

POROČEVALEC

DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Ljubljana, september-oktober 2011

letnik XVIII

št. 38

Odložilni veto

- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu
- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B)
- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D)
- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F)
- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K)
- Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI)

Mnenja Državnega sveta

- Mnenje k Predlogu zakona o postopkih za uveljavitev ali opustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb (ZPUOOD)
- Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A)
- Mnenje Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A)
- Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (ZPVAS-F)
- Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A)
- Mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010
- Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D)
- Mnenje k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010
- Mnenje k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010
- Mnenje k Poročilu o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010
- Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-L)

Sklepi Državnega sveta

- Sklepi, sprejeti na podlagi posveta z naslovom Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov
- Sklepi na podlagi posveta z naslovom Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?
- Sklep o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (SkRTP)
- Finančni načrt Državnega sveta za leti 2012 - 2013 in Kadrovski načrt službe Državnega sveta za leti 2012 - 2013

- Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010
- Poročilo Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in sport k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek
- Poročilo Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvi Stanovanjskega zakona (SZ-1B) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1) - druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma (BUSIPST)
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS-E) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in sport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (ZViS-H) – skrajšani postopek
- Poročilo Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010
- Mnenje Komisij Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Proračunu za strategijo Evropa 2020, Predlogi Evropske komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2014 – 2020
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena (ZIDSP) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010

- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in sport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (ZOsn-H) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in sport k Predlogu zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (ZVPI) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-A) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poročtvih za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-A) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1H) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-A) – druga obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano K Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek
- Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano K Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E) – prva obravnava
- Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Dvajsetemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve K Predlogu stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve kPredlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014-2020
- Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu

Državni svet Republike Slovenije je na 34. izredni seji 29. 9. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A), ki ga je Državni zbor sprejel na 31. redni seji 23. septembra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A).

Obrazložitev:

Državni zbor je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A) sprejel na 31. redni seji, dne 23. 9. 2011.

Državni svet je Dopolnjen predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu obravnaval na 40. seji 14. 9. 2011 in ga ni podprl.

Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti je že maja 2007, ko je obravnavala Predlog zakona o zdravilstvu, do njega zavzela negativno stališče, skupina državnih svetnikov pa je oktobra 2007 podala predlog za odločilni veto na omenjeni predlog zakona, v katerem je opozorila na njegove ključne pomanjkljivosti – neustreznost stroge ločitve šolske in komplementarne medicine, neracionalnost ustanovitve zdravilske zbornice z obveznim članstvom ter neusklajenost s stališči izvajalcev.

Državni svet je bil seznanjen, da je Ministrstvo za zdravje na lastno pobudo v začetku leta 2009 začelo s pripravo novega predloga zakona - Predloga zakona o zdravilski dejavnosti, v pripravo katerega so bili vključeni tudi člani Komisije za pripravo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu, v njegovo besedilo pa so bili vključeni predlogi Ministrstva za zdravje, Ministrstva za gospodarstvo, strokovnih združenj ter pripombe državnih svetnikov ter poslancev iz leta 2007.

Predlog zakona o zdravilski dejavnosti je bil torej usklajen in pripravljen za nadaljnjo proceduro že konec leta 2009, ministrstvo pa je do aprila 2011, ko je v javno razpravo vložilo popolnoma novo besedilo – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu, zagovarjalo njegove rešitve. Državnemu svetu obrazložitev, zakaj je do tega prišlo, ni bila podana.

Glede na Predlog zakona o zdravilski dejavnosti naj bi izvajanje zakona (odločanje in nadzor) pod svoje okrilje prevzelo Ministrstvo za zdravje, posledično pa ne bi prišlo do ustanovitve zbornice, ker bi bilo težko v eni sami zbornici združiti interesno tako različne izvajalce zdravilskih sistemov in zdravilskih metod, zagotoviti ustrezno transparentnost delovanja ter zagotoviti finančna sredstva za delovanje zbornice. Prišlo bi tudi do razširitve možnih statusnih oblik opravljanja zdravilske dejavnosti - poleg gospodarske družbe in samostojnih podjetnikov še na društva in zavode.

Državni svet na podlagi predstavljenih dejstev na 58. seji Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide 31. avgusta 2011s strani Slovenskega homeopatskega društva ter Sindikata zdravilcev in mnenja namestnika Varuha človekovih pravic ugotavlja, da Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o zdravilstvu, katerega predlog je bil v zakonodajno proceduro vložen 24. 6. 2011, nima nobene vsebinske povezave s Predlogom zakona o zdravilski dejavnosti, ki se je pripravljajl pretekli dve leti in bil usklajen med vsemi ključnimi deležniki, ter da ne rešuje nobene izmed izpostavljenih problemov s strani izvajalcev zdravilske dejavnosti.

Državni svet prav tako ugotavlja, da se Zakon o zdravilstvu do sedaj še ni ustrezno implementiral, saj ni prišlo do predvidene ustanovitve zdravilske zbornice zaradi številnih praktičnih ovir, med drugim tudi zato, ker s strani Ministrstva za zdravje še niso bili sprejeti vsi potrebni podzakonski akti za zagotovitev prenosa javnih pooblastil na zbornico.

Državni svet je seznanjen z dejstvom, da je Republika Slovenija že prejela opomin Evropske komisije, ker še ni ustrezno prenesla določb Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah v notranjem trgu (v nadaljevanju: Direktive o storitvah na notranjem trgu) v svojo nacionalno zakonodajo. Pri tem je potrebno izpostaviti, da bi to morala storiti že do konca 2009, pri čemer je bilo že do sprejema veljavnega Zakona o zdravilstvu dovolj časa za takšen prenos in usklajevanje z izvajalci zdravilske dejavnosti, pa tudi na to, da je tudi besedilo Predloga zakona o zdravilski dejavnosti, ki je skorajda čez noč izginil iz obravnave, vsebovalo zahtevane uskladitve z omenjeno direktivo in s tega vidika zagotovo ne more biti nesprejemljivo.

Državni svet v zvezi z Zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu opozarja, da predlagana razširitev kroga oseb, ki na podlagi dovoljenja zbornice lahko opravljajo zdravilsko dejavnost, na tuje fizične in pravne osebe ter navedeni pogoji za pridobitev takšnega dovoljenja, vzpostavljajo diskriminatorno stanje v odnosu do domačih fizičnih in pravnih oseb, ki bi želele opravljati omenjene storitve, zlasti zdravnikov. Tujim fizičnim in pravnim osebam bi bilo namreč dovoljeno opravljanje zdravilskih storitev zgolj na podlagi prijave na Ministrstvo za zdravje pod pogojem, da zdravilsko dejavnost že izvajajo v drugi državi članici in so tam že pridobili dovoljenje za izvajanje te dejavnosti, ki pa jo v tujini, v nasprotju s slovensko ureditvijo, lahko izvajajo tudi zdravniki. Slovenski zdravniki, ki se jim v primeru, če opravljajo zdravilsko dejavnost, v skladu s 34. členom Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št.72/2006-UPB3, 15/2008, 58/2008, 49/2010 in 107/2010), ne podeli licenca za opravljanje zdravniške službe, oziroma se jim ta celo lahko odvzame, bi bili s tem diskriminirani v primerjavi s kolegi iz tujine, ki takšne prepovedi nimajo.

Primerjave s sosednjimi in ostalimi evropskim državami kažejo, da je Slovenija edina, ki strogo ločuje zdravniško dejavnost od zdravilske, namesto da bi se sledilo smernicam Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki v svojih strategijah spodbuja vgraditev povezave med tradicionalno medicino ter komplementarno medicino, na kar je Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti v svojem mnenju opozorila že leta 2007, ob sprejemanju trenutno veljavnega zakona.

Za dosego omenjene povezave med tradicionalno in komplementarno medicino in sledenju sodobnim trendom na področju zdravljenja, bi bilo potrebno spremeniti in dopolniti kar nekaj zakonov, v prvi vrsti pa Zakon o zdravilstvu na način kot ga je nakazal Predlog zakona o zdravilski dejavnosti in ne v predstavljeni zelo omejeni različici, ki se nanaša le na prenos določb Direktive o storitvah na notranjem trgu v nacionalno zakonodajo ter inšpekcijski nadzor. Prav tako bi bile nujno potrebne tudi spremembe in dopolnitve Zakona o zdravniški službi v delu, ki zdravnikom odreja licenco v primeru izvajanja zdravilske dejavnosti, Zakona o zdravilih v povezavi z vključevanjem zdravnikov v predpisovanje homeopatskih zdravil in svetovanje o njihovi varni uporabi ter sprejem ustreznih podzakonskih aktov v povezavi z Zakonom o zdravstveni dejavnosti v delu, ki se nanaša na izvajanje dopolnilnih, tradicionalnih in alternativnih oblik diagnostike, zdravljenja in rehabilitacije (58. in 59. člen zakona) s strani zdravstvenih delavcev.

Državni svet opozarja, da se pri urejanju področja zdravilske dejavnosti ne bi smelo zanemariti vidika uporabnikov v smislu sledenja ciljem povezovanja tradicionalne in komplementarne medicine na način, ki bo uporabniku teh storitev zagotovil čim večjo stopnjo varnosti in kakovosti storitev. Hkrati Državni svet ocenjuje, da je odnos do vsebine Zakona o zdravilstvu odličen pokazatelj neutemeljenega negativnega odnosa medicinske stroke do izvajalcev komplementarne medicine, tudi lastnih kolegov, na škodo potencialnih uporabnikov. Prav zato bi moral biti zakonodajalec oziroma izvršna oblast tista, ki bi morala ta odnos presekati in zakonsko vzpostaviti ustrezne pogoje za povezovanje obeh omenjenih zvrsti medicine z namenom doseganja čim boljših rezultatov zdravljenja.

Državni svet ugotavlja, da je bil na 9. redni seji Odbora Državnega zbora za zdravstvo 6. 9. 2011 sprejet sklep, s katerim je odbor pozval Ministrstvo za zdravje, da v roku treh mesecev pripravi sistemske rešitve za ureditev področja zdravilstva, saj je bilo v razpravi na odboru izraženih precej pomislekov v zvezi z upravičenostjo odločitve, da se Predlog zakona o zdravilski dejavnosti ne vloži v zakonodajno proceduro, ter da se posledično problematika z obravnavano novelo ureja zgolj parcialno. Državni svet glede na trenutno politično situacijo izraža dvom v možnost dejanske implementacije takšnega sklepa in meni, da bi se moral že v osnovi v zakonodajno proceduro vložiti Predlog zakona o zdravilski dejavnosti, ki ponuja celovitejše rešitve.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. izredni seji 25. 10. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 18. oktobra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B).

Obrazložitev:

Državni zbor je Zakon o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B) sprejel na 32. redni seji, dne 18. 10. 2011.

Državni svet podpira rešitve, ki predstavljajo premik k skrajšanju postopkov in učinkovitosti dela organov pregona in pravosodja pri pregonu vseh oblik kriminala, zlasti gospodarskega in organiziranega. Posamezne spremembe so sicer potrebne in na ustrezen način odpravljajo nekatere v teoriji in praksi izpostavljene dileme. Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (EPA 1893-V), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji dne 18.10.2011, prinaša tudi takšne novosti, ki na področju kazenskega materialnega prava predstavljajo korak nazaj v ureditvi. Komisija Državnega sveta za državno ureditev predloga zakona v okviru zakonodajnega postopka, ni podprla. Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 102. seji, 30. 8. 2011, obravnavala in opravila razpravo o predlogu zakona. Mnenje o predlogu je komisija sprejela po javni predstavitvi mnenj. V svojem mnenju, ki ga je sprejela na 21. izredni seji, 30. 9. 2011, in ga posredovala Državnemu zboru, dne 3.10.2011, je izpostavila prepričanje, da je potrebno spremembe in dopolnitve tako pomembnega zakonskega gradiva pripraviti bolj celovito, premišljeno, utemeljeno in ob upoštevanju prakse v čim večji meri.

Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Kazenskega zakonika (KZ-1B), je po vložitvi v zakonodajni postopek naletel na številne pomisleke glede spremembe člena, ki ureja kršitev materialnih avtorskih pravic. Gre za zaostrovanje kaznivosti uporabe na internetu prosto dostopnih, avtorsko zaščenih datotek, predvsem najpopularnejših filmov, glasbe in sorodnih produktov zabavne industrije ter računalniške programske opreme. Sprememba predstavlja znaten odmik nazaj v razvoju sodobnega urejanja avtorskih pravic na internetu.

Veljavni Kazenski zakonik (KZ-1) ustrezno ureja kaznovalno politiko, ko gre za materialno okoriščenje z zlorabo avtorskih pravic in sorazmerno ostro kaznuje. Za primerjavo dodajamo: v članici EU Švedski ustanovitelju torrent strani The Pirate Bay, ki naj bi se okoristil za 7 milijonov evrov, grozi kvečjemu eno leto zapor. Maja je bila objavljena precedenčna sodba v ZDA, po kateri zgolj IP številka in nanjo vezan podatek o presnemavanju z interneta ne more biti dovolj za kazenski pregon oseb, vezanih na ta IP naslov. V tujini prizadevanja potekajo v smeri pregona organizatorjev, ki se materialno okoriščajo. Največji udarec nepooblaščenemu kopiranju so dala

novo ustanovljena spletna središča, na katerih za simbolno ceno kupujemo skladbe, filme, igre in drugo programsko opremo. Toda velik del teh strani uporabniku iz Slovenije ne dovoli nakupa. Najprej bi morali stremeti k temu, oziroma najprej doseči, da so uporabniki interneta iz Slovenije enakovredni drugim. Internet je vir znanja, ki omogoča razvoj in odpiranje novih delovnih mest. Kaže poudariti, da so se za to, da besedilo 148. člena ostane nespremenjeno, zavzeli tudi na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo. Za nespremenjenost besedila so se zavzeli tudi številni strokovnjaki s področja računalništva in Zveza potrošnikov Slovenije.

Sprememba 221. člena, ki določa kaznivo dejanje napada na informacijski sistem, s katero se dodaja izvršitvena oblika neupravičenega vstopa kot alternativna z neupravičenim vdorom v informacijski sistem predstavlja nesorazmerno in nepremišljeno rešitev. Zastavlja se vprašanje smiselnosti in preišljenosti rešitve, saj bi bil po tej noveli kazensko preganjan vsak, ki bi se z mobilnim telefonom ali prenosnikom priklopil na nezaščiteno brezžično omrežje. Takšna nedomišljena rešitev ne upošteva pomislekov strokovnjakov s področja računalništva, ki izražajo bojazen, da se bo lahko kot neupravičen vstop v informacijski sistem smatral tudi priklop na nezaščiteno brezžično omrežje Wi-Fi. To namreč pomeni, da bi se lahko kriminaliziral večji del uporabnikov, ki imajo hote ali nehoti na mobilnem telefonu ali prenosnem oziroma tabličnem računalniku vključeno možnost samodejne prijave na nezaščitena brezžična omrežja.

Državni svet izraža pomisleke glede 126. člena novele Kazenskega zakonika, ki dopolnjuje prehodno določbo 375. člena zakonika in ponovno oživlja uporabo nekaterih določb zakonika, ki so prenehale veljati s 1. 1. 2008. Način ponovne začasne oživitve teh določb je sporen z vidika pravne varnosti in še posebej občutljiv za področje materialnega kazenskega prava, kjer je zaradi načela stroge zakonitosti potrebna posebna previdnost. Takšna začasna oživetev uporabe teh določb se lahko pravilno doseže le na podlagi ponovne začasne uveljavitve določb v prehodnih določbah tega zakona in omejitve njihove veljavnosti do začetka uveljavitve predvidenega posebnega kazenskega zakonika za mladoletnike.

Državni svet izpostavlja tudi pomisleke Sodnega sveta, ki ocenjuje, da je predlagani način določanja dnevnega zneska denarne kazni preveč zapleten in zamuden, in da zato ne bo prispeval k večjemu obsegu izrekanja denarne kazni. Opozoriti kaže tudi na spremenjeni 324. člen Kazenskega zakonika (KZ-1), ki ne sledi namenu zakonodajalca o razmejitvi med kaznivimi dejanji in prekrški ter na 288. člen Kazenskega zakonika (KZ-1), ki govori o kaznivem dejanju protizakonitega, pristranskega in krivičnega sojenja in se ga predlog zakona ne dotika, kljub številnim kritikam strokovne javnosti ob njegovi uzakonitvi.

Nova določba 257.a člena o kaznivem dejanju oškodovanja javnih sredstev, s katerim naj bi se preprečevalo povzročanje večje škode pri uporabi javnih sredstev oziroma denarja davkoplačevalcev je vsehna na prvi pogled. Ob tem kaže poudariti, da je precej verjetno, da nihče, ki je do danes storil omenjeno kaznivo dejanje, zaradi prepovedane retroaktivne uporabe zakona, kot je opisano v novem kaznivem dejanju, ne bo mogel biti kaznovan. Glede na to, da naj bi novo kaznivo dejanje veljalo kot specialna oblika že znanih kaznivih dejanj, tudi tisti, ki so bili zaradi suma oškodovanja javnih sredstev prijavljeni za kazniva dejanja po veljavnih splošnih določbah o kaznivih dejanjih zoper uradno dolžnost in javna pooblastila ali zoper gospodarstvo, se bodo ti izognili kaznovanju po teh določbah. Praktična posledica novega kaznivega dejanja bo takšna, da se bo moralo počakati na nova storjena dejanja, za vsa doslej ugotovljena kazniva dejanja te vrste pa bo treba kazenske postopke ustaviti, ker po stališču zakonodajalca doslej naj ne bi bila kazniva. To je pravzaprav amnestija, na kar opozarja eden izmed uglednih pravnikov in se sprašuje: bomo še pravna država? Se bo domneva nedolžnosti počasi sprevrgla v domnevo krivde?

Državni svet opozarja tudi na dopolnitev določbe 58. člena KZ-1, ki posega v enako varstvo pravic po 22. členu Ustave Republike Slovenije. Po omenjeni določbi naj bi se v bodoče pogojna obsodba izrekala za vsa kazniva dejanja, za katera je predpisana kazen najmanj pet let zapor, kar pomeni, da se ta opozorilna sankcija, ki je bila prvotno namenjena le za nadomestitev kratkotrajnih zapornih in denarnih kazni pri lažjih kaznivih dejanjih, razširja v splošno alternativo kaznovanju za 99 odstotkov obravnavanega kriminala, vključno z ubojem in podobnimi hudimi kaznivimi dejanji.

Določbe o spremembah KZ-1 v splošnem delu tudi niso med seboj vsebinsko povezane, saj ob velikem poudarjanju priznanja krivde sam pojem krivde postaja sporen, ker se ob predvidenem reduciranju tako imenovane normativne krivde vključujejo v ta pojem sestavine, ki ne podpirajo nobenega teoretičnega koncepta krivde (na primer sama prištevnost o obstoju krivde še ničesar ne pove in to bi se jasno pokazalo tudi takrat, ko bi krivdo šteli za priznано, če bi storilec samega sebe ocenil kot prištevneга).

Razlaga dopolnitve in spremembe Kazenskega zakonika (KZ-1), da se bo s spremenjenim kazenskim zakonom izboljšala učinkovitost pravne države nakazuje predvsem na politične in v manjši meri pravno argumentirane razloge. Ne glede na to, da pod pojmom učinkovitosti lahko razumemo različno, se učinkovitost kazenske zakonodaje lahko zazna le pri spremenjenem odnosu državnih organov do njene uporabe oziroma neuporabe, ne pa zgolj v podlagi spremenjenih splošnih pravil.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. izredni seji 25. 10. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 19. oktobra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D).

Obrazložitev:

Državni svet Republike Slovenije je Dopolnjen predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije obravnaval na 41. seji 12. 10. 2011 in ga ni podprl zlasti zaradi postopka priprave predloga zakona, v katerega ni bil vključen pomemben del reprezentativnih invalidskih organizacij, ter zaradi občutnih vsebinskih posegov v veljavni Zakon o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. S spremembo sestave Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij bi se namreč poseglo v že ustaljen in dobro delujoč način razporejanja namenskih sredstev Loterije Slovenije invalidskim in humanitarnim organizacijam.

Državni svet je v svojem mnenju opozoril na zakonsko obveznost zagotavljanja aktivnega sodelovanja invalidov pri oblikovanju kakršnihkoli sprememb na področju invalidskega varstva, na podlagi 3. odstavka 4. člena v Republiki Sloveniji ratificirane Konvencije o pravicah invalidov, ki pomeni implementacijo načela »Nič o invalidih brez invalidov«. Prav tako obveznost posvetovanja z invalidskimi organizacijami glede oblikovanja nacionalnih politik in ukrepov za zagotavljanje enakih možnosti in enake obravnave invalidov določa tudi 4. člen Zakona o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/2002 in 61/2006); Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009) pa pripravljavce zakonodajnih aktov napotuje na upoštevanje načela transparentnosti, v smislu predstavljanja politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša. Hkrati pa omogočanje zainteresirani javnosti, da se s predlogi predpisov kakovostno seznani, nanje odzovejo in tudi vplivajo. Na nujnost upoštevanja načela »Nič o invalidih brez invalidov« sta v dopisih Nacionalnemu svetu invalidskih organizacij opozorila tudi Urad predsednika Republike Slovenije in Varuh človekovih pravic; na nujnost upoštevanja tega civilizacijskega družbenega odnosa do invalidov je opozorjeno tudi v sklepu Sveta Vlade RS za invalide, ki se je sicer izrecno opredelil proti obravnavani zakonski novelaciji.

V primeru Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije, katerega je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 19. oktobra 2011, v postopek oblikovanja tega zakonskega besedila ni bilo vključenih 16 reprezentativnih in 4 druge invalidske organizacije na državni ravni, ki so na podlagi 25. in 26. člena Zakona o invalidskih organizacijah povezane v Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije in ki bi bile z uveljavitvijo tega zakona močno oškodovane. Hkrati pa nikjer ni bilo jasno navedeno, katere organizacije se s sedanjim sistemom razporejanja namenskih sredstev naj ne bi strinjale in na podlagi katerih razvidnih dejstev. Zaradi napačnega postopka priprave predloga zakona, iz katerega je bil izločen zelo občutljiv del populacije, je morebitno vprašanje ustreznosti ali neustreznosti predlaganih sprememb sestave Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (v nadaljevanju: FIHO) postranskega pomena.

Državni svet je ob obravnavi predloga zakona izrazil dvom tudi glede utemeljenosti obravnave predloga zakona po skrajšanem postopku, saj ne gre za manj zahtevne spremembe, temveč za spremembe, ki bodo posledično vplivale na višino deleža sredstev, namenjenega invalidskim in humanitarnih organizacijam. Tudi prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih v uvodu k predlogu zakona se dejansko ni nanašal na način delovanja primerljivih organov v primerjanih državah glede razporejanja koncesijskih dajatev od iger na srečo za dobre namene, kar bi bilo skladno z vsebino predlaganih sprememb in dopolnitev v noveli, temveč je bila prikazana zgolj ureditev področja prirejanja iger na srečo v posamezni predstavljeni članici EU. Predlog zakona prav tako ni bil pripravljen v skladu z napotili Resolucije o normativni dejavnosti iz njenega VI. poglavja, ki govori o namenu izdelave in uporabe presoje posledic predpisov in ki od predlagatelja akta med drugim terja tudi navedbe o sodelovanju z zainteresirano javnostjo. Tudi Varuh človekovih pravic je med drugim v svojem dopisu Nacionalnemu svetu invalidskih organizacij Slovenije ocenil, da pri pripravi obravnavane novele niso bila spoštovana minimalna priporočila, ki jih določa tretja alineja točke b) poglavja VII) Resolucije o normativni dejavnosti.

Tudi Vlada Republike Slovenije je v svojem mnenju k zakonski noveli opozorila na to, da je problematika, povezana z izvajanjem poslanstva FIHO, izjemno občutljivo področje, ki je zelo zahtevno in kompleksno ter da je pri tem potrebno upoštevati socialne, finančne, zgodovinske in druge vidike dosedanjega financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij. Prav tako je navedla, da so se koncesijske dajatve od prirejanja klasičnih iger na srečo ob ustanovitvi jugoslovanske oziroma kasneje slovenske loterije namenjale predvsem za financiranje dejavnosti invalidskih organizacij, šele v zadnjem obdobju pa tudi za financiranje humanitarnih in športnih organizacij ter da so zato imele invalidske organizacije vedno večino v loterijskem svetu in večji delež razpoložljivih finančnih sredstev.

Argumenti predlagatelja zakona, da na podlagi trenutne sestave sveta FIHO »lahko« pride do konflikta interesov ter pripombe manjšega števila vzorčno ne-reprezentativnih invalidskih organizacij brez podkrepljenih dejstev ne bi smele biti relevanten razlog za zakonske spremembe. S parcialnimi rešitvami se namreč ne more celostno rešiti temeljnega problema, to je splošnega pomanjkanja zadostnih finančnih sredstev za zagotovitev financiranja delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v meri, kot bi si vsaka od njih želela. Pa tudi sredstva, ki jih FIHO razporeja na podlagi javnega razpisa, niso proračunska sredstva, ampak omejena namenska javna sredstva, ki so po zakonskih določilih dodeljena v upravljanje in porabo civilni družbi na področju invalidskih in humanitarnih organizacij ter je zato povečevanje predstavnikov države v sestavi Sveta FIHO v nasprotju s tem temeljnim izhodiščem sedanje sistemske ureditve.

Kar se tiče namena doseganja še večje transparentnosti delovanja Sveta FIHO s predlaganimi spremembami njegove sestave, je pristop predlagatelja zakona vprašljiv. Sicer pa sta že sedaj tako razpis za pridobitev sredstev FIHO kot tudi prijavljanje posameznih organizacij za omenjena sredstva javna, ocenjevanje je komisijsko, sklep FIHO s poimensko navedenimi organizacijami, ki prejmejo sredstva, je prav tako javno objavljen. Razdelitev denarja in porabo slednjega nadzirajo na podlagi svojih pristojnosti tako FIHO kot Računsko sodišče ter davčna uprava. Vsi podatki o poslovanju pa so javno dostopni.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije v 2. členu ne podaja jasnih meril in kriterijev o tem, kdo je lahko član sveta FIHO, ampak izčrpno navaja kdo ne sme biti član sveta FIHO. Brez jasnih in objektivnih kriterijev izbire članov sveta FIHO in ob upoštevanju relativne majhnosti Slovenije in s tem omejenega števila ljudi, ki imajo dovolj znanja o delovanju invalidskih in humanitarnih organizacij in hkrati niso v eni od navedenih vlog, ki jih zakon navaja kot nesprejemljive za člana sveta FIHO, se zna zgoditi, da bo svet FIHO v prihodnje opravično nesposoben.

Zakoni in zakonske novelacije bi morali upoštevati tudi vpliv, ki ga bo imela njihova implementacija na uporabnike oziroma na upravičence do pravic, ki iz zakonov izhajajo. V zvezi z novelo Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije je zato potrebno poudariti, da je po mnenju uporabnikov sistem financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij, v katerem se deloma zagotavljajo sredstva za delovanje nekaterih invalidskih organizacij iz državnega proračuna, večinoma pa se ureja financiranje preko FIHO, v Republiki Sloveniji trenutno dobro urejen. Tudi Evropski invalidski forum (European Disability Forum – EDF) slovenski model financiranja invalidskih organizacij ocenjuje kot primer dobre in uspešne prakse in ga postavlja za zgled večini novih držav članic EU ter kot dober primer izvajanja evropskega načela participativne demokracije v praksi.

V zvezi z večkrat omenjenimi mnenji Računskega sodišča Republike Slovenije in dokumentacije Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije, je za celovito oceno dejanskega stanja potrebno upoštevati tudi po-revizijska poročila Računskega sodišča iz leta 2004 in 2010, iz katerih izhaja, da je FIHO s popravljivimi ukrepi zadovoljivo odgovoril na vse izpostavljene nepravilnosti. Ugotovljeni konflikt interesov v letu 2004 med Svetom FIHO kot razdeljevalcem sredstev ter Nadzornim odborom FIHO, torej ne v zvezi s Svetom FIHO samim po sebi, je bil razrešen tudi z zakonsko novelo v letu 2007. V letu 2010 izdano po-revizijsko poročilo navaja časovnico do kdaj naj FIHO pripravi spremembe in dopolnitve Pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, da bo lahko razpis leta 2013 potekal po novih pravilih. Tudi zato je nepotrebno na silo uvajati zakonske spremembe, saj čas za izvedbo omenjenih navodil še ni potekel.

Prav tako ne gre oporekati zakonskim pristojnostim Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije glede omejevanja in preprečevanja korupcije ter nadzora nad nezdružljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi, vendar bi bilo potrebno področje urejanja državne invalidske in socialne politike distancirati od teh vprašanj v smislu razumevanja slednjega kot avtonomnega področja v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Mnenje Komisije za preprečevanje korupcije je med drugim postavljeno na zgrešeni predpostavki, da FIHO razporeja svoja sredstva tudi posameznim fizičnim osebam, kar ne drži, saj se sredstva razporejajo samo pravnim osebam, to je invalidskim in humanitarnim organizacijam. Vsa stališča in predlogi Komisije za preprečevanje korupcije za prenos pomembnega dela pristojnosti FIHO na Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve temeljijo na nekritično povzetih subjektivno izraženih sumih, ki niso bili preverjeni v transparentnih pravnih postopkih, v katerih bi se ugotavljalo resnično stanje.

Presežek prihodkov nad odhodki v FIHO nikoli ni bil namenjen za kaj drugega kot sofinanciranje posebnih socialnih programov, delovanje organizacij ter razvojne investicije. So pa bile za te namene izoblikovane rezervacije v obdobju boljših let, da so se lahko pokrivali nižji prilivi iz naslova koncesij iz iger na srečo v slabših letih. Tako so omenjena sredstva iz naslova rezervacij ravno v letošnjem letu omogočila izvajanje programov, namenjenih okrog 145.000 ljudem, v polni meri, navkljub nižjim prejetim sredstvom iz naslova koncesij od načrtovanih (januarja 2011 v višini 90 % predvidenih sredstev, februarja 2011 76 % in marca 2011 63,5 %).

FIHO je tako v letošnjem letu razdelil sredstva v višini nekaj čez 22 milijonov evrov 25 invalidskim organizacijam (na državni ravni jih je registriranih 27 z več kot 220 lokalnimi društvi) in 67 humanitarnim organizacijam (registriranih jih je nekaj čez 90 na državni ravni), s tem da so bili prihodki nižji od pričakovanih, zaradi splošnega znižanja prihodkov Loterije Slovenije. Pri tem je potrebno opozoriti na to, da se je z vsako od dosedanjih novelacij zakona (sedanja je četrta po vrsti) spremenilo delitveno razmerje med invalidskimi in humanitarnimi organizacijami, ki se je od

začetnih 90 % : 10 % znižalo na trenutno veljavnih 65 % : 35 %. Cilj »uravnoteženosti« predstavništva v FIHO pa gre v smeri vzpostavitve razmerja 50 % : 50 %. S predlagano spremembo glede sestave FIHO bi torej prišlo do občutne prerazporeditve sredstev v korist humanitarnih organizacij, pri čemer pa bi se po vsej verjetnosti doseglo le to, da bi se do sedaj izražena nesoglasja glede ustreznosti razporejanja finančnih sredstev posameznih invalidskih organizacij potencirano prenesla na stran humanitarnih organizacij, ne pa bi se razrešilo osnovnega problema – splošnega pomanjkanja finančnih sredstev za uresničenje vseh želenih programov s strani invalidskih in humanitarnih organizacij.

Z zakonom se na način, ki ni skladen ne z načeli Konvencije o pravicah invalidov, ne z Zakonom o invalidskih organizacijah in ne z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), neutemeljeno posega v sestavo Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in na parcialen način rešuje zelo kompleksno vprašanje – vprašanje zagotavljanja ustrezne višine finančnih sredstev za financiranje delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. izredni seji 25. 10. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 19. oktobra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel zahtevo, da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F).

Obrazložitev:

Državni zbor je Zakon o dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1F) sprejel na 32. redni seji, dne 19. 10. 2011.

Predlog zakona v novem 10.a členu določa, da ustanovitelj, družbenik, član posloводства ali organa nadzora ne more biti, kdor je član posloводства ali organa nadzora velike, srednje oziroma majhne družbe nad katero je bil začel eden izmed stečajnih postopkov zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja in sicer deset let od končanja takšnega postopka, razen če v nepravdnem postopku dokaže, da je v takšni družbi ravnal s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika. Enake omejitve naj bi veljale tudi za osebe, ki so opravljale funkcijo poslovoidenja ali nadzornega organa v takšnih družbah in sicer kadar koli v obdobju dveh let pred začetkom postopka zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja, smiselno pa tudi za podjetnike.

Dodatno predlog zakona v novem 10.b členu določa, da sodišče po uradni dolžnosti osebi, ki je bila član poslovoidstva ali organa nadzora velike, srednje oziroma majhne družbe, nad katero je bil začel postopek zaradi insolventnosti ali prisilnega prenehanja, odvzame pooblastilo oziroma upravičenje za vodenje poslov oziroma jo odpokliče z mesta člana organa nadzora v vseh družbah, kjer ta oseba opravlja tovrstno funkcijo in sicer za obdobje desetih let od končanja takšnega postopka, razen če dokaže, da je v takšni družbi ravnal s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika.

Ob navedenem se ne sme spregledati dejstva, da so postopki zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja zakoniti postopki, ki jih ureja zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. ZFPPIPP med drugim ureja tudi odgovornosti poslovoidstva, nadzornih organov in družbenikov glede upravljanja tveganj in upravljanja likvidnostnih tveganj v

družbah, tako ob normalnem poslovanju družb, ob insolventnosti kot tudi v postopkih prisilnega prenehanja. Vse morebitne kršitve tega zakona so že danes sankcionirane.

Državni svet ocenjuje, da s predlagano novelo zakona, poseg v ustavno pravico svobode podjetniške pobude, pravice do zasebne lastnine in svobodne izbire dejavnosti oziroma poklica, ni sorazmeren načrtanemu cilju. Test sorazmernosti namreč zahteva, da mora biti poseg v človekove pravice nujen, da so izbrana sredstva pravno dopustna in da so sredstva, ki zasledujejo stvarno upravičen in legitimen cilj, primerna. Prav tako mora biti vzpostavljeno proporcionalno razmerje med prizadetostjo ustavne pravice posameznika, ki jo povzroči uporaba sredstva in med ustrezno koristjo, ki jo pridobimo z uporabo sredstva v korist skupnosti.

Državni svet meni, da nepravdno sodišče ni pravi naslov za ugotavljanje, ali je nekdo ravnal kot vesten in pošten gospodarstvenik, saj nepravdno sodišče ugotavlja zgolj dejstva, ki so splošno nesporna. Poleg tega se v pravno urejeni državi prepoved opravljanja poklica kot stranska kazen lahko izreče zgolj v pravnomočno izvedenem kazenskem postopku, in ne v nepravdnem postopku.

Ni sprejemljivo, da se iz sankcioniranja izvzame družbenike, poslovodje in nadzornike malih in mikro družb, saj prav v teh največkrat prihaja do zlorab insolventne zakonodaje.

Državni svet opozarja, da novela zakona pušča številna odprta vprašanja :

- * Predlagane zakonske rešitve ne odgovarjajo na številne življenjske situacije, saj se iz sankcioniranja izpušča holdinge, ustanovitelje slamnatih podjetij, pa tudi tiste, ki so bili pravnomočno obsojeni in kaznovani za preprodajo drog, posredovanje pri prostituciji, organiziranje hudodelskih združb, ipd. Slednji lahko brez kakršnih koli ovir še naprej odpirajo nova podjetja.

- * Zakonska novela dopušča možnost zlorab, saj se bodo začela ustanavljati mikro podjetja, in bodo le ta ustanavljala, vodila in nadzirala velike in srednje gospodarske družbe.

- * Ne predvideva se rešitev, če se v insolvenčnem postopku znajde ena izmed gospodarskih družb, v kateri ima svoj delež tudi Republika Slovenija. Po črki zakona bodo morale biti Republiki Sloveniji v primeru, da gre ena od družb, kjer je Republika Slovenija ustanoviteljica ali družbenica, v insolvenčni postopek, odvzete glasovalne pravice.

- * Zakon ne more določiti presumpcije krivde osebe, ki je izpolnjevala svoje zakonske obveznosti in ravnala skladno z zakonitimi postopki samo zato, ker je bil nad gospodarskim subjektom uveden eden izmed postopkov insolventnosti ali prisilnega prenehanja.

- * Zastavlja se vprašanje, kdo bo pripravljen prevzeti vodenje gospodarskih družb v težavah.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. izredni seji 25. 10. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 19. oktobra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K).

Obrazložitev:

Državni zbor je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kazenskem postopku (ZKP-K) sprejel na 32. redni seji, dne 19. 10. 2011.

Državni zbor je na zadnji redni seji sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah kazenskega postopka, novelo Kazenskega zakonika in Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora.

Državni svet ugotavlja, da vsi omenjeni zakoni prinašajo številne in korenite spremembe v slovenski pravni red, zlasti pa Zakon o kazenskem postopku.

V sedaj veljavnem 17. členu Zakona o kazenskem postopku (ZKP-J) je uzakonjeno načelo iskanja materialne resnice pred sodišči in državnimi organi, ki sodelujejo v kazenskem postopku. Ti organi morajo po resnici in popolnoma ugotoviti dejstva, pomembna za izdajo zakonite odločbe, tako da morajo enako pazljivo preizkusiti in ugotoviti tako dejstva, ki obdolženca obremenjujejo, kakor tudi dejstva, ki so mu v korist, pravica sodišča in državnih organov, ki sodelujejo v tem postopku, da presojuje, ali je podano kakšno dejstvo ali ne, pa ni vezana na nobena posebna formalna dokazna pravila, s katerimi bi bila ta pravica omejena.

17. in 18. člen ZKP-J, ki imata uzakonjeno načelo iskanja materialne resnice v kazenskem postopku, z novelo ZKP-K nista spremenjena, torej je mogoče povzeti, da je še vedno v veljavi načelo iskanja materialne resnice.

Državni svet poudarja, da ZKP-K prinaša določbe, ki niso skladne z načelom materialne resnice oziroma takšnemu načelu izrecno nasprotujejo.

Novi 285.a člen ZKP-K prinaša novost - predobravnavni narok.

Nedvomno je ta novost za slovenski pravni sistem načeloma koristna, saj omogoča koncentriranje kazenskega postopka, vendar pa imajo podrobnejše določbe, zlasti določba tretjega odstavka, točka 4 tako omejitvev, da postavlja pod vprašaj načelo iskanja materialne resnice.

V 3. točki tretjega odstavka novega 285a. člena je namreč določeno, da lahko obtoženec na naroku, če ne prizna krivde, predlaga izločitev predsednika senata, izločitev dokazov, dokaze, ki naj jih sodišče izvede na glavni obravnavi ter poda druge procesne predloge in se izjavi o načinu poteka glavne obravnave, v 4. točki istega odstavka pa je izrecna omejitev, da bo imel obtoženec v nadaljnjem poteku kazenskega postopka pravico dajati dokaze in druge predloge le pod pogojem, da navede utemeljene razloge, zakaj jih ni podal na tem (predobravnavnem) naroku.

Taka določba pomeni, da obtoženec nima pravice po zaključenem predobravnavnem naroku predlagati dokazov v svojo korist, če je za take dokaze vedel (pa je morebiti zgolj pozabil predlagati pravočasno izvedbo razbremenilnih dokazov) oziroma sodišče ne bo več iskalo materialne resnice oziroma ne bo po resnici in popolnoma ugotovilo dejstev, pomembnih za izdajo zakonite odločbe (prvi odstavek 17. člena ZKP-J).

Državni svet meni, da je nesprejemljivo, da gornja omejitev ne velja za državnega tožilca, kar predstavlja favoriziranje ene od strank v postopku, ki imata načeloma enak procesni položaj.

Citirani novi člen zakona je tudi v nasprotju z določbo 3. točke prvega odstavka 410. člena ZKP, ki določa pogoje za obnovo postopka. Po tej določbi se lahko postopek, kadar se navedejo nova dejstva, ali se predložijo novi dokazi, obnovi. V čem je potem smisel dokazne prekluzije na predobravnavnem naroku, saj lahko obdolženec takšna dejstva ponovno navaja v predlogu za obnovo postopka, kar pomeni, da novi 285a. člen v bistvu samo podvaja postopke in v ničemer ne služi zmanjšanju števila sodnih postopkov in skrajšanju sojenja v posamičnih kazenskih zadevah.

Novela ZKP-K prinaša tudi novost glede priznanja krivde obdolženca oziroma obtoženca.

285c. člen v tretjem odstavku izrecno določa, da obdolženec priznanja krivde ne more preklicati, kar je nedopustno, saj bi sodišče ne glede na priznanje krivde moralo popolnoma ugotoviti dejstva, pomembna za izdajo sodne odločbe.

Paradoksalna situacija bi nastala, če bi sodišče po uradni dolžnosti iskalo materialno resnico, obdolženec bi krivdo priznal, pa je ne bi mogel preklicati, sodišče pa v postopku ne bi zbralo dovolj dokazov, na katere bi lahko oprlo sodno odločbo.

Državni svet opozarja, da je priznanje krivde (285a./1 člen ZKP-K) in dogovor glede višine kazni z državnim tožilcem (285c in č ZKP) v izrecnem nasprotju z določbo 299. člena ZKP, ki izrecno nalaga predsedniku senata, da je dolžan skrbeti, da se zadeva vsestransko razčisti.

Predlagane spremembe so med številnimi še ostalimi spremembami v noveli ZKP-K takšne, s kakršnimi se slovenski pravni red še ni srečal.

Državni svet poudarja, da mora biti kazensko pravo, s katerim država uveljavlja svoj pravni red med državljani in pravnimi osebami, jasno kodificirano, predvidljivo in seveda tudi učinkovito.

Zaradi učinkovitosti država z vsem svojim oblastnim aparatom (policijo, tožilstvom, sodišči in drugimi organi, ki sodelujejo v kazenskem postopku), ko nastopa običajno proti posamezniku, domnevemu storilcu kaznivega dejanja, ne sme kršiti osnovnih temeljnih načel, ki jih je prav tako sprejela in uzakonila.

Državni svet poudarja, da mora država spoštovati pravila, kadar uveljavlja svoj pravni red pred sodišči, saj je močnejši nasprotnik v primerjavi s posameznikom, zoper katerega začne kazenski postopek. Zgolj zaradi učinkovitosti takega postopka ne more in ne sme odstopiti od temeljnega načela kazenskega procesnega prava, to je od iskanja materialne resnice, tako da s številnimi izjemami in omejitvami zaobide smisel in cilj kazenskega postopka, določen v prvem členu ZKP-J. Ta zakon določa pravila, ki naj zagotavljajo, da se nihče, ki je nedolžen, ne obsodi, storilcu kaznivega dejanja pa izreče kazenska sankcija ob pogojih, ki jih določa kazenski zakon in na podlagi zakonitega postopka.

Celo drugi odstavek 3. člena ZKP-K določa smiselno enako: sodišče sme obsoditi obdolženca samo, če je prepričano o njegovi krivdi.

Državni svet meni, da predlagane rešitve niso dobro premišljene in so ne glede na sorazmerno dolgo pripravo v nasprotju z nespremenjenimi določbami ZKP-J in same s seboj.

Za poročevalca na seji Državnega zbora je bil določen državni svetnik Mihael Jenčič.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Zahteva za ponovno odločanje o Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI)

Državni svet Republike Slovenije je na 35. izredni seji 25. 10. 2011, ob obravnavi predloga odločilnega veta na Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI), ki ga je Državni zbor sprejel na 32. redni seji 19. oktobra 2011, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/2006), sprejel

Z A H T E V O

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI).

Obrazložitev:

Državni zbor je Zakon o odvzemu premoženja nezakonitega izvora (ZOPNI) sprejel na 32. redni seji, dne 19. 10. 2011.

Državni svet ugotavlja, da zakon prinaša v slovenski pravni red ureditev, kakršne zakonodaja doslej ni poznala - obrnjeno dokazno breme, tako da mora domnevni storilec izkazati izvor premoženja.

Državni svet poudarja, da je tovrstna rešitev, ki jo prinaša predpis, dejansko nova in predstavlja korenito spremembo glede dokazovanja izvora premoženja.

Institutu obrnjenega dokaznega bremena glede na številne ekscese v družbi, ki so se pokazali pri pridobivanju premoženja, ni mogoče utemeljeno oporekati.

Državni svet opozarja na določbe zakona, ki strokovno niso najboljše:

1. Zakon nesorazmerno v primerjavi z drugimi kaznivimi dejanji kriminalizira gospodarsko dejavnost, tako da predvideva finančno preiskavo za vsa (ne zgolj taksativno naštet) kazniva dejanja zoper gospodarstvo.

Res ima zakon tudi omejitev glede kaznivih dejanj zoper gospodarstvo, za katera je mogoče začeti finančno preiskavo, ta omejitev pa je opredeljena tako, da je mogoče preiskovati izvor premoženja v primerih, ko se sumi storitev kaznivega dejanja zoper gospodarstvo, zoper katero je zagrožena kazen 3 let ali več zapora.

Ker so kazniva dejanja in kazen določene v kazenskem zakonu, zlasti v Kazenskem zakoniku, je potrebno tam poiskati, katera kazniva dejanja zoper gospodarstvo je imel zakonodajalec v mislih.

Pregled Kazenskega zakonika pokaže, da za nobeno kaznivo dejanje zoper gospodarstvo ni zagrožena nižja kazen kakor 3 leta zapora.

Omejitev tako nima nobenega smisla in predstavlja napako.

2. Za uvedbo finančne preiskave, ki ima lahko za posledico odvzem premoženja posamezniku, je določen najnižji možni dokazni standard, ki ga pozna kazensko pravo, to je "razlog za sum" storitve kaznivega dejanja, na drugi strani pa predstavlja uvedba preiskave enega od najhujših in najbolj ogrožujočih posegov v sfero posameznika.

Razlog za sum je dokazni standard, ki v kazenskem pravu ne zadošča niti za uvedbo preiskave zoper domnevnega storilca kaznivega dejanja, potreben je vsaj "utemeljen sum".

3. Zakon izhaja iz predpostavke, da je celotno premoženje, ki ga je posameznik ustvaril, pridobil s kaznivimi dejanji oziroma iz ukvarjanja z izvrševanjem kaznivih dejanj.

Razmišljanje zakonodajalca, ki ga je uzakonil s sprejemom Zakona o odvzemu premoženja nezakonitega izvora, je nevzdržno. Podjetnik, ki naj bi s posameznim dejanjem oškodoval upnike ali ogoljufal poslovne partnerje ter jim na ta način povzročil škodo, odgovarja s celotnim svojim premoženjem, ne glede na to, na kak način je celoto ustvaril.

Drugače povedano zakon za uvedbo postopka ne predvideva nikakršne povezave med očitkom konkretnega kaznivega dejanja in premoženjem v lasti posameznika oziroma izvorom tega premoženja.

4. V sprejetem predpisu ni nikakršne povezave med izidom kazenskega postopka za konkretno kaznivo dejanje, katerega je bil posameznik osumljen oziroma obtožen, in postopkom finančne preiskave po tem zakonu, ki se je začel na podlagi "razlogov za sum", da je storjeno kaznivo dejanje.

V primeru, da je storilec očitane konkretnega kaznivega dejanja, za katerega je bil sprožen kazenski postopek in tudi finančna preiskava, po zaključku kazenskega postopka oproščen, ni jasno, kako bo tekel ali se zaključil postopek finančne preiskave, saj zakon tovrstne situacije ne ureja.

Nekdo lahko vloži ovadbo zoper podjetnika, ki ga je ogoljufal, in vrednost presega 50.000,00 EUR. Že vložena kazenska ovadba je gotovo razlog za sum storitve kaznivega dejanja in za uvedbo finančne preiskave z vsemi posledicami, ki jih predvideva zakon.

Če v tem postopku oziroma v sporednem, ki ga prav tako predvideva zakon, podjetnik ne bo mogel ovreči domneve o nezakonnosti izvora svojega celotnega premoženja, mu bodo ne glede na izid kazenskega postopka kljub temu zasegli premoženje, kar je v celoti nesprejemljivo.

Skratka ko se postopek finančnega nadzora začne, izid kazenskega postopka zaradi dejanja, ki je bil razlog za uvedbo finančnega nadzora, nima nobenega vpliva oziroma pomena, čeprav v kazenskem pravu veljajo mnogo višji pravni standardi za ugotovitev obstoja kaznivega dejanja.

5. Med različnimi oblikami udeležbe pri storitvi kaznivega dejanja (torej med storilcem, napeljevalcem in pomagačem) zakon ne dela razlike.

Celo v primeru, če je kdo osumljen zgolj pomoči pri storitvi kaznivega dejanja in ni imel od tega nobene koristi oziroma si ni nezakonito pridobil premoženja, je zoper njega mogoče uvesti finančno preiskavo z vsemi v zakonu predvidenimi posledicami.

6. Posredovanje podatkov je urejeno tako, da lahko državni tožilec kadarkoli in za kogarkoli brez kakršnihkoli omejitev zahteva od pristojnih organov in inštitucij osebne podatke o posamezniku.

Za takšno preiskovanje državno tožilstvo ne potrebuje dovoljenja, ker zadostuje, da je v smislu določbe 1. točke prvega odstavka 10. člena sam ugotovil, da so podani razlogi za sum, da je storjeno kaznivo dejanje zoper gospodarstvo.

Državnemu tožilcu je torej brez kakršnihkoli omejitev ali nadzora sodišča prepuščeno, da odloča o finančni preiskavi.

7. Nevzdržna je tudi določba do odškodnine osebi, kateri je bilo premoženje začasno zaseženo oziroma zavarovano pa na koncu ni prišlo do odvzema.

Po določbi prvega odstavka 45. člena ima takšna oseba pravico do odškodnine samo v primeru, če mu je bila škoda povzročena s protipravnim ravnanjem.

Določba dejansko pomeni, da odškodnine v primeru neutemeljenega začasnega zasega oziroma zavarovanja ni mogoče uveljavljati, saj je nemogoče dokazati, da bi državno tožilstvo oziroma sodišče ravnalo protipravno, ko je zahtevalo finančno preiskavo.

Zakon torej posega na področje obligacijskih razmerij in jih ureja drugače, kot jih določa OZ, pri čemer izrecno favorizira državo oziroma državne organe tako glede odgovornosti za nastalo škodo, glede rokov, v katerih je mogoče uveljavljati odškodnino in glede plačila obresti (3 mesece namesto 3 leta, obresti na vpogled namesto zakonskih zamudnih obresti).

8. Zakon uveljavlja retroaktivnost, saj predvideva uporabo za nazaj, torej za primere, ko predpis še ni bil sprejet.

Naštete pomanjkljivosti oziroma nedorečenosti in neskladje z ostalimi predpisi so razlog za zahtevo, da je Državni svet sprejel zahtevo, da Državni zbor o predpisu vnovič odloča.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o postopkih za uveljavitev ali opustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb (ZPUOOD)

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o postopkih za uveljavitev ali opustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb (ZPUOOD) - druga obravnava

Državni svet podpira predlog zakona.

Državni svet podpira prizadevanja, ki bodo pripomogla k izboljšanju, razrešitvi večplastnega problema. Da bi osvetlil celovitost razsežnosti problematike, je Državni svet 24. septembra 2009 organiziral posvet na temo »Izbrisana podjetnost kot posledica slovenske finančne zakonodaje«.

Državni svet podpira cilje Predloga zakona o postopkih za uveljavitev ali opustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, s katerimi se bodo omilile posledice sprejete zakonodaje in podalo priznanje povzročenim krivicam.

Zakon o finančnem poslovanju podjetij, sprejet 1999, je imel namen predvsem izboljšati finančno disciplino, povečati varnost upnikov in omogočiti izbris nedelujočih podjetij iz registra gospodarskih organizacij. Sporna določba (27. člen ZFPPod) zakona je opredelila, da se v primeru izbrisa gospodarske družbe šteje, da so družbeniki oziroma delničarji podali izjavo z vsebino po določbah 394. Člena ZGD, da prevzemajo obveznost plačila morebitnih obveznosti družbe.

V praksi realizirani postopki - izbris 17080 kapitalskih družb, so zaobšli osnove korporacijskega prava, ki jasno loči: a) prenehanje družbe, ki je posledica izvedenega postopka likvidacije ali postopka stečaja in b) izbris iz sodnega registra, ki se izvede šele po izvedenih postopkih likvidacije ali stečaja. Postopki izbrisa so mnoge družbenike brez možnosti ugovora po krivici oškodovali.

Državnemu svetu se zastavlja vprašanje spoštovanja pravnih načel in pravičnosti, saj pogosto zakonske rešitve prehajajo iz ene skrajnosti v drugo. Čeprav je bil kasneje sprejet Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju pa praksa in nekateri odprti postopki kažejo na še vedno pereče aktualne probleme in na pomanjkanje odzivnosti pravosodnega sistema.

Reševanje problematike, ki jo ureja Predlog zakona o postopkih za uveljavitev ali opustitev odgovornosti družbenikov za obveznosti izbrisanih gospodarskih družb, je večplastno, zato je bilo posebej izraženo stališče, da ne gre urejati problematike linearno in z avtomatizmi, da ne bi bile povzročene nove krivice.

Državni svet meni, da je potrebno na vseh področjih razvijati in krepiti odgovornost. Odgovornost mora biti nedvoumno jasno razmejena tako na osebni ravni kot na ravni družbe. Jasne določbe so tudi osnova za podjetnost, kreativnost, v obratnem primeru ne bo nihče prevzel tveganja za odločitve in razvoj.

Državni svet poudarja, da podjetništvo vedno pomeni tudi tveganje, zato je potrebno krepiti vsa prizadevanja in zagotoviti sistem in pogoje, ki bodo omogočili okrepitev podjetništva, nov zagon in novo dimenzijo.

Državni svet poudarja, da kaže posvetiti pripravi zakonskih predlogov več pozornosti ter vključiti in upoštevati stališča in predloge tako strokovne kot zainteresirane javnosti. Skupno oblikovane zakonski rešitve je lažje uresničiti v praksi. V nadaljnjem postopku bi kazalo upoštevati stališča in konkretne pripombe ter predlog zakona nadgraditi.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
Predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A)

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek

Državni svet dopolnjenega predloga zakona ne podpira.

Državni svet se je seznanil z razlogi predlagatelja za vložitev predlagane novele Zakona o interventnih ukrepih v zakonodajno proceduro in glede na obstoječe gospodarske in finančne razmere sicer prepoznava namen predlagatelja racionalizirati zaposlovanje v okviru javne uprave, vendar ob tem izraža dvom v ustreznost izbranega pristopa.

Cilj učinkovitejše organiziranosti javnega sektorja bi se po mnenju Državnega sveta dalo doseči tudi na druge načine, in sicer z omejevanjem stroškov zaposlovanja na podlagi dopuščanja večje avtonomnosti posameznih proračunskih porabnikov in upoštevanje posebnosti posameznega področja javne uprave, z vzpostavitvijo meril uspešnosti in možnostjo sankcioniranja neuspešnih ter mehanizmov, ki bi stimulirala gospodarno ravnanje celotnega javnega sektorja. Zaposlovanje v javni upravi naj torej ne bo zgolj predmet pavšalnih ukrepov, ampak odraz dejanskih potreb posameznih proračunskih uporabnikov in ocen o njihovem racionalnem delovanju ter kvaliteti zaposlenega kadra.

Državni svet meni, da predložena novela zakona, ki temelji na parcialnih ukrepih, na ohlapno postavljenih zakonskih pravilih, ki bodo omogočala številne izjeme od strogo zastavljenih ciljev, ter ne predvideva učinkov njene implementacije, ne more biti učinkovita. Še zlasti zato, ker bi predlagani ukrepi zajeli zelo različne segmente javne uprave, z zelo različnimi značilnostmi delovanja, brez da bi se upoštevalo posebnosti posameznega področja javne uprave, njihovih veljavnih standardov oziroma normativov dela ter pogojev zaposlovanja. Takšen način linearne zmanjševanja določenih izdatkov na podlagi administrativnih ukrepov se do sedaj ni izkazal za uspešnega, državi pa tovrstni ukrepi državi bolj škodujejo kot koristijo, saj ne upoštevajo, da je kadrovanje v javnem sektorju zelo specifično glede na posamezno dejavnost (npr. vrtci so letos zaposlili več vzgojiteljic zaradi sproščenih pogojev sprejema otrok ob nespremenjenih prostorskih normativih).

Državni svet se zaveda, da je moral v zadnjih letih realni sektor izvesti korenite spremembe z namenom prilagoditve zaostrenim gospodarskim razmeram, ob tem pa opominja, da so bili tudi v okviru javne uprave že uveljavljeni določeni plačni interventni ukrepi, ki se nanašajo na individualne plače na zaposlenega v javnem sektorju in ki so vplivali na to, da je rast povprečne bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju v zadnjem letu nižja od rasti plače na zaposlenega v zasebnem sektorju.

Državni svet opozarja, da je ugotovljena povečanja zaposlovanja v posameznih segmentih javne uprave potrebno analizirati in ocenjevati ob upoštevanju splošnih družbenih trendov ter kot posledice sprejemanja posameznih zakonskih aktov (številne ustanovljene agencije in uradi) ter smernic delovanja. Tako na primer daljšanje življenjske dobe in večanje števila oseb, ki potrebujejo domsko oskrbo, spodbuja gradnjo novih domov za ostarele, hkrati pa povečuje potrebe po zaposlenih v teh domovih, prav tako skokovito naraščajo potrebe po zdravstvenih storitvah in specifičnih oblikah zaposlovanja, z namenom sledenja posameznim ciljem razvoja zdravstvenega sistema.

Državni svet opozarja na področje zdravstva, na katerem Slovenija zaostaja za primerljivim povprečnim številom zaposlenih v ostalih evropskih državah, hkrati pa se sooča s pomanjkanjem strokovnjakov na določenih področjih, zato je potrebno za pokritje povečanih potreb po zdravstvenih storitvah težave reševati ali z dodatnimi zaposlitvami ali s povečanjem obremenitve obstoječih zaposlenih, kar se je v zadnjih letih reševalo v veliki meri s podjemnimi pogodbami. Na podlagi podjemnih pogodb se v slovenskih bolnišnicah, med drugim, opravlja tudi delo izven rednega delovnega časa v dispanzerjih za ženske, za okrog 70.000 pacientk. Trenutno pa teče tudi projekt zaposlitve 150 zdravnikov iz tujine. Vse to bo v primeru sprejema zakona neizvedljivo.

Državni svet opozarja tudi na neusklajenost z novelo predlaganih omejitev zaposlovanja s smernicami Ministrstva za zdravje glede razvoja zdravstvenega sistema in povečanja njegove učinkovitosti, saj bodo ti ukrepi negativno vplivali tako na čakalne dobe kot na obseg izpolnjevanja kot tudi učinkovitost izvajanja posameznih programov. Moč je pričakovati, da se bo trend skrajševanja čakalnih dob, v primeru uveljavitve zakona, zaradi predlaganega omejevanja zaposlovanja ponovno obrnil v negativno smer.

Tudi zaradi specifičnih oblik dela, velikega obsega opravljenega dela izven rednega delovnega časa, vrednotenja dela preko cene zdravstvenih storitev in načina financiranja, ki ni vezano neposredno na proračun, neobstoječih normativov in standardov, je zaposlovanje na področju zdravstva težje urejati na način, kot ga predlaga zakonska novela. Prav tako bo zahteva po pridobitvi soglasij na primarni zdravstveni ravni v praksi neizvedljiva v tistih javnih zdravstvenih zavodih, ki svoje naloge opravljajo za več občin hkrati. Ker bodo potrebovali vsa soglasja, bo to pomenilo tudi več administrativnega dela, usklajevanj in s tem še dodatnih nepotrebnih procesnih obremenitev. Na vseh segmentih javne uprave pa bodo predvideni nadzori nad zaposlovanjem in izdanimi soglasji povzročili dodatne stroške.

Državni svet na podlagi zgoraj navedenih pripomb meni, da je rešitve za stabilnost javnih financ v obdobju finančne treba iskati v soglasju s sindikati javnega sektorja in z njihovo pomočjo izboljšati strukturo zaposlenih v javnem sektorju.

Državni svet izpostavlja tudi omejitev izdatkov za sofinanciranje investicij občin in podpira Združenje občin Slovenije, ki letošnjemu zmanjšanju sredstev za investicije nasprotuje, saj bi to pomenilo ustavitev posameznih evropskih projektov, s tem pa tudi razvoja posameznega območja.

Državni svet opozarja, da kratkoročni ukrepi, s katerimi se prilagajanja slabim gospodarskim razmeram izvajajo pretežno s pomočjo zmanjšanja javnofinančnih odhodkov, ne bodo prinesli zelenih rezultatov. Državni svet meni, da bi se morala Vlada lotiti tudi ukrepov za povečevanje prihodkovne strani javne bilance, s tem da bi se zagotovila večja učinkovitost pri zajemanju vseh vrst davkov, uspešno preprečevanje ilegalnega dela in razmislek o pavšalni obdavčitvi ter s tem vzpostavitev večjega in strožjega nadzora.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A)

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A) – skrajšani postopek. Državni svet predloga zakona ne podpira.

Vse večje nezaupanje kapitalskih trgov zahteva tudi uskladitev ročnosti posojil Grčiji s posojili, ki jih zagotavlja vzpostavljen mehanizem, t.i. Evropski instrument za finančno stabilnost, ki naj bi deloval tudi kot preventivni ukrep za preprečitev finančnih težav članic evrskega območja in proti širjenju dolžniških težav. Dostop do finančnih trgov bi bil po oceni ministrov Evrske skupine Grčiji omogočen le pod pogojem podaljšanja ročnosti že obstoječih tranš. To pa je možno s spremembo posojilne pogodbe tako, da vsi posojilodajalci potrdijo dodatke k tem pogodbam, ki določajo znižanje obrestne mere in podaljšanje ročnosti posojila Grčiji. Ob novih pogojih bi se v primeru črpanja celotnega slovenskega dela posojila Grčiji, ki znaša 387,8 mio EUR, prihodki državnega proračuna zmanjšali za 15,9 mio EUR na račun znižane obrestne mere, medtem ko bi učinek podaljšanja ročnosti posojila celotni znesek obresti, brez upoštevanja stroškov zadolžitve Republike Slovenije na finančnem trgu, povečal za 83 mio EUR glede na trenutno krajšo ročnost.

V razpravi, ki je sledila predstavitvi zakonskega predloga so državnega sveta opozorili na nekatera odprta vprašanja, ki zahtevajo dodatno proučitev in temeljit razmislek vseh odgovornih deležnikov.

Po informacijah, ki so na voljo naj bi se Finska dogovarjala z Grčijo o vplačilu posojila na finski državni račun da bi s tem zavarovala svoj prispevek v okviru dodatne pomoči. Zastavlja se vprašanje, zakaj tudi Slovenija ne pogojuje svojega dela pomoči s podobnim zavarovanjem. Pojasnjeno je bilo, da potekajo pogovori o možnih oblikah zavarovanj, uveljavljeno pa naj bi bilo načelo, da morajo biti zavarovanja dostopna vsem, brez možnosti bilateralnih dogovorov. Zavarovanje svojega dela posojila naj bi Slovenija torej uveljavila v skupnem okviru. Državni svet izraža upanje, da se slovenska država za podeljena posojila Grčiji zadolžuje na tujih finančnih trgih pod ugodnejšimi pogoji, kot jih z določeno obrestno mero zagotavlja predlagani zakon in da velja načelo po katerem posamezna članica – posojilodajalka ne sme utrpeti izgube zaradi dražjega zadolževanja na finančnih trgih.

Državni svet ugotavlja, da so države članice evrskega območja glede izpostavljenosti grškemu javnemu dolgu v različno težkem položaju, zato so tudi interesi posameznih držav različni. Nemški in francoski finančni sektor je v preteklih letih veliko investiral v Grčiji, zato je njihova izpostavljenost in interes, da se Grčiji pomaga, toliko večji. Tako se zdi, da gre v procesu dogovarjanja in nujenja pomoči bolj za podporo bančnemu zasebnemu sektorju v nekaterih evropskih državah, ki je nasedel z naložbami v Grčiji, kot pa za finančno pomoč sami Grčiji. Po mnenju Državnega sveta je povsem neustrezno sporočilo, ki izhaja iz dodeljene pomoči, da je namreč finančno špekuliranje lahko tudi nagrajeno, saj je možno rizike, ki izhajajo iz finančnega poslovanja tudi socializirati. Namesto pomoči zasebnemu bančnemu sektorju, bi morali uveljaviti mehanizem, ki bi take banke prisilil v sofinanciranje in sodelovanje pri refinanciranju dolgov, tiste države, v katerih je bančni sektor zelo zaščiten pa naj ne bi zahtevale takšne varščine, kot naj bi jo bile deležne druge države.

Državnemu svetu se zastavlja tudi vprašanje, kakšne posledice utegne Slovenija utrpeti, če zakona v tej obliki ne bo podprla. Glede na to, da se čedalje pogosteje špekulira, da Grčiji posojila tudi ob spremenjenih pogojih ne bo uspelo vrniti, je po mnenju Državnega sveta upravičen dvom o smiselnosti reševanja problema na predlagan način. Evropska politika bi si morala odgovoriti na vprašanje ali je Grčija v takšni kondiciji, da lahko servisira dolg in z zahtevo po sprejemu zakona ne pošiljati signala državam članicam, da brezpogojno potrjujejo dvomljive rešitve.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (ZPVAS-F)

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvi Zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (ZPVAS-F) – skrajšani postopek

Državni svet predlog zakona podpira.

Predlagatelj predloga zakona navaja, da je bil v dosedanji rešitvi zakona še posebej izrazit problem upravljanja v primerih razpolaganja, ki niso povezani z javnim interesom, vendar je absolutna večina članov agrarne skupnosti dosegla soglasje glede poslov, ki presegajo okvire rednega upravljanja in manjšina praktično v celoti blokira absolutno večino pri upravljanju z njihovim premoženjem. Z dopolnitvijo besedila obstoječega 11. člena zakona se bo odpravila popolna blokada zmožnosti upravljanja s skupnim premoženjem članov agrarnih skupnosti, ki sicer dosežejo absolutno večino pri odločitvah, ki se nanašajo na skupno premoženje. Člani agrarnih skupnosti odločajo o poslih, ki presegajo okvir rednega upravljanja in o spremembi rabe nepremičnine s soglasjem več kot treh četrtin članov agrarne skupnosti glede na njihove solastniške deleže. Namen poglobitnih rešitev predloga zakona je, da se doseže dejanska možnost skupnega upravljanja premoženja, ki je v lasti posameznih članov agrarnih skupnosti ter se z dopolnitvijo zakona jasno določi način odločanja o poslih, ki presegajo okvir rednega upravljanja. Z dopolnitvijo zakona se bolj učinkovito ureja primere, ko zaradi neznanega imena ali naslova dediča po pokojnem članu agrarne skupnosti ni mogoče upravljati s skupnim premoženjem.

Državni svet se strinja z mnenjem Vlade Republike Slovenije, da je ta trenutek rešeno vprašanje rednega upravljanja dejavnosti agrarnih skupnosti ter poseg v lastnino, ki je v javnem interesu. Ni pa rešitev glede poslov, ko gre za oddajanje v nakup, promet s to lastnino, zemljiške operacije, skratka kompletno dejavnost na področju prometa s lastnino, kjer je potrebno stoddotno soglasje članov agrarnih skupnosti. Solastnina se v postopku dedovanja obravnava kot vsaka druga solastnina. Pravna stroka se zavzema za to, da bi taksativno določili, kateri posegi so potrebni za upravljanje oziroma kateri so tisti posli, ki bi jih lahko taksativno določili.

Državni svet ugotavlja, da je poglobitna težava, ki onemogoča stvarnopravno razpolaganje s premoženjem agrarnih skupnosti, da agrarna skupnost ni pravna oseba. Iz primerjave ureditev agrarnih skupnosti v drugih pravnih sistemih, (Italija, Avstrija) izhaja, da so tam agrarne skupnosti organizirane kot samostojne pravne osebe, ki pa delujejo po sprejetih notranjih pravilih oziroma statutih, ki jih z ustrezno večino sprejmejo člani. Predlog zakona ne predvideva pravne subjektivitete agrarnih skupnosti, zato se težave pojavljajo predvsem pri ravnanju z nepremičnim premoženjem, kjer ima vpis v zemljiško knjigo konstitutiven učinek pri nastanku stvarne pravice.

Državni svet meni, da bi s predlaganimi spremembami zakona učinkovito urejali primere, ko zaradi neznanega imena ali naslova dediča po pokojnem članu agrarne skupnosti ni mogoče upravljati s premoženjem agrarne skupnosti. Predlagana dopolnitev predstavlja možnost gospodarjenja z zemljišči, ki so sedaj prav iz razlogov, zaradi katerih se predlaga dopolnitev, prepuščena zaraščanju ter neobdelovanju in za katere se ne more načrtovati trajnostno gospodarjenje. Posledice nezmožnosti gospodarjenja z navedenimi zemljišči so negativne in se odražajo v krčitvi obdelovalnih kmetijskih površin in večanju gozdnatih površin na območjih z že tako visoko stopnjo gozdnatosti, nezmožnosti ekonomičnega izkoriščanja gozdov in pridobivanja lesne mase, nezmožnosti izvajanja investicij na področju javne infrastrukture ipd.

Državni svet predlaga, da se preuči, ali predlagane spremembe oziroma dopolnitve zakonodaje omogočajo doseg ciljev, ki jih želijo doseči predlagatelji zakona, to je članom agrarnih skupnosti gospodariti s svojim premoženjem. Težave agrarnih skupnosti bi lahko edino učinkovito odpravili tako, da bi s spremembo zakonodaje agrarnim skupnostim podelili pravno subjektiviteto, zato

predlaga, da pravna služba Državnega sveta RS in Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije skupaj s predlagatelji zakona v nadaljnji fazi zakonodajnega postopka predlog dopolnijo s pravnimi rešitvami, pri čemer je treba stremeti k izogibanju ustavnim omejitvam.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A)

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu (ZZdrav-A) – skrajšani postopek

Državni svet dopolnjenega predloga zakona ne podpira.

Državni svet ugotavlja, da je Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti maja 2007, ko je obravnavala Predlog zakona o zdravilstvu, do njega zavzela negativno stališče, skupina državnih svetnikov pa je oktobra 2007 podala predlog za odločilni veto na omenjeni predlog zakona, v katerem je opozorila na njegove ključne pomanjkljivosti – neustreznost stroge ločitve šolske in komplementarne medicine, neracionalnost ustanovitev zdravilske zbornice z obveznim članstvom ter neusklajenost s stališči izvajalcev.

Državni svet je bil seznanjen, da je Ministrstvo za zdravje na lastno pobudo v začetku leta 2009 začelo s pripravo novega predloga zakona - Predloga zakona o zdravilski dejavnosti, v pripravo katerega so bili vključeni tudi člani Komisije za pripravo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu, v njegovo besedilo pa so bili vključeni predlogi Ministrstva za zdravje, Ministrstva za gospodarstvo, strokovnih združenj ter pripombe državnih svetnikov ter poslancev iz leta 2007.

Predlog zakona o zdravilski dejavnosti je bil torej usklajen in pripravljen za nadaljnjo proceduro že konec leta 2009, ministrstvo pa je do aprila 2011, ko je v javno razpravo vložilo popolnoma novo besedilo – Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu, zagovarjalo njegove rešitve. Državnemu svetu obrazložitev, zakaj je do tega prišlo, ni bila podana.

Glede na Predlog zakona o zdravilski dejavnosti naj bi izvajanje zakona (odločanje in nadzor) pod svoje okrilje prevzelo Ministrstvo za zdravje, posledično pa ne bi prišlo do ustanovitve zbornice, ker bi bilo težko v eni sami zbornici združiti interesno tako različne izvajalce zdravilskih sistemov in zdravilskih metod, zagotoviti ustrezno transparentnost delovanja ter zagotoviti finančna sredstva za delovanje zbornice. Prišlo bi tudi do razširitve možne statusnih oblik opravljanja zdravilske dejavnosti - poleg gospodarske družbe in samostojnih podjetnikov še na društva in zavode.

Državni svet na podlagi predstavljenih dejstev na seji Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide s strani Slovenskega homeopatskega društva ter Sindikata zdravilcev in mnenja namestnika Varuha človekovih pravic ugotavlja, da predložena novela Zakona o zdravilstvu, ki jo je Ministrstvo za zdravje v zakonodajno proceduro vložilo 24. 6. 2011, nima nobene vsebinske povezave s Predlogom zakona o zdravilski dejavnosti, ki se je pripravljala pretekli dve leti in bil usklajen med vsemi ključnimi deležniki, ter da ne rešuje nobene izmed izpostavljenih problemov s strani izvajalcev zdravilske dejavnosti.

Državni svet prav tako ugotavlja, da se Zakon o zdravilstvu do sedaj še ni ustrezno implementiral, saj ni prišlo do predvidene ustanovitve zdravilske zbornice zaradi številnih praktičnih ovir, med drugim tudi zato, ker s strani Ministrstva za zdravje še niso bili sprejeti vsi potrebni podzakonski akti za zagotovitev prenosa javnih pooblastil na zbornico.

Državni svet je seznanjen z dejstvom, da je Republika Slovenija že prejela opomin Evropske komisije, ker še ni ustrezno prenesla določb Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. decembra 2006 o storitvah v notranjem trgu (v nadaljevanju: Direktive o storitvah na notranjem trgu) v svojo nacionalno zakonodajo. Pri tem je potrebno izpostaviti, da bi to morala storiti že do konca 2009, pri čemer je bilo že do sprejema veljavnega Zakona o zdravilstvu dovolj časa za takšen prenos in usklajevanje z izvajalci zdravilske dejavnosti, pa tudi na to, da je tudi besedilo Predloga zakona o zdravilski dejavnosti, ki je skorajda čez noč izginil iz obravnave, vsebovalo zahtevane uskladitve z omenjeno direktivo in s tega vidika zagotovo ne more biti nesprejemljivo.

Državni svet v zvezi z Dopolnjenim predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravilstvu opozarja, da predlagana razširitev kroga oseb, ki na podlagi dovoljenja zbornice lahko opravljajo zdravilsko dejavnost, na tuje fizične in pravne osebe ter navedeni pogoji za pridobitev takšnega dovoljenja, vzpostavljajo diskriminatorno stanje v odnosu do domačih fizičnih in pravnih oseb, ki bi želele opravljati omenjene storitve, zlasti zdravnikov. Tujim fizičnim in pravnim osebam bi bilo namreč dovoljeno opravljanje zdravilskih storitev zgolj na podlagi prijave na Ministrstvo za zdravje pod pogojem, da zdravilsko dejavnost že izvajajo v drugi državi članici in so tam že pridobili dovoljenje za izvajanje te dejavnosti, ki pa jo v tujini, v nasprotju s slovensko ureditvijo, lahko izvajajo tudi zdravniki. Slovenski zdravniki, ki se jim v primeru, če opravljajo zdravilsko dejavnost, v skladu s 34. členom Zakona o zdravniški službi (Uradni list RS, št. 72/2006-UPB3, 15/2008, 58/2008, 49/2010 in 107/2010), ne podeli licenca za opravljanje zdravniške službe, oziroma se jim ta celo lahko odvzame, bi bili s tem diskriminirani v primerjavi s kolegi iz tujine, ki takšne prepovedi nimajo.

Primerjave s sosednjimi in ostalimi evropskim državami kažejo, da je Slovenija edina, ki strogo ločuje zdravniško dejavnost od zdravilske, namesto da bi se sledilo smernicam Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki v svojih strategijah spodbuja vgraditev povezave med tradicionalno medicino ter komplementarno medicino, na kar je Komisija Državnega sveta za družbene dejavnosti v svojem mnenju opozorila že leta 2007, ob sprejemanju trenutno veljavnega zakona.

Za dosego omenjene povezave med tradicionalno in komplementarno medicino in sledenju sodobnim trendom na področju zdravljenja, bi bilo potrebno spremeniti in dopolniti kar nekaj zakonov, v prvi vrsti pa Zakon o zdravilstvu na način kot ga je nakazal Predlog zakona o zdravilski dejavnosti in ne v predstavljeni zelo omejeni različici, ki se nanaša le na prenos določb Direktive o storitvah na notranjem trgu v nacionalno zakonodajo ter inšpekcijski nadzor. Prav tako bi bil nujno potrebne tudi spremembe in dopolnitve Zakon o zdravniški službi v delu, ki zdravnikom odreja licenco v primeru izvajanja zdravilske dejavnosti, Zakona o zdravilih v povezavi z vključevanjem zdravnikov v predpisovanje homeopatskih zdravil in svetovanje o njihovi varni uporabi ter sprejem ustreznih podzakonskih aktov v povezavi z Zakonom o zdravstveni dejavnosti v delu, ki se nanaša na izvajanje dopolnilnih, tradicionalnih in alternativnih oblik diagnostike, zdravljenja in rehabilitacije (58. in 59. člen zakona) s strani zdravstvenih delavcev.

Državni svet opozarja, da se pri urejanju področja zdravilske dejavnosti ne bi smelo zanemariti vidika uporabnikov v smislu sledenja ciljem povezovanja tradicionalne in komplementarne medicine na način, ki bo uporabniku teh storitev zagotovil čim večjo stopnjo varnosti in kakovosti storitev. Hkrati Državni svet ocenjuje, da je odnos do vsebine Zakona o zdravilstvu odličen pokazatelj neutemeljenega negativnega odnosa medicinske stroke do izvajalcev komplementarne medicine, tudi lastnih kolegov, na škodo potencialnih uporabnikov. Prav zato bi moral biti zakonodajalec oziroma izvršna oblast tista, ki bi morala ta odnos presekati in zakonsko vzpostaviti ustrezne pogoje za povezovanje obeh omenjenih zvrsti medicine z namenom doseganja čim boljših rezultatov zdravljenja.

Državni svet ugotavlja, da je predlog zakona Odbor Državnega zbora za zdravstvo obravnaval na 9. redni seji 6. 9. 2011 ter pri tem sprejel amandmaje k 2., 3., 7., 9., 12. in 13. členu ter amandma na amandma k 2. členu predloga zakona, katerih vsebina pa ne spreminja stališča Državnega sveta do dopolnjenega predloga zakona. Prav tako je bil na Odboru sprejet sklep, s katerim Odbor

za zdravstvo predlaga Ministrstvu za zdravje, da v roku treh mesecev pripravi sistemske rešitve za ureditev področja zdravilstva, saj je bilo v razpravi na Odboru izraženih precej pomislekov v zvezi z upravičenostjo odločitve, da se Predlog zakona o zdravilski dejavnosti ne vloži v zakonodajno proceduro, ter da se posledično problematika z obravnavano novelo ureja zgolj parcialno. Državni svet glede na trenutno zelo negotovo politično situacijo izraža dvom v možnost dejanske implementacije takšnega sklepa in meni, da moral biti že v osnovi v zakonodajno proceduro vložen Predlog zakona o zdravilski dejavnosti, ki ponuja celovite rešitve.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010.

Državni svet izreka pohvalo tako kvalitetno in pregledno pripravljenemu poročilu kot tudi organizacijsko in izvedbeno učinkovitemu informacijskemu sistemu zavoda, ki v praksi dobro deluje. Državni svet prav tako izraža podporo nenehni nadgradnji informacijskega sistema Zavoda in vlaganja v informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Na podlagi predstavljenih ključnih trendov posameznih elementov sistema izvajanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja Državni svet ugotavlja, da sta med njimi najbolj zaskrbljujoča trend znižanja razmerja med povprečnimi pokojninami ter povprečnimi plačami (v letu 2010 večje odstopanje kot posledica dodatnega omejevanja skladnosti pokojnin z gibanji plač na podlagi 151. člena ZPIZ-1 ter usklajevanje pokojnin po posebnem interventnem zakonu, ki sta obseg možnih uskladitev prepolovila) ter nižanje razmerja med zavarovanci in upokojenci iz obveznega zavarovanja (iz 1,66 v letu 2009 na 1,60 v letu 2010). Nižanje števila zavarovancev zadnji dve leti (leta 2009 894.886, leta 2010 881.992) pomeni za Zavod bistveno manjši obseg prihodkov iz naslova prispevkov zavarovancev, hkrati pa je opaziti tudi neugodno spreminjanje strukture zavarovancev (povečevanje deleža brezposelnih zavarovancev, ki se sicer beležijo kot zavarovanci, a v osnovi predstavljajo dodatno finančno obremenitev za gospodarstvo) in s tem virov prispevkov.

Državni svet Zavodu predlaga, da se v prihodnjih letih poleg analize razmerja med zavarovanci in upokojenci kot prejemniki iz pokojninske blagajne, izvede tudi analiza razmerja med zavarovanci, zaposlenimi v realnem sektorju, ter ostalimi subjekti - zavarovanci, zaposlenimi v javnem sektorju in katerih prejemki so vezani na proračun, ostalimi prejemniki sredstev iz proračuna, ki se prav tako beležijo kot zavarovanci, ter prejemniki sredstev iz pokojninske blagajne skupaj. Takšna analiza bi lahko ponudila bolj jasno sliko deleža prejetih prispevkov, odvisnega zgolj od storilnosti realnega sektorja ter čez čas pokazala ali gre prav tako za zaskrbljujoč trend čedalje večjega obremenjevanja realnega sektorja.

Državni svet je bil seznanjen tudi s spreminjanjem strukture prihodkov Zavoda, saj se v zadnjih dveh letih delež prihodkov od prispevkov v celotnih prihodkih niža. Medtem ko je od leta 2003 do 2008 rasel in dosegel 72,6 % v letu 2008, je v zadnjih dveh letih padel na 69,4 % v letu 2010, po ocenah Zavoda pa se bo v prihodnje ta trend padanja še nadaljeval. Posledično se je povečal delež t.i. transfernih prihodkov s strani državnega proračuna na 29,9 % v letu 2010 (28,7 % v letu 2009), katerega povečanje se pričakuje tudi v letu 2011. V omenjenem deležu je sicer zajetih 17,5

% prihodkov, ki niso zagotovljeni od prispevne stopnje in predstavljajo dodatne obveznosti države, 9,2 % pa predstavljajo obveznosti države po posebnih predpisih.

Državni svet ugotavlja, da je, navkljub povečanemu vlaganju zahtevkov za uveljavitev pravice do starostne pokojnine, dokupa pokojninske dobe ter informativnih izračunov datuma upokojitve v drugi polovici leta 2010, Zavod uspel čas trajanja postopkov obravnave posameznih zahtevkov na prvi stopnji ohraniti nespremenjen ter presegel realizacijo načrtovanega števila rešenih zadev za 5,9 odstotka.

Poslovno leto je Zavod zaključil uspešno, z izravnanimi prihodki in odhodki v višini 4.804.911.446 evrov, brez likvidnostnih težav in potreb po najemanju kreditov, zaradi dobro delujočega sistema, vzpostavljenega z zakonodajo leta 2005, ko je država prevzela primanjkljaj iz preteklosti. Državni svet se strinja s predlagateljem poročila, da je v trenutnih kriznih razmerah za državo to pozitiven pokazatelj, da pa bo vendarle v prihodnje potrebno z zakonskimi spremembami zagotoviti še boljše podlage za ohranjanje takšnega stanja.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Poročilu o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2010

Državni svet se je seznanil s Poročilom o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti v Republiki Sloveniji leta 2010, ki ga je Državnemu zboru, na podlagi 128. člena Zakona o varstvu pred ionizirajočimi sevanji in jedrski varnosti, predložila Vlada, ter s Statusnim poročilom »Nesreča v jedrski elektrarni Fukušima I ter njene posledice za EU in Slovenijo«, ki ga je kot dodatek k Poročilu pripravila Uprava Republike Slovenije za jedrsko varnost.

Državni svet izpostavlja problem krčenja proračunskih sredstev za delo Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost in Uprave Republike Slovenije za varstvo pred sevanji, pri čemer je še posebej zaskrbljujoča zahteva po linearnem zmanjšanju sredstev, saj je njihov obseg sredstev že sedaj na spodnji meji. Državni svet poudarja, da je linearno zmanjševanje sredstev na področju zagotavljanja jedrske varnosti in varstva pred sevanji nesprejemljivo, ker se lahko s tem ogrozi varnost Slovenije. Zaradi navedenega apelira, da se bo pri sprejemanju rebalansa proračuna Republike Slovenija upošteval varnostni vidik.

Državni svet ugotavlja, da dela pri umeščanju v prostor prihodnjega odlagališča nizko radioaktivnih in srednje radioaktivnih odpadkov (v nadaljevanju: NSRAO) v Vrbini pri Krškem potekajo izredno počasi, zaradi česar predvideni datum začetka njegovega obratovanja ni dosegljiv. Predlagatelj napoveduje, da bo treba zaradi tega revidirati Nacionalni program ravnanja z RAO in izrabljenim jedrskim gorivom, ki določa rok za začetek obratovanja 2013. Državni svet izpostavlja zaskrbljenost Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost nad dinamiko nalog, povezanih z gradnjo odlagališča NSRAO, saj se lahko zagodi, da čez nekaj let ne bo jasno, kam z radioaktivnimi odpadki, ki se trenutno začasno skladiščijo v NEK, katerega širitev ni možna. Državni svet opozarja, da je treba pospešiti aktivnosti izgradnje odlagališča NSRAO in narediti vse, da ne bomo prišli v situacijo, da bo začasno skladišče v NEK polno, a ne bomo imeli zgrajenega skladišča NSRAO v Vrbini pri Krškem.

Državni svet poudarja, da je vprašanje odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva povezano tudi z izvajanjem Pogodbe med Vlado Republike Slovenije in Vlado Republike

Hrvaške o ureditvi statusnih in drugih pravnih razmerij, povezanih z vlaganjem v NEK, njenim izkoriščanjem in razgradnjo (v nadaljevanju: Meddržavne pogodbe). V primeru neizpolnjevanja obveznosti hrvaške pogodbenice je Slovenija primarno odgovorna za reševanje problema odlaganja radioaktivnih odpadkov.

Državni svet opozarja na nepravočasno noveliranje Programa razgradnje NEK in odlaganja nizko in srednje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega jedrskega goriva (v nadaljevanju Program razgradnje). Čeprav bi se moral v skladu z 10. členom Meddržavne pogodbe revidirati leta 2009, pa do tega še ni prišlo, ker se hrvaška in slovenska stran meddržavne komisije, ki potrjuje Program razgradnje, ne moreta uskladiti glede scenarija odlaganja radioaktivnih odpadkov in razgradnje NEK. Že danes pa je jasno, da bo treba zvišati prispevek za razgradnjo, ki je danes na ravni iz leta 2004, pri čemer bo nadaljnje odlašanje povzročilo le še večjo porast prispevka.

Obseg sredstev, ki jih v Sklad za financiranje razgradnje NEK in odlaganje radioaktivnih odpadkov iz NEK (v nadaljevanju: Sklad), vplačuje Slovenija, naj bi po navedbah predlagatelja zadoščal za izgradnjo odlagališča NSRAO. V zvezi s sredstvi, potrebnimi za razgradnjo NEK, Državni svet opozarja na objavljeno revizijo Računskega sodišča o zagotavljanju sredstev za razgradnjo NEK in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz NEK v obdobju od leta 2006 do konca leta 2009. Na podlagi revidiranja učinkovitosti poslovanja Ministrstva za gospodarstvo in Vlade ter uspešnosti poslovanja Sklada je Računsko sodišče ocenilo, da Vlada in Ministrstvo za gospodarstvo pri določitvi pogojev poslovanja Sklada in vzpostavitvi nadzora nad poslovanjem Sklada nista bila učinkovita. Zaskrbljujoča je predvsem njegova ugotovitev, da ob sedanjih pogojih zbiranja in upravljanja s sredstvi, ki se vplačujejo v Sklad, ter ob vzpostavljenem načinu izvajanja nadzora nad upravljanjem s sredstvi Sklada in nad poslovanjem Sklada potrebna sredstva za razgradnjo NEK ne bodo pravočasno zbrana.

V luči jedrske nesreče na Japonskem, ki je postavila pod vprašaj renesanso jedrske energije, se Državnemu svetu postavlja vprašanje o nadaljnji usodi morebitnega podaljšanja obratovanja NEK. Državni svet ugotavlja, da je NEK leta 2009 zaprosila za odobritev programa za nadzor spremljanja staranja sistemov in komponent, ki je pogoj za dolgoročno (60 let) obratovanje. Mednarodna skupina izvedencev je že dala pozitivno strokovno mnenje k dokumentaciji, pri čemer mora NEK ob remontu leta 2012 izvesti še nekaj dodatnih ukrepov, temu pa sledi priprava tehničnega mnenja o varnosti NEK. Morebitno podaljšanje obratovalne dobe NEK pa bo odvisno od lastnikov NEK oziroma države.

Po mnenju Državnega sveta je zaskrbljujoča tudi informacija, da so se ob remontu 2010 v NEK pokazale nekatere tehnične težave, ki niso v celoti rešene in jih bo treba odpraviti pri naslednjem remontu. Ob omembi konkretnih težav predlagatelj poročila sicer pravi, da omenjeno nedokončano delo ali odprta vprašanja nimajo pomembnega neposrednega vpliva na varnost, a v nadaljevanju pravi, da »vendar ni popolnoma izključeno, da se stanje ne bo poslabševalo, kar bi lahko ustvarilo razmere za obratovalne in delno tudi varnostne težave.«.

Državni svet je bil seznanjen s problemom zagotavljanja jedra visoko strokovno usposobljenega kadra na področju jedrske varnosti, ki ga je treba dolgoročno rešiti.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D)

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Dopolnjenemu predlogu zakona o spremembah in

dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D) – skrajšani postopek

Državni svet dopolnjenega predloga zakona ne podpira.

Državni svet ugotavlja, da sta Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport kot pristojna komisija ter Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide kot zainteresirano delovno telo Predlog zakona obravnavali na skupni seji 21. 9. 2011 in se pri tem seznanili z razlogi predlagatelja za predložitev novele, z dopisoma Urada predsednika Republike Slovenije in Varuha človekovih pravic, stališčem Sveta Vlade Republike Slovenije za invalide ter sklepom Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (Svet FIHO) v zvezi s predloženo novelo.

Državni svet ugotavlja, da je v dokumentih, navedenih v prejšnjih odstavkih, bilo opozorjeno na nujnost zagotavljanja aktivnega sodelovanja invalidov pri oblikovanju kakršnihkoli sprememb na področju invalidskega varstva, na podlagi gesla »nič o invalidih brez invalidov« ter določb Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki jo je ratificirala tudi Slovenija. Prav tako obveznost posvetovanja z invalidskimi organizacijami glede oblikovanja nacionalnih politik in ukrepov za zagotavljanje enakih možnosti in enake obravnave invalidov določa tudi 4. člen Zakona o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/2002 in 61/2006), Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009) pa pripravljavce zakonodajnih aktov napotuje na upoštevanje načela transparentnosti, v smislu predstavljanja politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša. Hkrati pa omogočanje zainteresirani javnosti, da se s predlogi predpisov kakovostno seznani, nanje odzovejo in tudi vplivajo. Na nujnost upoštevanja načela »nič o invalidih brez invalidov« sta v dopisih opozorila tudi Urad predsednika Republike Slovenije in Varuh človekovih pravic.

V primeru obravnavane novele postopek posvetovanja ni bil opravljen z večinskim delom organizacij, ki bi bile s tem zakonom prizadete, hkrati pa nikjer ni bilo jasno navedeno katere organizacije se s sedanjim sistemom prerasdelitve namenskih sredstev naj ne bi strinjale. Zaradi napačnega postopka priprave predloga zakona, iz katerega je bil izločen zelo občutljiv del populacije, je po mnenju Državnega sveta morebitno vprašanje ustreznosti ali neustreznosti predlaganih sprememb sestave Sveta FIHO postranskega pomena.

Državni svet prav tako izraža dvom v utemeljenost obravnave predloga zakona po skrajšanem postopku, saj na podlagi podanih pripomb zainteresirane javnosti ugotavlja, da ne gre za manj zahtevne spremembe, temveč za spremembe, ki bodo posledično vplivale na višino deleža sredstev, namenjenega invalidskim in humanitarnim organizacijam. Hkrati Državni svet opozarja, da predlog zakona ni skladen s 115. členom Poslovnika Državnega zbora v delu, ki govori o nujnosti prikaza ureditve v drugih pravnih sistemih v uvodu k predlogu zakona. V obravnavani noveli je namreč pod podnaslovom 4. Prikaz ureditev v drugih pravnih sistemih in prilagojenost pravni ureditvi Evropske unije, navedena zgolj ureditev področja iger na srečo v posamezni predstavljeni članici EU, ne pa ureditev načina razpolaganja s finančnimi sredstvi iz tega naslova oziroma način delovanja primerljivih organov v primerjanih državah, kar bi bilo skladno z vsebino predlaganih sprememb in dopolnitev v noveli. Predlog zakona prav tako ni bil pripravljen v skladu z napotili Resolucije o normativni dejavnosti iz njenega VI. poglavja, ki govori o namenu izdelave in uporabe presoje posledic predpisov in ki od predlagatelja akta med drugim terja tudi navedbe o sodelovanju z zainteresirano javnostjo. Varuh človekovih pravic pa je v svojem dopisu ocenil, da pri pripravi obravnavane novele niso bila spoštovana minimalna priporočila, ki jih določa tretja alineja točke b) poglavja VII) Resolucije o normativni dejavnosti.

Državni svet ugotavlja, da Vlada Republike Slovenije v mnenju k zakonski noveli opozarja na to, da je problematika, povezana z izvajanjem poslanstva FIHO, izjemno občutljivo področje, ki je zelo zahtevno in kompleksno ter da je pri tem potrebno upoštevati socialne, finančne, zgodovinske in druge vidike dosedanjega financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij. Prav tako navaja, da so se koncesijske dajatve od prirejanja klasičnih iger na srečo ob ustanovitvi jugoslovanske oziroma kasneje slovenske loterije namenjale predvsem za financiranje dejavnosti invalidskih

organizacij, šele v zadnjem obdobju pa tudi za financiranje humanitarnih in športnih organizacij ter da so zato imele invalidske organizacije vedno večino v loterijskem svetu.

Državni svet meni, da predlagateljevi argumenti, da na podlagi trenutne sestave FIHO »lahko« pride do konflikta interesov, brez podkrepljenih dejstev ne morejo biti relevanten razlog za predlagane spremembe. Hkrati Državni svet opozarja, da je država v zadnjih letih, prav na podlagi argumenta preprečevanja konflikta interesov, za katerega je v relativno majhni državi kot je Slovenija vprašljivo ali ga je v praksi sploh moč preprečiti, vzpostavila številne nove organe nadzora, ki predstavljajo neke umetno vgrajene vmesnike, ki pa pogosto bolj zamegljujejo transparentnost delovanja posameznih organov, ki naj bi jih nadzirali, kot pa razrešujejo težave. V ozadju dogajanja namreč še vedno ostajajo enaki, na tak način celo skriti interesi, namesto da bi se organom odločanja oziroma odgovornim osebam dopustilo avtonomnost delovanja, z ustreznim nadzorom in posledično jasnim prevzemanjem njihove odgovornosti za posamezne odločitve.

Kar se tiče namena doseganja večje transparentnosti delovanja Sveta FIHO s predlaganimi spremembami njegove sestave, Državni svet dvomi o pravilnosti pristopa k razrešitvi domnevnih težav. Tako razpis za pridobitev sredstev FIHO kot prijavljanje posameznih organizacij za omenjena sredstva sta namreč javna, ocenjevanje je komisijsko, sklep FIHO s poimensko navedenimi organizacijami, ki prejmejo sredstva, je prav tako javno objavljen. Razdelitev denarja in porabo slednjega nadzirajo na podlagi svojih pristojnosti tako FIHO kot Računsko sodišče ter davčna uprava. Vsi podatki o poslovanju pa so javno dostopni.

Državni svet ugotavlja, da je po mnenju uporabnikov v Republiki Sloveniji sistem financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij, v katerem se deloma zagotavljajo sredstva za delovanje nekaterih invalidskih organizacij iz državnega proračuna, večinoma pa se ureja financiranje preko FIHO, dobro urejen.

Državni svet meni, da se s parcialnimi rešitvami, kot so predlagane v noveli in ki temeljijo na pripombah manjšega števila vzorčno ne-reprezentativnih invalidskih organizacij glede na število članov v zvezi z načinom razdeljevanja namenskih finančnih sredstev Loterije Slovenije, ne more celostno rešiti temeljnega problema, to je splošnega pomanjkanja zadostnih finančnih sredstev za zagotovitev financiranja delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v meri, kot bi si vsaka od njih želela.

Državni svet ugotavlja, da je FIHO v letošnjem letu razdelil sredstva v višini nekaj čez 22 milijonov evrov 25 invalidskim organizacijam (na državni ravni jih je registriranih približno 220) in 67 humanitarnim organizacijam (registriranih jih je nekaj čez 90) na državni ravni, s tem da so bili prihodki nižji od pričakovanih, zaradi splošnega znižanja prihodkov Loterije Slovenije. S predlagano spremembo glede sestave FIHO bi torej prišlo do prerazporeditve sredstev v korist humanitarnih organizacij, pri čemer bi se po vsej verjetnosti doseglo le to, da bi se do sedaj izražena nesoglasja glede ustreznosti razporejanja finančnih sredstev posameznih invalidskih organizacij prenesla na stran humanitarnih organizacij.

Državni svet zato podpira razmišljanja predstavnika ministrstva na skupni seji komisij Državnega sveta, da bi bilo potrebno v prihodnje pripraviti strategijo razvoja tega področja in na osnovi tega pripraviti celovite spremembe Zakona o prirejanju iger na srečo na temo stabilnega in trajnega financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Zaradi pomanjkanja in obremenjenosti proračunskih sredstev bo namreč nujno začeti razmišljati o načinu zagotovitve dodatnih finančnih sredstev za pomoč najbolj ranljivim skupinam prebivalstva, katerim invalidske in humanitarne organizacije nudijo programe (neodvisno življenje, preprečevanje revščine in osamljenosti ter drugih tisk, s katerimi se soočajo) in za katere so raziskave pokazale, da so njihovi koristniki z njimi zadovoljni ter da so programi ustrezno izbrani in izvedeni.

Državni svet ugotavlja, da je marca 2011 sprejel odločilni veto na predlagano novelo istega zakona, s katero je Vlada na novo določila sestavo Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Veto je bil sprejet na podlagi pripomb zainteresirane javnosti, ki je bila mnenja, da ni potrebe po spremembi sestave Sveta Fundacije za financiranje športnih

organizacij v Republiki Sloveniji (FŠO) ter zaradi mnenja o nesprejemljivem nadomeščanju članov sveta, ki so jih do tedaj lahko predlagale različne športne organizacije, s člani, ki jih predlaga Svet Vlade RS za šport. S tem je v Svetu FŠO, tako kot se predlaga s trenutno novelo, država povečala svoj vpliv na odločanje o delitvi namenskih sredstev, namesto da bi se spodbudilo avtonomnost odločanja s strani zainteresiranih subjektov.

V zvezi z večkrat omenjenimi mnenji Računskega sodišča Republike Slovenije in dokumentacije Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije Državni svet opozarja, da je za celovito oceno dejanskega stanja potrebno upoštevati tudi po-revizijska poročila Računskega sodišča iz leta 2004 in 2010, iz katerih izhaja, da je FIHO s popravljivimi ukrepi zadovoljivo odgovoril na vse izpostavljene nepravilnosti. Ugotovljeni konflikt interesov v letu 2004 med Svetom FIHO kot razdeljevalcem sredstev ter Nadzornim odborom FIHO, torej ne v zvezi s Svetom FIHO samim po sebi, je bil razrešen tudi z zakonsko novelo v letu 2007. V letu 2010 izdano po-revizijsko poročilo navaja časovnico do kdaj naj FIHO pripravi spremembe in dopolnitve Pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, da bo lahko razpis leta 2013 potekal po novih pravilih. Tudi zato je po mnenju Državnega sveta nepotrebno predčasno uvajati zakonske spremembe, saj čas za izvedbo omenjenih navodil še ni potekel.

Državni svet ne oporeka zakonskim pristojnostim Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije glede omejevanja in preprečevanja korupcije ter nadzora nad nezdržljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi, vendar meni, da bi bilo potrebno področje urejanja državne invalidske in socialne politike distancirati od teh vprašanj v smislu razumevanja slednjega kot avtonomnega področja v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Državni svet opozarja, da je mnenje Komisije za preprečevanje korupcije postavljeno na zgrešeni predpostavki, da FIHO razporeja svoja sredstva tudi posameznim fizičnim osebam, kar ne drži, saj se sredstva razporejajo samo pravnim osebam, to je invalidskim in humanitarnim organizacijam.

Državni svet ugotavlja, da sta bili komisiji Državnega sveta na skupni seji seznanjeni, da presežek prihodkov nad odhodki v FIHO, za katerega se predlaga sprememba v 3. členu novele, nikoli ni bil namenjen za kaj drugega kot sofinanciranje posebnih socialnih programov, delovanje organizacij ter razvojne investicije. So pa bile izoblikovane rezervacije v obdobju boljših let, da so se lahko pokrivali nižji prilivi iz naslova koncesij iz iger na srečo v slabših letih. Tako so omenjena sredstva iz naslova rezervacij ravno v letošnjem letu omogočila izvajanje programov, namenjenih okrog 145.000 ljudem, v polni meri, navkljub nižjim prejetim sredstvom iz naslova koncesij od načrtovanih (januarja 2011 v višini 90 % predvidenih sredstev, februarja 2011 76 % in marca 2011 63,5 %).

Državni svet ugotavlja, da je Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino na 34. seji 5. 10. 2011 sprejel amandmaje k 1., 2. 3. in 4. členu novele, katerih vsebina pa ne vpliva na stališče Državnega sveta do dopolnjenega predloga zakona. Pripombe in opozorila komisij Državnega sveta v zvezi s predlogom zakona pri njegovi obravnavi na Odboru namreč niso bila upoštevana.

Državni svet meni, da se s predlagano novelo na način, ki ni skladen ne z načeli Konvencije o pravicah invalidov, ne z Zakonom o invalidskih organizacijah in ne z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), posega v sestavo Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in na parcialen način rešuje zelo kompleksno vprašanje – vprašanje zagotavljanja ustrezne višine finančnih sredstev za financiranje delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010

Državni svet se je seznanil z Letnim poročilom Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010.

Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010 je pregledno in metodološko dobro zasnovano poročilo. Odlikujejo ga številne aktivnosti, ki so znotraj poročila strukturirane, vsebinsko obrazložene, podana opozorila in predlogi ter v tabelah ponazorjeni podatki.

Državni svet ugotavlja, da sodelovanje med Varuhom in Državnim svetom iz leta v leto postaja intenzivnejše in kvalitetnejše, bodisi na podlagi posvetov, ki jih organa so-organizirata (na primer nedavni posvet o Vlogi invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov ter posvet o revščini in človekovih pravicah iz leta 2008), bodisi preko sodelovanja Varuha z mnenji in pripombami na sejah delovnih teles Državnega sveta. Državni svet kot dom, v katerem ima pomemben glas civilna družba, lahko predstavlja pravega sogovornika Varuhu na številnih področjih družbenih problematik, zato Državni svet daje pobudo Varuhu za še aktivnejše sodelovanje v prihodnje.

Državni svet je bil seznanjena s povečanjem pobud, naslovljenih na Varuha, s področja socialnega varstva za približno 15 odstotkov in izraža skrb nad tem trendom. Državni svet v zvezi s tem opozarja na posledice gospodarske in finančne krize, ki se odražata v čedalje večjih stiskah ljudi, tako finančnih kot duševnih.

Državni svet ugotavlja, da se velik del opozoril Varuha v poročilu nanaša na področje zagotavljanja vsaj osnovnih standardov socialne države in pri tem kot enega od perečih problemov izpostavlja visoko stopnjo t.i. prikrite revščine, ki pa jo je, zlasti v lokalnem okolju, čedalje težje prikriti. Število posameznikov in družin, ki sicer po nobenih uradnih statistikah niso zabeleženi kot ogroženi, a kljub temu nujno potrebujejo pomoč, se očitno povečuje. Napovedan novi cikel gospodarske krize bo po mnenju Državnega sveta obstoječi prag revščine predvidoma potisnil še nižje. Prav zato bi, poleg že tako obremenjenih humanitarnih organizacij, ki že sedaj rešujejo velik del omenjenih problemov, bilo potrebno ponovno oživeti civilne iniciative na lokalni ravni za pomoč ogroženim družinam in posameznikom, kot smo jih že poznali v preteklosti (posebne civilne socialne komisije). Del skrbi za preživetje posameznika, ki ga država ni več zmožna ali željna prevzeti nase, bo očitno morala prevzeti civilna družba. Pri tem Državni svet opozarja na umikanje države s področij, ki bi jih morala kakovostno voditi in zanje prevzemati odgovornost, ter na drugi strani na njeno formalno in neformalno vrinjenje v civilno družbo ali podrejanje slednje, kar je nesprejemljivo.

Državni svet poudarja, da je urejena in učinkovita socialna politika temelj razvoja, tako družbenega kot gospodarskega, zato izraža zaskrbljenost nad velikim številom primerov kršenja delovnopravne zakonodaje in pravic delavcev, ki tudi po pet ali šest mesecev ostajajo brez dohodkov. Na pobudo in v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije zato Državni svet pripravlja predlog novele Zakona o jamstvenem in preživninskem skladu, ki bo omogočil delavcem, da bodo uveljavili pravice tudi če bodo še v delovnem razmerju pri insolventnem delodajalcu in delavcem zagotovil, da jim bodo poplačane terjatve do delodajalca v veliko krajšem času kot sedaj.

Državni svet meni, da bi se številni primeri izčrpavanja družb v državni lasti (Mura, Industrija usnja Vrhnika itd.), ki so imeli za posledico izgube delovnih mest in kršitve pravic zaposlenih, lahko končali drugače, če bi država pravočasno ukrepala ter namenila potrebna finančna sredstva za ohranjanje delovnih mest in proizvodnih zmogljivosti. Zadnje čase smo namreč priča številnim

odlivom iz državnega proračuna, ki so neprimerljivo večji od zneskov, ki bi bili potrebni za prestrukturiranje ali finančno sanacijo omenjenih družb, a se utemeljujejo kot upravičeni (pomoč Helenski republiki, dokapitalizacija NLB).

Državni svet zaznava tudi pojav nove vrste nasilja v družbi, to je politično nasilje, ki je prav tako kot revščina v večini primerov prikrito, se pa v gospodarstvu kaže v ohromitvi ustvarjalne moči srednjega managementa in s tem zaviranju razvojnih možnosti ter dviga produktivnosti, v javni upravi pa v omejevanju možnosti vplivanja stroke na vsebino javnih politik.

Državni svet v zvezi z delom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide meni, da je bilo med področji v njegovi pristojnosti v zadnjih letih precej zanemarjeno področje invalidske politike in s tem povezanih pravic invalidov, navkljub sprejetemu Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov. Zakon sicer ponuja nekatere ustrezne rešitve, a se je njegova vsebina tekom zakonodajnega postopka tako spremenila, da ni več primerljiva z vsebino zakonodajnega predloga, usklajenega med Vlado kot predlagateljem in invalidskimi organizacijami kot zainteresirano javnostjo.

Primerov, ko se predlagatelj, najsi bo Vlada ali poslanci Državnega zbora, že v osnovi ne posvetujejo z zainteresirano javnostjo ali pa jo vključijo le formalno, dejansko pa se mnenj in predlogov ne upoštevajo, je Državni svet pri svojem delu zaznal kar nekaj. V zvezi s takšnimi primeri Državni svet opozarja na leta 2009 sprejeto Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), ki med drugim govori tudi o tem, da je pri oblikovanju in pripravi predpisov potrebno upoštevati načelo transparentnosti, ki »predpostavlja predstavljane politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša; najavo, pripravo in sprejemanje predpisov po rednih zakonodajnih postopkih, ki omogočajo kakovostno seznanjanje ter odzive in vplive zainteresirane javnosti«.

Državni svet v zvezi z zaščito pravic državljanov in delom Komisije za preprečevanje korupcije meni, da bi se morala poleg zaščite prijaviteljev domnevnih koruptivnih ravnanj ter obveze obveščanja javnosti o delu komisije, ki sta zakonsko urejeni, zagotoviti tudi zaščita in obveščanje fizičnih in pravnih oseb, proti katerim so takšne prijave podane. Do sedaj se je namreč pogosto dogajalo, da so osebe, proti katerim je Komisija za preprečevanje korupcije vodila postopke v skladu z njenimi pristojnostmi, to izvedele iz medijev, kar je nedopustno. Na slednje je opozoril Državni svet v svojem mnenju k Letnemu poročilu o delu Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2010.

Državni svet Republike Slovenije podpira prizadevanje Varuha človekovih pravic, njegova opozorila in predloge za izboljšanje problematike na posameznih področjih, ki jih zajema poročilo, tudi za izboljšanje delovanja inšpekcijskih služb in predlaga, da pristojni organ oceni uresničevanje Zakona o inšpekcijskem nadzoru v smeri krepitve medsebojnega sodelovanja inšpekcijskih služb ter v smislu odzivnosti, sodelovanja ter ukrepanja.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010

Državni svet se je seznanil s ključnimi poudarki Poročila o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010, ter predlagatelju izrekel pohvalo tako kvalitetno in pregledno pripravljenemu poročilu.

Poročilo ugotavlja, da je bilo leto 2010 tudi za kmetijstvo ugodnejše od predhodnega. Obseg proizvodnje se je nekoliko povečal (+1 %). V letu 2010 je pri večini rastlinskih in živalskih proizvodov zabeležena manjša poraba za prehrano kot v letu prej. Višja stopnja samooskrbe je bila dosežena pri pšenici, rži, ječmenu ter krompirju. Trend zmanjševanja samooskrbe z zelenjavo se je nadaljeval. Pri večini živalskih proizvodov se je stopnja samooskrbe povečala ali ostala na podobni ravni kot leta 2009. Ponovno se je zmanjšala le stopnja samooskrbe s prašičjim mesom. S strukturnimi spremembami v slovenskem kmetijstvu ne moremo biti zadovoljni. Proces koncentracije sicer poteka, vendar se je zlasti pri kmetijski zemlji močno upočasnili.

Cene kmetijskih proizvodov so bile na povprečni letni ravni 2,1 % (realno 0,2 %), višje kot v letu 2009. V letu 2010 so nominalno porasle tudi cene proizvodnih vložkov za kmetijstvo, med njimi najbolj cene energije, vendar je bilo to povečanje na agregatni ravni manj izrazito (+1,5 %) kot pri cenah kmetijskih proizvodov. Sicer neugodna cenovno-stroškovna razmerja so se zato v letu 2010 malenkostno izboljšala. Zaradi nekoliko večjega obsega proizvodnje in dviga odkupnih cen (predvsem rastlinskih pridelkov) so se po dveh letih poslabševanja ekonomski rezultati kmetijstva na agregatni ravni v letu 2010 nekoliko izboljšali. Po začasnih podatkih ekonomskih računov je bila bruto dodana vrednost realno za 4 % višja kot v letu prej, faktorski dohodek kmetijstva pa se je realno povečal za 5 %.

Obseg proizvodnje v živilski industriji se je nekoliko povečal le pri proizvodnji živil (+1,6 %), pri proizvodnji pijač pa je bil ponovno manjši kot v letu prej (-4,4 %). Kljub razmeroma neugodnim trendom v obsegu proizvodnje so se proizvodni rezultati slovenske živilskopredelovalne industrije na agregatni ravni v letu 2010 nekoliko izboljšali. V večini živilskopredelovalnih dejavnosti se je izvozna usmerjenost povečala. V povprečju je bilo z izvozom ustvarjeno 20,2 % prihodkov, kar je največ doslej. V primerjavi z letom 2009 pa je posek lesa ostal na enaki ravni in je dosegel 63 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih.

Državni svet meni, da je z vidika samooskrbe potrebno ugotoviti, ali Republika Slovenija lahko proizvede zadostne količine hrane in zadosti potrebam po proizvodih v primeru nezmožnosti uvoza iz tujine; v tem primeru je potrebno posebno pozornost usmeriti v promocijo in v označevanje slovenskega porekla hrane. Iz poročila sledi, da se je v okviru združevanja kmetij povečalo število večjih kmetij na račun manjših. Slednje pa so za slovensko kmetijstvo in samooskrbo prav tako pomembne, predvsem v dejavnosti zelenjadarstva, ki je tipičen primer dejavnosti, v kateri bi lahko zaposlili večje število ljudi. V tem smislu je potrebno pregledati, kam se usmerja ta struktura zemlje, saj je slovensko kmetijstvo odvisno tudi od manjših oziroma malih kmetov. Zato bodo v določenih predelih Slovenije male kmetije našle pomembno vlogo.

Državni svet ugotavlja, da se povečuje trend izvoza okroglega lesa (kot surovine), zato je potrebno spodbuditi večjo porabo lesa doma, predvsem njegovo uporabo v gradbeništvu. Najbolj šibka je poleg gozdarske tudi živilskopredelovalna industrija, kjer primanjkuje predvsem dodane vrednosti. Če nimamo predelovalne industrije, iz tega veje potreba po ureditvi in razvoju teh predelovalnih dejavnosti, s čimer bi lahko zaposlili precejšnje število delavcev. Iz tega poročila je potrebno izluščiti neko napotilo, kaj je potrebno narediti, prerez potrebnih ukrepov, kako izboljšati samoorganiziranje v agroverigi, kakšno povezovanje je nujno v agroživilski predelovalni in lesnopredelovalni industriji. Sami kmetje bodo morali v okviru Zadružne zveze Slovenije iti v povezovanje v teh dejavnostih ter vzpostaviti tržni red in medsebojno razčistiti, kaj je potrebno ukreniti.

Državni svet opozarja, da je poročilo pomembno in hkrati bolj zaskrbljujoče, kot si lahko mislimo, saj sta hrana in energija izredno pomembna vira za gospodarstvo države. Primanjkuje nam obvladovanja proizvodnega procesa in industrijskega oblikovanja, zato izgubljammo na dodani vrednosti, uvažamo vse več stopenj visoke obdelave, izvažamo pa vse več surovinskih izdelkov. Glede presežkov hrane bi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano moralo dati napotilo vsem subjektom, da se poveča uporaba hrane v vzgojno-izobraževalnih institucijah, ter podati predlog sprememb zakona o javnih naročilih, da ob presežkih hrane te ustanove odkupijo hrano od domačih kmetov.

Državni svet poudarja, da gre za problem učinkovitosti živilskopredelovalne industrije, pri čemer resen problem v Republiki Sloveniji predstavlja organiziranost. Problem je zlasti pri primarnih proizvajalcih (npr. zelenjadarstvo), ki se ne želijo organizirati, glede črpanja evropskih sredstev pa je potrebno omeniti, da ni ustreznih programov in projektov, zato je treba spodbuditi inovativnost. Pri določenih ukrepih je omejena tudi država, saj kot člani Evropske unije ne smemo prepovedati uvoza tujega blaga, sama zakonodaja pa ni toliko problematična kot neorganiziranost proizvajalcev.

Državni svet predlaga in pričakuje, da bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na osnovi poročila ter opozoril in predlogov izdelalo učinkovit prioritetni program z vsemi aktivnostmi, ki bodo služile vsem ukrepom, ki jih ministrstvo pripravlja v okviru Resolucije razvoja kmetijstva do leta 2020, saj resolucija prav v tem trenutku dobiva konkretne operative programe po posameznih sklopih oziroma dejavnostih, ki bodo podlaga za finančni načrt Evropske unije s področja kmetijstva za obdobje 2013-2020. Določen premik je nujno doseči tudi v gozdarstvu s ciljem večjega poseka lesa v zasebnih in predvsem državnih gozdovih ter večjo porabo lesa v višje oblike dodelave in uporabe lesa v gradbeništvu.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Poročilu o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Poročilu o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010

Državni svet se je seznanil s Poročilom o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010, ki ga je Vlada predložila Državnemu zboru v obravnavo na podlagi tretjega odstavka 6. člena Zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-1).

Za izvajanje nacionalnega programa za leto 2010 je bilo porabljenih 217, 3 milijonov evrov, v kar pa niso vštete obveznosti iz zadolževanja in nadomestila za izvajanje naročila oziroma stroškov inženirskih storitev. To pomeni 66,5 % finančno realizacijo Letnega plana razvoja in obnavljanja avtocest za leto 2010. Za njegovo uresničevanje je bilo zagotovljenih 242, 16 milijonov evrov, kar predstavlja 48,3 % realizacijo planiranih virov sredstev. V letu 2010 DARS d.d. ni prejel namenskih sredstev iz državnega proračuna, je pa prejel sredstva iz Kohezijskega sklada EU v višini 54,79 milijonov evrov ter črpal evropska sredstva iz programa EasyWay in TEN-T v skupni višini 2,37 milijona evrov. Obseg sredstev iz naslova posojil je znašal 185 milijonov evrov. Prometu je bilo predanih 14,8 km avtocest, in sicer odseka Pluska–Ponikve (dolžine 7,6 km) in Ponikve–Hrastje (7,2 km). Poleg navedenega so bili prometu predani priključek Naklo, priključek v razcepu Podtabor in obvozna cesta Dragonja. Dokončana je bila tudi rekonstrukcija krožnega krožišča Tomačevo. Nadaljevala so se gradbena dela na skupaj 19,4 km novih avtocest, hitrih cest in drugih cest. Potekala so tudi obnovitvena dela in naložbe v obstoječe avtoceste, izvajala so se dela za vzpostavitev sistema za nadzor in vodenje prometa ter dela na nekaterih državnih cestah, ki omogočajo boljše navezovanje širših urbanih območij na avtocestno omrežje.

Državni svet opozarja, da finančna in fizična realizacija Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji odstopa v takšni meri, da je potreben nov nacionalni program. Po besedah predlagateljev poročila so finančne težave gradbenih podjetij oziroma stanje v gradbeništvu eden ključnih razlogov za nizko stopnjo realizacije nacionalnega programa v letu 2010, saj se že sklenjene pogodbe med DARS d. d. in izvajalci niso realizirale. K slabi realizaciji so pripomogli tudi zahtevni postopki javnega naročanja, težave pri pridobivanju nepremičnin. Državni svet poudarja, da je veliko gradbenih podjetij – podizvajalcev zašlo v finančne težave zaradi neizplačil za

opravljeno delo pri gradnji avtocest in zato ne moremo govoriti, da so njihove finančne težave eden od ključnih razlogov za slabo realizacijo nacionalnega programa. Čeprav je bilo javno znano, da glavni izvajalec del gradnje avtocest SCT d.d. ne izplačuje podizvajalcev, mu je DARS, d.d. izplačeval sredstva. Državni svet pričakuje pojasnilo, ali potekajo kakršnikoli postopki ugotavljanja odgovornosti ljudi na DARS d.d., ki so pripomogli k nastali situaciji.

Postopki umeščanja infrastrukturnih objektov v prostor so dolgotrajni, čeprav smo v zadnjih letih večkrat spremenili zakonodajo s področja prostorskega načrtovanja prav z namenom poenostavitve teh postopkov. Lani je bil sprejet Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena s ciljem učinkovitejšega umeščanja infrastrukturnih objektov državnega pomena v prostor. Očitno je, da nobena dosedanja zakonska sprememba ni pripomogla k poenostavitvi in skrajšanju postopkov, saj praksa kaže prav nasprotno situacijo. Iz obravnavanega poročila izhaja, da je treba vzroke za odstopanja od planirane realizacije iskati tudi v zamujanju zakonskih rokov za izdajo smernic in mnenj s strani nosilcev urejanja prostora (Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Državni svet opozarja, da je na problem neodzivnosti pristojnih državnih institucij v postopkih dajanja smernic in mnenj ter soglasij v zakonskih rokih že večkrat opozoril, vendar je očitno to postala praksa in brez ustreznih sankcij tega problema ne bomo rešili. Poleg tega Državni svet izpostavlja tudi podatek iz poročila, da prihaja do zamud, ker je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki kot nosilec urejanja prostora sodeluje v postopkih umeščanja v prostor ter postopkih izdaje okoljevarstvenih soglasij, zahteva nadomeščanje kmetijskih zemljišč brez podlage v zakonu.

Ključni cilj novega Zakona o družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji (ZDARS-1) je bil, da dolg DARS d.d. ne postane javni dolg. Državni svet je že ob njegovi obravnavi opozoril, da bo država, kljub preoblikovanju razmerij med državo in DARS d.d., zavezana izpolniti dosedanje obveznosti družbe DARS d.d., če jih ta ne izpolni sama, saj bi bilo za umik dosedanjih poroštev države potrebno soglasje bank. Predstavnik DARS d.d. je Državni svet seznanil, da je cilj tako države kot DARS d.d., da le-ta tekoče poravnava zapadle obveznosti iz naslova zadolževanj in da ni nobenega razloga za strah pred nezmožnostjo odplačevanja finančnih obveznosti. Krediti DARS d.d. s poroštvom države v višini okoli 3 milijarde evrov (9% BDP) ne smejo in ne morejo biti del javnega dolga. Državni svet poudarja, da mora Vlada kot zastopnica države narediti vse, da bo DARS d.d. solventen, saj v nasprotnem primeru postane Republika Slovenija plačnik dosedanjega dolga. Vprašanje finančne zmožnosti DARS d.d. za poplačilo kreditov bo še posebej izpostavljeno v obdobju med leti 2012 in 2021, ko bodo letne obveznosti vračanja kreditov največje.

Predsednica uprave DARS d.d. je lani septembra, ob obravnavi novega Zakona o Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, seznanila Državni svet in Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, da se bo moral DARS d.d. za dokončanje investicijskega programa dodatno zadolžiti, pri čemer pričakujejo vsaj delno poroštvo države za reprogramiranje že najetih kreditov. Glede na novo informacijo, da Ministrstvo za finance stoji na stališču, da DARS d.d. sedaj ne more pridobiti poroštev države za dodatno zadolževanje, Državni svet ugotavlja, da je postavljen DARS d.d. v položaj, ko bo težje financiral prihodnje cestne povezave.

V zvezi z mednarodnim javnim razpisom družbe DARS d.d. za elektronsko cestninjenje Državni svet izpostavlja javno opozorilo informacijskega pooblaščenca, da bi zaradi neustrezne tehnične in pravne ureditve sistema cestninjenja lahko prišlo do nedopustnega prekomernega zbiranja oziroma obdelave osebnih podatkov. Po mnenju informacijskega pooblaščenca so namreč rešitve, ki predvidevajo centralizirano hrambo in obdelavo lokacijskih podatkov voznikov osebnih vozil sporne z vidika varstva osebnih podatkov. Elektronsko cestninjenje v prostem prometnem toku neizogibno terja obdelavo osebnih podatkov, ne zahteva pa centralizirane obdelave osebnih podatkov. Državni svet pričakuje pojasnila DARS d.d. glede opozoril informacijskega pooblaščenca.

V letu 2010 se je financiranje gradnje in obnavljanja avtocest odvijalo na podlagi letnega plana in zakonov o soglasju in poroštvu za kredite, medtem ko se financiranje nacionalnega programa na podlagi Zakona o zagotovitvi namenskih sredstev za graditev državnih cest, določenih v nacionalnem programu izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji, ni izvajalo. DARS d.d. od

uveljavitve ZDARS-1 izvaja gradnjo avtoceste v svojem imenu in za svoj račun, kar pomeni, da mora sam zagotavljati sredstva iz naslova cestninjenja.

Državni svet je sprejel dodatna sklepa:

1. Državni svet v skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) poziva Ministrstvo za promet in DARS d.d., da ga seznani s prometno ekonomsko študijo o upravičenosti gradnje odstavnih pasov na vseh avtocestah in hitrih cestah v Republiki Sloveniji, ki jo omenja Poročilo o izvajanju Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji za leto 2010. Po prejemu poročila ga bo obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

2. Državni svet v skladu s prvim odstavkom 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) poziva Ministrstvo za promet, DARS d.d. in Direkcijo Republike Slovenije za ceste, da posredujejo poročilo o poteku sanacije poškodovanega državnega cestnega omrežja zaradi gradnje avtocestnega omrežja in železniške infrastrukture. Državni svet namreč ugotavlja, da sanacija ne sledi strokovno ugotovljenemu obsegu poškodb in da se aktivnosti, kljub zagotovljenim finančnim sredstvom, ne izvajajo. Ko bo Državni svet prejel poročilo, ga bo obravnavala Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in na sejo povabila odgovorne z Ministrstva za promet, Direkcije Republike Slovenije za ceste, DARS d.d..

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-L)

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/2000, 24/03, 69/04 in 68/06) sprejel naslednje mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-L) – skrajšani postopek

Državni svet predlog zakona podpira.

Državni svet ugotavlja, da so predlagatelje pri pripravi novele zakona vodili razlogi, ki so bili kot ključno problematično področje izpostavljeni tudi na posvetu na temo Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?, ki sta ga so-organizirala Združenje za pravice bolnih otrok in Državni svet in potekal 30. 6. 2011 v Državnem svetu. Veljavni 78.a člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. v nadaljevanju: ZZVZZ) namreč zavarovancem in njihovim družinskim članom v času, ko prvi kot zavezanci za plačilo prispevkov nimajo poravnanih prispevkov iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, zadržijo pravice do zdravstvenih storitev in denarnih dajatev iz obveznega zdravstvenega zavarovanja. Do takrat lahko tako oni kot njihovi družinski člani uveljavljajo na račun obveznega zdravstvenega zavarovanja le nujno zdravljenje, kar je še zlasti z vidika cilja zagotavljanja celovitega zdravstvenega varstva otrok nesprejemljivo.

Državni svet zato podpira predlog zakona, ki želi omogočiti popolno uveljavljanje otrokovih pravic na področju zdravja, ki poleg nujnega zdravljenja vključuje tudi druge storitve zdravljenja zdravstvenih ustanov in zdravstveno rehabilitacijo iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, ne glede na plačilo prispevkov s strani zavezancev za plačilo, po katerih so otroci zavarovani.

Državni svet na podlagi mnenj Združenja za pravice bolnih otrok, Združenja za državljanski nadzor javnega zdravstva - ZaNas, Vlade Republike Slovenije ter Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ugotavlja, da vsi navedeni deležniki podpirajo sprejem predloga zakona, pri čemer

slednja opozarjata na nomotehnično neustreznost posameznih določb predlagane novele ter nepotreben predlog za nov tretji odstavek noveliranega 78. a člena. Državni svet zato predlaga, da se tekom zakonodajnega postopka na podlagi vloženih amandmajev s strani kvalificiranih predlagateljev besedilo predloga zakona izčisti in nomotehnično ustrezno uredi.

Državni svet hkrati opozarja, da se s predlagano novelacijo 78.a člena ZZVZZ rešuje zgolj del problematike, ki je sicer veliko bolj obsežna, saj omenjeni člen odreja uveljavljanje pravic v primeru neplačanih prispevkov ne samo otrokom, pastorkom, bratom, sestram in drugim otrokom brez staršev, ki so zavarovani po zavarovancih iz 4., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 13., 14. in 20. točke prvega odstavka 15. člena zakona, ampak tudi drugim ožjim in širšim družinskim članom, kot jih navaja 20. člen kot družinske člane zavarovanca (zakonec, starši (oče in mati, zakonec ali zunajzakonski partner očeta oziroma matere ter posvojitelj), ki živijo z zavarovancem v skupnem gospodinjstvu).

Državni svet meni, da se velik del zavarovancev, ki jih omenja 78.a člen in ki ne zmorejo plačati svojih obveznosti iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja, kot na primer samostojni podjetniki, ni znašel v tem položaju po svoji krivdi, temveč so v večini primerov postali žrtve slabih gospodarskih razmer, posledične izgube delovnih mest in iskanja rešitev za preživetje v samozaposlitvi. Insolventnost zanje ne predstavlja lahko rešljive situacije, temveč začaran krog iz katerega se ne morejo izviti, med drugim tudi zaradi neprimerno urejene zakonodaje s tega področja.

Državni svet na podlagi mnenja Vlade Republike Slovenije ugotavlja, da je Ministrstvo za zdravje v okviru snovanja zakonodaje s področja zdravstva na temelju dokumenta Nadgradnja zdravstvenega sistema do leta 2020, že pripravljalo zakonsko rešitev, s katero bi bili v primeru neplačila prispevka upravičeni uveljavljati pravice do zdravstvenih storitev in denarnih dajatev iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja vsi družinski člani zavarovanca. Državni svet takšno namero Ministrstva za zdravje podpira in poziva, da naj se celovite zakonske rešitve izpostavljene problematike predložijo v obravnavo zakonodajni veji oblasti takoj, ko bo to mogoče.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi, sprejeti na podlagi posveta z naslovom Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov, sprejel naslednje sklepe:

Državni svet Republike Slovenije, Varuh človekovih pravic Republike Slovenije in Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) so 12. aprila 2011 so-organizirali posvet z naslovom "Vloga invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov".

Posvet z mednarodno zasedbo referentov je potekal pod pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka, ki je v video nagovoru poudaril nujnost delovanja v skladu z geslom »Nič o invalidih brez invalidov«, v smislu zagotavljanja čim širše zastopanosti in vključevanja vseh invalidskih organizacij v razpravljanje, posvetovanje in odločanje o položaju, pravicah in možnostih invalidov. Udeležence posveta sta na začetku nagovorila tudi mag. Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta, dr. Zdenka Čebašek Travnik, varuhinja človekovih pravic in Boris Šuštaršič, predsednik Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije.

Namen posveta je bil poiskati odgovore na sledeča vprašanja v zvezi s Konvencijo:

I. Kako se Konvencija o pravicah invalidov uresničuje?

II. Ali invalidi dejansko uživajo vse v Konvenciji o pravicah invalidov zapisane pravice?

III. Ali je Republika Slovenija vzpostavila ustrezne mehanizme za promocijo, uresničevanje in nadzor izvajanja Konvencije?

Poleg iskanja odgovorov na zgoraj navedena vprašanja, je bil eden od glavnih ciljev posveta zbrati čim več pogledov na izpostavljeno problematiko uresničevanja določb Konvencije o pravicah invalidov (v nadaljevanju: Konvencija), v povezavi z določbami 33. člena Konvencije, ter ugotoviti kakšne so možnosti za izboljšave obstoječe normativne ureditve na tem področju v Sloveniji.

Preko referatov so bili predstavljeni različni pogledi na uresničevanje Konvencije – s strani tujih in domačih strokovnjakov na področju uveljavljanja pravic invalidov, izvršilne in zakonodajne veje oblasti, predstavnikov reprezentativnih ter ostalih invalidskih organizacij oziroma združenj, s pravnega vidika ter z vidika neposrednih izvajalcev storitev pomoči invalidom, ki se z ovirami pri izvajanju določb Konvencije srečujejo vsakodnevno, v praksi.

Na podlagi predstavljenih referatov in razprave so bile oblikovane sledeče u g o t o v i t v e:

I. Splošne ugotovitve v zvezi s Konvencijo

Konvencijo je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov 13. decembra 2006. Do danes jo je podpisalo 147 članic OZN, ratificiralo jo je 99 držav, med njimi tudi Slovenija, in sicer 24. aprila 2008. Hitrost in obsežnost njene ratifikacije ni primerljiva z nobeno do sedaj sprejeto mednarodno konvencijo Združenih narodov, kljub temu pa ratifikacija sama po sebi še ne zagotavlja ustreznega izvajanja njenih določb na nacionalni ravni. Za doseganje navedenega cilja mora posamezna država sprejeti vse ustrezne zakonodajne, sodne, upravne in izobraževalne ukrepe, ki nudijo podlago za izvajanje Konvencije v praksi.

Določbe Konvencije nudijo dobro teoretično podlago za organizacijo, promocijo in spremljanje izvajanja Konvencije. Najboljši vpogled v dejansko uresničevanje Konvencije na nacionalni ravni pa nudi analiza izvrševanja določb 33. člena Konvencije, ki v treh odstavkih določa obvezo držav pogodbenic, da:

a. Določijo enega ali več vladnih organov za stike, pristojnih za zadeve, ki se nanašajo na izvajanje Konvencije, ter preučijo možnosti za določitev načina usklajevanja z namenom doseganja povezanosti delovanja različnih področij na različnih ravneh (prvi odstavek).

b. Vzdržujejo, krepijo, določijo in vzpostavijo okvir ter po potrebi tudi enega ali več neodvisnih teles za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja te konvencije. Pri tem naj bi upoštevale Pariška načela, ki jih je sprejela Generalna skupščina združenih narodov leta 1993. Slednja usmerjajo k ustanovitvi neodvisnih nacionalnih institucij za promocijo in zaščito človekovih pravic, torej tudi pravic invalidov, s sestavo, ki zagotavlja pluralnost zastopanja različnih segmentov – od civilne družbe in v njenem okviru delujočih nevladnih organizacij, do sindikatov, profesionalnih organizacij, znanstvenikov, univerz, filozofov, kvalificiranih strokovnjakov, parlamenta in predstavnikov vlade (drugi odstavek).

c. Omogočijo civilni družbi, zlasti invalidom in njihovim reprezentativnim organizacijam, da so vključeni v postopek spremljanja in v njem polno sodelujejo (tretji odstavek).

II. Kako se uresničuje Konvencija z vidika sledenja določbam njenega 33. člena?

Navkljub obvezam, ki izhajajo iz 33. člena Konvencije, mednarodno gledano še vedno niso vzpostavljeni jasni nacionalni mehanizmi za spremljanje izvajanja konvencije, ki bi lahko služili kot primeri dobre prakse.

Urad visokega komisarja za človekove pravice Združenih narodov v Bruslju bo predvidoma v začetku jeseni objavil študijo o izvajanju konvencije za vse države članice EU, na podlagi podrobne analize vseh držav članic in držav kandidat. Takrat bodo razvidni primeri dobrih praks in primerjava med posameznimi državami bo lažje izvedljiva.

1. Splošne ugotovitve v zvezi z določbami posameznega odstavka 33. člena Konvencije:

Organi za stike – prvi odstavek 33. člena

Konvencija državam omogoča ustanoviti en organ za stike (Avstrija, Danska) ali več organov za stike (Belgija, Francija). Vsaka od možnosti ima svoje prednosti in slabosti glede učinkovitosti, podvajanja nalog, stroškov, izkoriščenosti finančnih virov, možnosti vsesplošnega vključevanja različnih akterjev v izvajanje in spremljanje izvajanja Konvencije. O številu organov za stike se torej države odločajo same, glede na določbe Konvencije pa je obvezno ustanoviti vsaj enega, ki se mora nahajati na najvišji možni ravni.

Glede pravilnosti pozicioniranja organa za stike prakse s celega sveta kažejo, da je organ za stike najbolj pogosto pozicioniran na ministrstvu, pristojnem za delo oziroma socialno varstvo. Medtem ko se odsvetuje pozicioniranje omenjenega organa na ministrstvu za zdravje, se kot dobro prakso ocenjuje pozicioniranje organa za stike v okviru ministrstva za pravosodje ali ministrstva, ki je pristojen za varstvo človekovih pravic (primer Avstralije), saj ne gre zgolj za zdravstvene in socialne pravice, ampak za pravico do udeležbe ter za varstvo pravic. Organ oziroma organi za stike naj bi skrbeli za koordinacijo vsega, kar določa konvencija, zato ni nujno, da so locirani neposredno na ministrstvu, ki je pristojno za izvajanje konvencije.

Možen je tudi pristop v dveh fazah - določitev splošne, glavne točke za stike, nato pa še več pod-organov za stike, ki so lahko locirani po posameznih ministrstvih. Za kvalitetno delo omenjenih organov pa je nujno zagotoviti tako finančna sredstva, primeren kader kot tudi veliko mero neodvisnosti, ne glede na njihovo pozicijo v sistemu državne ureditve.

Skoraj vse države podpisnice Konvencije so že imenovalle organe za stike v okviru ministrstev, pristojnih za področje dela in/ali socialnega varstva. V nekaterih primerih so ti organi vzpostavljeni kot notranja strukturna enota v okviru ministrstva (Romunija), drugeje so imenovali lasten nacionalni svet za invalide (Španija), v Veliki Britaniji pa poseben urad za invalidska vprašanja.

Mehanizmi usklajevanja (koordinacijski mehanizmi) – prvi odstavek 33. člena

Mehanizem usklajevanja ni obvezen, je pa priporočljiv, zlasti če ima država vzpostavljenih več organov za stike. Takšen mehanizem naj bi bil vzpostavljen na ravni vlade in naj bi dodatno podpiral izvajanje konvencije na različnih ravneh - horizontalno in vertikalno. Idealno bi bilo, če bi bili vanj vključeni tudi organi za stike.

Najbolj pogosto se v praksi takšni mehanizmi pojavljajo v državah s federalno ureditvijo in izvajajo v obliki med-sektorskih skupin, ki vključujejo tudi predstavnike civilne družbe, predstavnike invalidskih organizacij, ponekod tudi sindikatov. Njihov mandat pa je osredotočen na oblikovanje politik, na spodbujanje dialoga, ozaveščanje itd. Dober primer je avstralski Svet za invalidnost.

Okvir spremljanja – drugi odstavek 33. člena

O drugem odstavku 33. člena se veliko razpravlja tako med pravniki kot politiki in nevladnimi organizacijami. Razlog za to je nejasnosti izraza »okvir«, ki v Konvenciji ni podrobno definiran. Zato prihaja do nerazumevanja povezave med okvirjem in neodvisnimi telesi, ki jih prav tako omenja drugi odstavek. Konvencija tako dopušča različne ureditve:

a. ustanovitev čisto novega priložnostnega okvira, ki vključuje novo neodvisno telo in druge nove organe (Avstrija, Italija), kar je uporabno, kadar države članice nimajo nobene nacionalne institucije za človekove pravice oz. odbora za enake pravice.

b. imenovanje okvira enega obstoječega neodvisnega telesa (Nemčija, Španija, Velika Britanija, Latvija), pri čemer lahko gre za institucijo, ki skrbi za varstvo človekovih pravic. V svetu je takšnih institucij okrog 100, 65 od njih s statusom A po Pariških načelih.

c. delitev nalog med različnimi (obstoječimi in novimi) institucijami, kar pomeni kombinacijo neodvisnih organov in neodvisnih mehanizmov na podlagi vključevanja različnih organov – sodstva, parlamentarnih odborov, medijev itd. Slednjega modela ni uporabila do sedaj še nobena država, kar pa ne pomeni, da ni izvedljiv.

Mehanizem spremljanja (Pariška načela) – drugi odstavek 33. člena

V primeru vzpostavitve več organov za stike je potrebno vzpostaviti tudi mehanizem usklajevanja. Tudi tu je dopuščenih več opcij (organ za stike vključuje tudi funkcijo usklajevanja (Belgija) ali pa se vzpostavi poseben odbor v okviru ministrstva, ki je imenovan za takšno usklajevanje (Danska, Avstrija)).

Vzpostavljanje mehanizma spremljanja naj bi temeljilo na Pariških načelih, ki so bila sprva oblikovana za namene nacionalnih institucij na področju človekovih pravic, zdaj pa se uporabljajo tudi za izvajanje Konvencije o pravicah invalidov. Na tej podlagi bi mehanizem spremljanja moral:

- biti neodvisen od vlade, kar se lahko zagotovi ali z zakonom ali ustavo;
- imeti pluralno članstvo in vloge;
- imeti čim širšo pristojnost (sposobnost nadzirati izvajanje konvencije z različnimi sredstvi, vključno z možnostjo preiskovanja in posredovanja pritožb na ustrezne organe);
- vključevati nevladne organizacije, akademike, parlament, invalidske organizacije itn.;
- omogočiti, da bi bili v institucijah, ki so del okvira, zaposleni tudi invalidi ter
- biti splošno dostopen, redno in učinkovito delovati ter imeti na voljo zadostna finančna sredstva, ki niso pod vplivom finančnega nadzora, ki bi lahko ogrozil neodvisnost mehanizma.

Dober primer je avstralska Komisija za človekove pravice in enake možnosti.

Vključevanje civilne družbe, invalidskih organizacij in drugih deležnikov – tretji odstavek 33. člena

Konvencija določa, da mora civilna družba tvoriti del nacionalnega okvira, torej da morajo biti invalidi in njihove reprezentativne organizacije vključene v proces spremljanja izvajanja Konvencije. Pri tem so z izrazom civilna družba zajeti različni akterji, od lokalnih skupnosti, poklicnih združenj, družbenih gibanj, poslovnih združenj, invalide in njihove organizacije itd.

Vključevanje v proces spremljanja izvajanja Konvencije pomeni, da morajo biti civilna družba in invalidi vključeni v okvir in prej omenjeno neodvisno telo. In čeprav to ni izrecno določeno, velja, da morajo biti civilna družba in invalidi vključeni tudi v proces izvajanja, in sicer tako da so vključeni v delovanje organov za stike, s tem, da so z njimi v nenehnem stiku.

Pomembno vlogo pri spremljanju izvajanja Konvencije lahko odigrajo tudi parlamenti (imajo pristojnosti imenovanja preiskovalnih odborov, zasliševanja ministrstvo in drugih visokih uradnikov, pregled nad delovanjem različnih agencij in nevladnih organov) ter nacionalna razsodišča in sodišča (prejemajo pritožbe in izvajajo postopke v primeru kršenja Konvencije, zato je pomembno sodelovanje med nacionalnim mehanizmom spremljanja in sodstvom).

Najboljše prakse so tiste, pri katerih se v izvajanje Konvencije vključuje tudi civilno družbo, kljub temu da trenutna praksa kaže, da je izvajanje Konvencije v tej točki šele na samem začetku. Najboljši primer je španski, prav tako je civilna družba vključena v mehanizme usklajevanja organov za stike v Avstriji (javni sestanki, forumi in posvetovanja) in na Danskem.

2. Uresničevanje Konvencije v Sloveniji

Republika Slovenija kljub visoki stopnji zagotavljanja invalidskega varstva še vedno ni izpolnila vseh zavez, ki jih je sprejela z ratifikacijo Konvencije o pravicah invalidov leta 2008. Med drugim je veliko pripomb zaznati prav v povezavi z Zakonom o izenačevanju možnosti invalidov, sprejetim konec lanskega leta, zlasti kar se tiče socialnega dialoga in upoštevanja mnenj invalidov v procesu zakonodajnega odločanja. Invalidi so bili sicer vključeni v pripravo zakona, ki je kasneje v zakonodajnem postopku doživel toliko sprememb, da ni več primerljiv z verzijo zakona, ki je bila usklajena z invalidi.

Slovenija prav tako, navkljub dolgoletnim opozorilom, še vedno nima vzpostavljene neodvisne nacionalne inštitucije za človekove pravice, zato vlogo nadziranja uresničevanja Konvencije opravlja Varuh človekovih pravic, ki pa tako obsežne naloge tako z vidika omejenih pristojnosti kot s kadrovskega ter finančnega vidika ne zmore izvajati sam.

Trenutno lahko na področju invalidskega varstva invalidom potrebno pravno pomoč nudi zagovornik načela enakosti, ki ga je kot neodvisno institucijo uveljavil leta 2004 sprejet Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja in ki lahko obravnava vse primere diskriminacije, ne glede na povzročitelja, ki je lahko tudi fizična oseba.

V Sloveniji ima, v skladu s prvim odstavkom 33. člena Konvencije vlogo organa za stike Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ki je bilo sicer zelo aktivno pri pripravi Konvencije v Združenih narodih. Neodvisnega telesa in okvira spremljanja pa Slovenija še ni postavila.

Zahtevo po vzpostavitvi enega ali več neodvisnih teles za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja konvencije naj bi pri nas uresničil Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, ki je predvidel ustanovitev posebnega Sveta za invalide Republike Slovenije kot neodvisnega tripartitnega organa, katerega naj bi sestavljalo po sedem predstavnikov invalidskih organizacij, strokovnih institucij s področja invalidskega varstva ter Vlade. Predlagana sestava novega sveta pa tako po oceni Varuha človekovih pravic kot invalidskih organizacij ne jamči neodvisnosti, kar je ena od osnovnih zahtev Konvencije. O neodvisnosti ni moč govoriti že zaradi članstva sedmih predstavnikov različnih organizacij, katerih delovanje je vezano na javna sredstva, pa tudi zaradi sledečih dejstev: ne bodo mu na voljo ustrezna sredstva, ne bodo mu dodeljene naloge nadzora oz. zaščite Konvencije in na razpolago ne bo imel nobenega od mehanizmov prisile oz. sankcij. Predstavljal bo torej zgolj neke vrste koordinacijsko točko za izvršilno vejo oblasti, katere predstavniki bodo prav tako bili njegovi člani, kot pa resnično neodvisen organ.

Zastopstvo invalidov in civilne družbe v omenjenem Svetu je sicer zagotovljeno, vendar so zahteve glede določanja predstavnikov reprezentativnih in drugih invalidskih organizacij preveč omejujoče, nimajo podlage v obstoječi zakonodaji in posegajo v svobodo načina izbire predstavnikov civilne družbe v Svetu.

Do ustanovitve prej omenjenega sveta leta 2013 bo njegove naloge opravljal že obstoječi Svet Vlade za invalide, ki je do sedaj predstavljal tudi osrednjo točko za strukturiran civilni dialog med reprezentativnimi invalidskimi organizacijami in državnimi institucijami. Kljub temu je njegova neodvisnost glede na Pariška načela prav tako vprašljiva (že sam naziv pove, da gre za vladni organ, njegove osnovne naloge so tesno vezane na politiko vlade na tem področju, poslovniška pravila odločanja pa omogočajo preglasovanje ene od treh predstavniških skupin).

Že skoraj stoletna tradicija na področju interesnega združevanja invalidov in njihove aktivnosti kažejo na to, da so invalidi pripravljeni aktivno sodelovati pri uresničevanju načel Konvencije. Reprezentativna organizacija slovenskih invalidov NSIOS pa je med drugim vključena tudi v evropske povezave invalidskih organizacij kot članica Evropskega invalidskega forum (EDF), ki s sedežem v Bruslju reprezentativno predstavlja več kot 50 milijonov evropskih invalidov.

Kvalificirani predstavniki invalidov sodelujejo tudi v organih upravljanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, Svetu Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, Odboru za invalidske vsebine pri Svetu RTV Slovenija ter Socialni zbornici Slovenije. Prav tako so predstavniki invalidov praviloma povabljeni k

sooblikovanju sistemskih zakonov na področju invalidskega varstva in pri pripravah za izvajanje ukrepov državne invalidske politike. Povezovalno in usklajevalno vlogo pri tem opravlja NSIOS v skladu s 25. in 26. členom Zakona o invalidskih organizacijah.

III. Ali invalidi dejansko uživajo vse v Konvenciji zapisane pravice?

Svoje videnje dejanskega položaja slovenskih invalidov v povezavi s pravicami, ki jim jih zagotavlja Konvencija, so podali predstavniki Zveze Delovnih invalidov Slovenije, Zveze Sožitje – Zveze društev za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju ter posebnih socialnih programov Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije – Sonček. Pri tem so izpostavili področja zaposlovanja, informiranja in raziskovanja, dostopnosti do grajenega fizičnega okolja ter področje informacij in komunikacij, ki so bila leta 1998, na podlagi ocenjevanja Standardnih pravil za izenačevanje možnosti invalidov, ocenjena kot najbolj kritična.

Invalidsko varstvo je sicer v Sloveniji normativno dobro urejeno, vendar pa bo za uresničitev zakonodaje potrebno storiti še veliko. Predvsem je treba zagotoviti uresničitev vseh obveznosti, ki smo jih sprejeli z ratifikacijo Konvencije ter invalide bolj aktivno vključiti ne le v pripravo zakonodaje in programov, temveč tudi v njihovo spremljanje, hkrati pa zagotoviti tudi pregledno poslovanje društev, ki združujejo okoli 105.000 članov in se večinoma financirajo iz javnih sredstev.

Glavni problem, sicer velikega obsega zakonodaje s področja invalidskega varstva je njena prevelika razpršenost, zato se tisti, katerim je namenjena, z njo težko seznanjajo.

Zakon o izenačevanju možnost invalidov je sicer prinesel nekaj konkretiziranih pravic, a je še vedno premalo prilagojen različnim skupinam oseb z invalidnostmi. Prav tako stopnja socialne vključenosti invalidov v družbo še vedno ni takšna, kot bi si želeli, zlasti:

a. Na področju zagotavljanja preglednega in pravičnega sistema zdravstvenega varstva in dostopnosti do zdravstvenih storitev, na primer zgodnje obravnave otrok, mladostnikov in starejših. Prav tako je za invalide pomembno izvajanje 23. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki govori o pravici do rehabilitacije, ki jo invalidi smatrajo kot pomemben način preprečevanja nadaljnjih zapletov in stroškov pri zdravljenju.

b. Na področju izobraževanja, kjer še vedno ni narejenega odločilnega koraka do »ene šole za vse« na vseh ravneh in za vse otroke, ki naj bi jih dosegli na podlagi uveljavljanja Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami in na podlagi uvajanja individualiziranih programov izobraževanja za otroke s posebnimi potrebami v okviru rednega izobraževanja.

c. Na področju zaposlovanja in usposabljanja (invalidi s statusom delovnega invalida in invalidi s statusom oseb s telesno okvaro se soočajo z zastarelimi seznamami telesnih okvar, diskriminaciji pri dostopanju do trga dela, ne-enakimi plačili za enakovredno delo, zapleteno in njim nerazumljivo zakonodajo, problemi z delodajalci glede nezakonitih odpovedi pogodb o zaposlitvi, neprilagojenostjo delovnih mest in procesov dela, nespoštovanja, sicer zakonsko visoko postavljenih standardov glede varnosti in zdravja pri delu, težko razumljivih in nepreglednih zakonskih določb glede pokojninskega in invalidskega zavarovanja, težavami glede obdavčitev prejemkov iz invalidskega zavarovanja, pomanjkanjem večletnih razpisov za dolgotrajno brezposelne invalide v pasivni evidenci, odsotnostjo aktivne evidence ter pomanjkanje rednih usposabljanj za delodajalce glede zaposlovanja invalidov).

d. Pri zagotavljanju raznolikih bivalnih možnosti po meri posameznika, kjer se še vedno nesorazmerno vloga v institucionalno bivanje, manj pa v skupnostne in raznolike oblike bivanja (varstveno-delovni centri, stanovanjske skupine in druge oblike bivanja, ki jih nacionalni program socialnega varstva omejuje zgolj na 36 % upravičencev) ter pomoč posamezniku, čeprav je bilo narejenega nekaj napredka pri vzpostavitvi manjših bivalnih enot. Posameznik bi moral imeti možnost odločati se kje in kako bo živel.

e. Na področju skrbi za invalide, ki postaja nuja in izziv za prihodnost v povezavi z pokojninskim in invalidskim zavarovanjem.

f. Na področju grajenega okolja, kjer je bilo sicer v zadnjih letih narejenega še največ.

g. Na področju zagotavljanja kvalitetnega vključevanja v družbo gluhim in naglušnim, ki se še vedno soočajo s številnimi ovirami tako v izobraževalnem procesu, pri zaposlovanju, pri zagotavljanju ustreznega plačila za opravljeno delo, fizičnimi ovirami za nemoteno gibanje in odrekanju pravice do nujno potrebnih pripomočkov ali pomoči tretje osebe (npr. pomoč tolmača).

h. Na področju zagotavljanja pravic slepim in slabovidnim, med katerimi so jim bile v zadnjem času nekatere odvzete brez logične utemeljitve (npr. ugodnosti pri prevozi v železniškem prometu).

i. Na področju zagotavljanja pravic civilnih invalidov vojn za Slovenijo, ki so jim ob koncu 2. svetovne vojne pripadle na podlagi prenosa obvez do invalidov z Italije na Jugoslavijo. Izenačitev pravic in enakega varstva z ostalimi invalidi jim je bila zagotovljena šele v samostojni Republiki Sloveniji, leta 1993. Do takrat so bil brez zakonske zaščite in varstva, torej brez zagotovljenih pravic do ustreznih finančnih nadomestil za invalidnost.

j. Na področju zaposlovanja in državnih pomoči (dejansko zagotavljanje dostojnega življenja posamezniku, ki bo po njegovi meri; zagotovitev osnovnih finančnih sredstev za osebe, ki ne dosegajo niti tretjinske normalne produktivnosti, ter zagotovitev podpore za sodelovanje ter vključenost v družbo za polnoletne osebe, ki zaradi svoje invalidnosti ne morejo dosegati polnih delovnih rezultatov na običajnem delovnem mestu in ne morejo živeti samostojno).

k. Pri zagotavljanju uradne pravice odraslih oseb z motnjo v duševnem razvoju do svoje besede. Pri tem bi bilo potrebno natančnejše definirati razmerje med svobodo posameznika in varnostjo. Pravica do izbire in odločanja je vezana zlasti na zagotavljanje enakih možnosti pri izražanju misli in obveščenosti, ki se ju lahko pri osebah z motnjo v duševnem razvoju doseže z zagotavljanjem lahko berljivih oblik v vseh javnih stavbah, kot to določa Konvencija.

Konvencija sama po sebi daje jasna izhodišča za ureditev posameznih področij, vendar pa v Sloveniji o vključujoči družbi ne bo možno govoriti dokler ne bodo odpravljene »oviranosti« večinske družbe, ki še vedno ne sprejema različnosti kot danega dejstva.

IV. Ali je Republika Slovenija vzpostavila ustrezne mehanizme za promocijo, uresničevanje in nadzor nad izvajanjem Konvencije?

Slovenija se je z ratifikacijo Konvencije pravno zavezala, da bo s potrebnimi ukrepi invalidom zagotavljala vsestransko vključenost v družbo in enake možnosti na vseh področjih življenja. Kljub temu, da je kmalu po ratifikaciji Konvencije začela z njeno implementacijo ter konkretizacijo ukrepov, vsi elementi Konvencije še niso ustrezno preneseni v nacionalno zakonodajo.

Slovenija trenutno še nima vzpostavljenega resnično neodvisnega telesa za spremljanje uresničevanja Konvencije, niti učinkovitega in celovitega sistema varstva pred diskriminacijo, kar so potrdile tudi raziskave Evropske komisije. S tem so oteženi tudi promocija, uresničevanje in nadzor nad izvajanjem Konvencije.

Glede na to, da Konvencija ni predvidela posebnih sankcijskih mehanizmov, ostaja dolžnost sankcioniranja diskriminatornih ravnanj na strani države članice. Na tem področju imamo sicer v Sloveniji velik nabor mehanizmov (civilnopravne, delovnopravne, kazenskopravne, upravnopravne) in razne oblike inšpekcijskega varstva. Kljub temu prevladuje ocena, da sankcijski sistem v naši državni ureditvi ni učinkovit, da sankcije niso sorazmerne in zato niso odvračalne. Prav zato se zakonodaja v praksi ne spoštuje.

Predlog zaključkov posveta ni bil pripravljen že vnaprej, saj so organizatorji posveta želeli s tem dopustiti in spodbuditi čim večjo pluralnost izraženih mnenj in predlogov za ureditev obravnavane

problematike. Da je bil namen dosežen, je jasno razvidno iz različnih možnih usmeritev, ki so navedene v nadaljevanju teksta in v zvezi s katerimi organizatorji posveta pozivajo pristojne državne institucije, da se z njimi seznani, jih preučijo z vidika izvedljivosti ter v največji možni meri čim prej uveljavijo.

V. Predlagane možne usmeritve za uresničevanje določb 33. člena Konvencije:

1. Izvajanje 33. člena Konvencije je še vedno na samem začetku in ugotovljeno je bilo, da v Evropi organi za stike in mehanizmi usklajevanja po eni strani ter okvir oz. neodvisna telesa po drugi strani še niso dobro usklajeni med seboj. Vse navedene strukture bi se morale med seboj povezati in sodelovati druga z drugo. Ker je, gledano s tehničnega vidika, Konvencija prva pogodba o človekovih pravicah, ki jo je ratificirala Evropska unija, je še posebej pomembno, da se v okviru EU in njenih držav članic doseže neko skupno, usklajeno izvajanje (med evropskimi organi za stike, mehanizmi za usklajevanje ter nacionalnimi organi za stike in njihovimi okvirji spremljanja). Varuh človekovih pravic ima tak stik na evropski ravni že vzpostavljen, in sicer z European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) ter mnogimi drugimi institucijami. Skupno izvajanje Konvencije mora ostati skupni cilj vseh podpisnic.

2. Republika Slovenija bi morala za izpolnitev preostalih obveznosti iz 33. člena Konvencije vzpostaviti ustrezen okvir spremljanja, s tem da bi kot njegovo jedro določila ustrezno neodvisno telo za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja Konvencije. Na posvetu izražena priporočila in predlogi, ki bi jih kazalo natančneje preučiti, so sledeči: a. Pri oblikovanju ustreznega okvira in mehanizma spremljanja je potrebno upoštevati priporočila Komisarja Sveta Evrope za varovanje človekovih pravic ter zagovornika načela enakih možnosti, ki v zvezi s sledenjem načela neodvisnosti telesa, ki bi spremljalo realizacijo Konvencije. Po njunem mnenju naj bi se v ta namen oblikovali dve povsem novi telesi – na eni strani politično, ki naj oblikuje, spremlja in koordinira politike na tem področju (vlada, ministrstva), na drugi pa resnično neodvisno telo za učinkovito varstvo pred diskriminacijo in spremljanjem stanja na tem področju. Slednje bi moralo imeti tudi možnost izrekanja sankcij, ne zgolj možnosti opozarjanja, ter možnost vplivanja na javno mnenje in neformalnega pritiska na organe, ki morebiti kršijo pravice, zagotovljene s Konvencijo.

b. Na podlagi novelacije Zakona o varuhu človekovih pravic bi bilo lahko dodano posebno delovno mesto Varuha človekovih pravic, ki bi bil pristojen za področje varstva pravic invalidov oziroma obstoječe namestnike varuha imenovati za posebna področja (otrokove pravice, invalide, starejše, bolnike itd.). Pri tem je potrebno opozoriti, da Ustava ustanovitev posebnih varuhov na posameznih področjih omogoča, vendar do sedaj ta možnost še ni bila izkoriščena. S spremembo zakona bi se posledično morale določiti tudi posebnosti namestnikovega dela glede morebitnih dodatnih pooblastil ali nalog. Hkrati bi bilo potrebno jasno definirati tudi razmerje med splošnim varuhom in njegovim/-i namestnikom/-i, v smislu ustreznega obsega pristojnosti enega in drugega.

Zaradi obstoječe omejenosti pristojnosti Varuha na oblastne naloge je sicer trenutno težko utemeljevati ureditev, ki bi morebitnemu posebnemu varuhu dajala več pooblastil ali širila njegove pristojnosti, da bi lahko pri svojem delu posegal tudi v civilnopravna razmerja. Vprašljiva sta tako ustavna podlaga za dodatna pooblastila varuha v razmerju do posameznikov ali drugih civilnopravnih subjektov kot tudi zagotavljanje mehanizmov varstva pravic omenjenih subjektov.

c. Izkoristili bi lahko možnost, ki jo dopušča Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja, in sicer, da bi se za vsako osebno okoliščino postavil poseben zagovornik.

d. Vzpostavil bi se lahko zakonsko urejene Urad za invalide Republike Slovenije, pri čemer bi se lahko že obstoječe državne uslužbenke prezaposlilo v omenjeni urad. Zakon bi v tem primeru moral biti oblikovan tako, da bi izpolnjeval tudi ostale zahteve iz drugega odstavka 33. člena konvencije o pravicah invalidov.

e. Podlago za izboljšanje nadzora nad uresničevanjem konvencije bi lahko predstavljal tudi Svet za invalide RS, katerega ustanovitev predvideva nedavno sprejeti Zakon o uresničevanju možnosti

invalidov, vendar zgolj v primeru, da se sestava, način imenovanja njegovih članov ter strokovna in finančna neodvisnost njegovega delovanja uskladijo s Pariškimi načeli.

f. Ključnega pomena za spremljanje uresničevanja konvencije so indikatorji, ki jih je potrebno čim prej oblikovati in se o njih uskladiti. Pri tem lahko pomagajo tudi različne mednarodne institucije, ki se s tem vprašanjem že ukvarjajo. Na primer European Union Fundamental Rights Agency (FRA), s katero Varuh človekovih pravic že aktivno sodeluje.

g. Poleg omogočanja možnosti vplivanja invalidskih organizacij in civilne družbe na izvajanje Konvencije preko formalnih poti (na podlagi obstoječe zakonodaje - Zakon o izenačevanju možnosti invalidov, institut Varuha človekovih pravic, institut zagovornika načela enakosti, sodno varstvo), je potrebno dodatno spodbujati tudi neformalne poti vplivanja (posveti).

h. Do vzpostavitve posebne neodvisne nacionalne inštitucije za človekove pravice lahko pomembno vlogo pri spremljanju uresničevanja Konvencije odigra civilna družba oziroma invalidske organizacije, s tem da aktivno sodelujejo z Varuhom človekovih pravic, preko udeležbe na dnevih odprtih vrat ali z rednim posredovanjem pobud in predlogov za izboljšave.

i. Za učinkovito in striktno izvajanje določb Konvencije bo potrebno nameniti ustrezna finančna sredstva, ki bodo zagotovila resnično neodvisnost delovanja vzpostavljenih teles za spodbujanje, varovanje in spremljanje izvajanja Konvencije.

j. Vizija prihodnjega izvajanja določb Konvencije naj se pripravi v sodelovanju med državo in civilno družbo, na podlagi iskanja kompromisnih rešitev. Eden od korakov mora biti tudi čim prejšnji dogovor o možnih poteh za uveljavitev dopolnitev obstoječe zakonske ureditve pravic invalidov, torej nadgraditev že obstoječe zakonodaje ali oblikovanje popolnoma novih rešitev.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklepi na podlagi posveta z naslovom Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?

Državni svet Republike Slovenije je na 41. seji 12. 10. 2011, na podlagi 29. in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) ter na podlagi posveta z naslovom Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?, sprejel naslednje sklepe:

Državni svet Republike Slovenije je, na pobudo Združenja za pravice bolnih otrok, 30. junija 2011 so-organiziral posvet z naslovom "Ali je zdravljenje otrok res brezplačno?", s podnaslovom Zdravstveno varstvo otrok: pravne podlage in vsakdanja praksa.

Cilj posveta je bil poiskati odgovore na vprašanja v zvezi z zagotavljanjem najvišje možne kakovosti, ki jo ta hip lahko ponudi stroka, pri zdravljenju otrok in mladostnikov, s financiranjem takšne ravni zdravljenja, z uveljavljanjem oziroma kršitvami pravic bolnih otrok in dajanjem prednosti pri zdravljenju otrokom, kot ogroženi populaciji.

Udeležence posveta sta uvodoma nagovorila Biserka Marolt Meden, predsednica Združenja za pravice bolnih otrok in mag. Blaž Kavčič, predsednik Državnega sveta, z referati pa so sodelovali še predstavniki zdravstvene politike, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Varuha človekovih pravic Republike Slovenije, predstavniki pediatrične stroke, predstavniki zavarovancev in drugi. V razpravi, ki je sledila referatom, so bili nanizani tudi konkretni primeri težav, s katerimi se srečujejo bolni otroci in njihovi starši.

Na podlagi referatov in razprav na posvetu so bili oblikovani sledeči sklepi:

1. Otrokove pravice na področju zdravstva so sestavina celovitega odnosa države do razvojnih možnosti otroka in mladostnika, njunih potreb in interesov ter njunih pravic. 24. člen Konvencije o otrokovih pravicah določa, da države podpisnice priznavajo otrokom pravico do najvišje ravni zdravstvenih standardov in storitev. Slovenska ustava pozna celo določilo o posebnem varstvu in skrbi države za otroke, v nacionalnem preventivnem programu pa je zapisano, da potrebujejo otroci in mladi stalen nadzor nad razvojem in zdravstvenim stanjem. Zakon o zdravstveni dejavnosti posebno skrb namenja tudi dostopnosti do kakovostne zdravstvene oskrbe otrokom z motnjo v telesnem in duševnem razvoju, medtem ko Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ureja zdravstveno zavarovanje otrok ter financiranje zdravstvenih storitev, ki se izrecno nanašajo na otroke. Te naj bi bile na osnovi obveznega zdravstvenega zavarovanja krite v celoti, torej brez doplačila. Razprava in predstavljeni referati so pokazali, da država navedenega ne izpolnjuje dosledno.

2. Z raziskavo Pravno varstvo otrok in pravice otrok v bolnišnici je bilo ugotovljeno, da se v slovenskih bolnišnicah pravice otrok in mladostnikov spoštujejo vsak dan bolj. Kljub temu bi morali nujno izboljšati:

- sodelovanje pri odločitvah o zdravljenju – izražanje in upoštevanje otrokovega mnenja v procesih zdravljenja,
- zasebnost,
- nepotrebne napotitve v bolnišnico,
- varovanje pred vsemi vrstami nasilja v vseh okoljih ter
- informiranje otrok in staršev.

3. Udeleženci posveta so se strinjali, da je zdravstveno varstvo otrok v Sloveniji načeloma dobro urejeno, vendar obstaja preveč izjem oziroma kršitev, ko so otrokove pravice grobo kršene. Izpostavljeni problemi ali težave pri uveljavljanju pravic do zdravstvenega varstva za otroke in mladostnike v praksi so: a. Nezmožnost uveljavljanja pravic otrok do brezplačnega zdravstvenega varstva v primerih, ko prispevki za zdravstveno zavarovanje staršev iz različnih razlogov niso plačani.

Gre za hud in naraščajoč problem, ki je bil na posvetu večkrat izpostavljen. V takšnem primeru se namreč otroka, katerega pravice do zdravstvene oskrbe so vezane na starše, obravnava kot samoplačnika (dokler otrok ni zavarovan po staršu kot občan), kar pa je nesprejemljivo.

b. Zastareli, neustrezno specificirani in različnim boleznim neprilagojeni sezname medicinsko-tehničnih pripomočkov.

c. Preveč birokratsko usmerjene in strokovno neprimerno sestavljene komisije, ki odločajo o pravicah dolgotrajno bolnih otrok.

d. Omejevanje pravic do prilagojenega šolanja po končani osnovni šoli.

e. Težave pri dostopu do zdravil sirot, ki so zelo draga in neuresničevanje pravice do enostavne pridobitve obnovljivih receptov v primeru terapij pri dolgotrajnih boleznih.

f. Odrekanje pravice do strokovne zdravstvene oskrbe otrok na domu in izobraževanje staršev za ustrezno nego.

Družine oziroma starši otrok s kroničnimi boleznimi se soočajo s težkimi življenjskimi preizkušnjami, zato si zaslužijo posebno pozornost in pravice.

g. Onemogočena pravica do zaposlitve s skrajšanim delovnim časom za starše otrok s kroničnimi boleznimi.

Staršem bi se možnost takšne zaposlitve morala zagotoviti takoj od trenutka postavljene diagnoze otrokove kronične bolezni in ne šele potem, ko je za otroka to že prepozno.

h. Ni zagotovljenih kontrolnih in preventivnih pregledov ter dajanje posebnega poudarka rehabilitacijski terapiji kot pomembnemu delu procesa zdravljenja kroničnih bolezni.

Sistematična uvedba omenjenih pregledov bi bistveno zmanjšala stroške hospitalizacije ter preprečila morebitne zaplete pri zdravljenju, rehabilitacija pa prav tako predstavlja zelo pomemben del procesa zdravljenja.

i. Posebne kategorije redkih bolezni še vedno niso definirane.

Kategorizacija redkih bolezni bi omogočila tudi vezavo pravic dostopa do zdravil sirot.

j. Neustrezna navezava pravic kronično bolnih otrok do ustrezne zdravstvene oskrbe na njihovo starost in njihovo omejevanje s polnoletnostjo.

Ker čedalje več otrok s kroničnimi boleznimi doživi tudi odraslo dobo, bi bilo treba v primeru kroničnih in redkih bolezni njihove pravice do zdravstvene oskrbe vezati na otrokovo bolezen in ne starost.

4. Celovita ureditev področja zdravljenja otrok in mladostnikov lahko pomeni pomemben prispevek k oblikovanju napovedane nadgradnje zdravstvenega sistema. S tem namenom so bile na posvetu predlagane sledeče rešitve oziroma izboljšave zakonodaje: a. V zakonodajo naj se zapiše, da je zdravstveno varstvo otrok zagotovljeno v celoti – je torej brezplačno v smislu zagotavljanja najboljšega zdravljenja za otroke; torej naj otroci ne bi bili več zavarovani kot družinski člani, ampak bi v tem oziru nastopali kot samostojni nosilci zdravstvenega zavarovanja.

Z ustreznimi spremembami določb Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, ki se nanašajo na pravice otrok do uveljavljanja pravic iz zdravstvenega zavarovanja, bi bilo torej potrebno otroke določiti kot samostojne nosilce pravic iz zdravstvenega zavarovanja. S tem bi uskladili pravne podlage s pravicami, ki jih otrokom zagotavljata tako Ustava kot Konvencija o otrokovih pravicah, hkrati pa bi v kar največji meri preprečili številne kršitve, ki gredo na kodo otrok in njihovega zdravlja.

b. Vse zdravstvene storitve, ki se drugače definirajo kot nadstandard, bi morale za otroke biti brezplačne, torej brez obveze doplačila (primer: doplačilo za ortodontski aparat).

c. Staršu hudo bolnega otroka naj se omogoči sobivanje v bolnišnici in koriščenje bolniškega dopusta, ko je z otrokom v bolnišnici (ne samo do 6. leta, kot je omogočeno trenutno, ker to pomeni diskriminacijo otrok v starosti nad 6 let).

d. Hudo bolni otroci naj imajo v skladu s potrebami pravico do spremljevalca (ne samo gibalno ovirani in nekateri drugi).

e. Vsa cepljenja, ki so po zagotovilih stroke v korist otrok, naj bodo brezplačna.

f. V zakonodaji naj ostane zapisano, da ima otrok pravico do izbire osebnega zdravnika pediatra ali specialista šolske medicine, in to naj se otrokom in mladostnikom tudi v resnici zagotovi.

g. Otrokom je treba zagotoviti 24-urno oskrbo pediatrov po vsej Sloveniji.

h. Otrokom je treba zagotoviti primerne (kratke) čakalne dobe – otroci naj imajo prednost.

i. Otroci in mladostniki s hudimi psihiatričnimi težavami oz. motnjami morajo imeti možnost hospitalizacije v akutni fazi v primernem bolnišničnem okolju.

j. Vsi bolni otroci, ki so hospitalizirani, naj imajo še naprej možnost izobraževanja na vseh otroških oddelkih slovenskih bolnišnic.

k. Vsi kronično bolni otroci in otroci s posebnimi potrebami naj imajo v skladu s potrebami možnost do pomoči pri izobraževanju, ne glede na to, na kateri šoli se šolajo, in zagotovljeno svetovanje.

5. Zaradi vseh navedenih pomanjkljivosti sistema bi bilo torej nujno temeljito prevetriti način financiranja zdravstva, zlasti pediatričnih storitev, ter prevetriti pravice posameznih skupin prebivalstva na področju dostopa do zdravstvenih storitev. Kot podlaga za ustrezno financiranje naj služita strokovna delitev dela na področju pediatrije ter načelo »denar sledi bolniku«, kar bo omogočilo tudi racionalizacijo poslovanja, civilna družba, stroka in politika pa naj na podlagi sodelovanja ponovno ovrednotijo, specifikirajo in ločijo nujne zdravstvene storitve, ki naj se zagotavljajo v okviru obveznega zdravstvenega zavarovanja, od tistih, ki niso življenjskega pomena za vsako posamezno skupino bolnikov.

6. Za uresničitev večine navedenih težav, ki se pojavljajo v praksi, ni treba čakati na dogovor o celoviti rešitvi prenove zdravstvenega sistema, ampak je možno z interventnimi ukrepi takoj poseči na parcialna področja, ki so dokazano neprimerno urejena, še zlasti če posledice te neurejenosti na svoji koži občutijo otroci. Na posvetu je bil tako podprt predlog, da naj, če Ministrstvo za zdravje ne bo upoštevalo pobude, da z interventnim zakonom spremeni 78.a člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, postopek spremembe zakona sproži Državni svet.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Sklep o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (SkRTP)

Na podlagi prvega odstavka 38. člena Zakona o tajnih podatkih (ZTP; Ur. l. RS, št. 50/2006 – UPB-2, 9/2010 in 60/2011) in 67. člena Poslovnika Državnega sveta (Ur. l. RS, 70/2008, 73/2009 in 101/2010) je Državni svet Republike Slovenije na 41. seji dne 12. 10. 2011 sprejel Sklep o ravnanju s tajnimi podatki v Državnem svetu Republike Slovenije (SkRTP)

1. člen

S tem sklepom se v Državnem svetu Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Državni svet) ureja ravnanje s tajnimi podatki in njihovo varovanje.

2. člen

Po tem sklepu se morajo ravnati državni svetniki in uslužbenci Državnega sveta.

Vsak, ki se seznani s tajnimi podatki, je osebno odgovoren za ustrezno ravnanje s temi podatki oziroma za njihovo varovanje.

3. člen

Tajni podatki lahko nastanejo v Državnem svetu ali pa jih Državni svet kot tajne prejme od drugega državnega organa oziroma tuje države ali mednarodne organizacije.

Podatki, ki nastanejo v Državnem svetu, se lahko določijo kot tajni samo v tistih zadevah, ki jih določa zakon.

Državni svet tajnim podatkom, ki jih prejme od drugega državnega organa, ne sme spreminjati stopnje tajnosti.

Tajni podatki, ki jih Državni svet prejme od tuje države ali mednarodne organizacije, praviloma ohranijo oznake, ki so v rabi v tuji državi ali mednarodni organizaciji, ali pa se označijo na način, določen z zakonom, pri čemer morajo biti stopnje tajnosti primerljive in morajo zagotavljati enakovredno varovanje.

4. člen

Na podlagi zakona določi podatek kot tajni: predsednik Državnega sveta, sekretar Državnega sveta, predsedniki delovnih teles in osebe, zaposlene v Državnem svetu, ki jih je za to pisno pooblasti predstojnik tega organa.

Stopnja tajnosti podatka se določi že ob njegovem nastajanju. Stopnja tajnosti se določi na podlagi pisne ocene možnih škodljivih posledic za varnost države ali za njene politične ali gospodarske koristi, če bi bil podatek razkrit. Pisna ocena se shrani kot priloga k dokumentu, kateremu je bila določena stopnja tajnosti. Pooblaščen oseb določi stopnjo tajnosti podatka.

Pisno oceno iz prejšnjega odstavka s predlogom za določitev ustrezne stopnje tajnosti lahko pripravijo tudi uslužbenci na uradniških delovnih mestih, ki imajo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov ustrezne stopnje.

Vsi funkcionarji oziroma vsi zaposleni v Državnem svetu so dolžni v okviru svojih delovnih nalog oziroma pristojnosti presojati varnostni pomen podatkov in predlagati pooblaščenim osebam določitev teh podatkov za tajne, če menijo, da je to potrebno.

5. člen

Državni svetniki imajo pri opravljanju svoje funkcije pravico do dostopa do tajnih podatkov brez dovoljenja za dostop.

Uslužbenci Državnega sveta imajo pravico do dostopa do tajnih podatkov s stopnjo tajnosti INTERNO brez dovoljenja za dostop, ko podpišejo izjavo, da so seznanjeni s predpisi, ki urejajo varovanje tajnih podatkov. Za dostop do tajnih podatkov z višjo stopnjo tajnosti morajo pridobiti ustrezno dovoljenje pristojnih organov.

6. člen

Pravico dostopa do tajnih podatkov, ob izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega člena tega sklepa, imajo samo tiste osebe, ki se morajo s takimi podatki seznaniti zaradi opravljanja svoje funkcije ali delovnih nalog.

Kadar se želijo državni svetniki zaradi opravljanja svoje funkcije ali delovnih nalog seznaniti s tajnimi podatki, ki se hranijo v Državnem svetu, o tem pisno seznanijo predsednika Državnega sveta in sekretarja Državnega sveta, ki jim omogočita vpogled v tajne podatke na način, ki ustreza stopnji tajnosti zahtevanih podatkov.

Sekretar Državnega sveta dodeli delovne naloge s tajnimi podatki uslužbencem, ki imajo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, če se morajo le-ti v okviru svojih delovnih nalog seznaniti s tajnimi podatki, ki se hranijo v Državnem svetu.

Za tajne podatke, ki so nastali v delovnih telesih v tekočem mandatu, je v zadevah iz drugega in tretjega odstavka tega člena pristojen predsednik posameznega delovnega telesa.

7. člen

Za označevanje, obdelovanje, hranjenje, prenos, razmnoževanje, evidentiranje, uničevanje in arhiviranje tajnih podatkov se uporabljajo podzakonski predpisi, ki urejajo ravnanje s tajnimi podatki.

8. člen

V skladu s predpisi iz prejšnjega člena tega sklepa se:

- za varnostno območje II. stopnje štejejo tisti delovni prostori, v katerih se hranijo tajni podatki z oznako ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti in so opremljeni z alarmno napravo na vhodnih vratih

ter z blagajnami z vgrajeno elektronsko ključavnico in protivlomnim sistemom javljanja, pri čemer sam vstop in gibanje v teh prostorih ne omogoča neposrednega dostopa do tajnih podatkov,

- za varnostno območje I. stopnje šteje prostor, kjer že sam vstop v prostor omogoča tudi dostop do tajnih podatkov; to je prostor, v katerem se hrani arhivsko gradivo Državnega sveta oziroma drug prostor, ki je določen za obdelavo ali hranjenje tajnih podatkov z oznako ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti.

V varnostno območje II. stopnje lahko vstopajo osebe, ki se morajo seznaniti s tajnimi podatki oziroma ki so vabljene na sejo.

V varnostno območje I. stopnje lahko vstopajo tam zaposlene osebe oziroma druge osebe, ki imajo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov stopnje ZAUPNO ali višje stopnje, če izkažejo upravičen interes za vstop. Taka oseba mora predhodno obvestiti sekretarja ali osebo, ki jo je pooblastil, o nameravanem vstopu drugih oseb v to območje. Sekretar oziroma oseba, ki jo za to pisno pooblasti, osebi za vstop v varnostno območje I. stopnje izda posebno dovoljenje.

9. člen

V primeru, ko se na seji Državnega sveta ali njegovega delovnega telesa obravnava gradivo z oznako ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti, mora predsedujoči v sodelovanju s sekretarjem Državnega sveta pred sejo določiti primeren prostor, kjer se bodo državni svetniki seznanili z gradivom.

Če je gradivo, označeno kot ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti, razdeljeno državnim svetnikom med sejo, predsedujoči v sodelovanju s sekretarjem Državnega sveta zagotovi, da se gradivo takoj po seji ponovno zbere in shrani v prostoru, določenem za hranjenje takega gradiva.

10. člen

Kadar se gradiva s tajnimi podatki obravnavajo na seji Državnega sveta ali seji delovnega telesa, se seje v skladu z določbami Poslovnika Državnega sveta zaprejo za javnost.

V prostor, kjer poteka seja, na kateri se obravnava gradivo z oznako ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti, ni dovoljeno vnašati kakršnihkoli mehanskih ali elektronskih naprav.

Poleg državnih svetnikov so na seji iz prvega odstavka tega člena lahko navzoče samo osebe, ki imajo dovoljenje za dostop do tajnih podatkov ustrezne stopnje in pooblaščen osebe za vodenje in izvajanje postopkov v zvezi s tajnimi podatki.

Seje (avdio in video snemanje, pisanje magnetogramov, ipd.) se izvedejo ob dogovorjeni strokovno-tehnični podpori Državnega zbora.

11. člen

Dokumentov z oznako ZAUPNO ali višje stopnje tajnosti ni dovoljeno odnašati iz prostorov Državnega sveta. V primerih, ko je nujno potrebno zaradi opravljanja delovnih nalog državnega svetnika, to lahko dovoli predsednik Državnega sveta, ki hkrati določi pogoje za prenos tajnega gradiva, ki mora biti stalnim nadzorom.

12. člen

Državni svet z Državnim zborom sklene sporazum, s katerim podpisnika določita načine in postopke pri upravljanju s tajnimi podatki v prostorih poslovanja obeh organov.

13. člen

Organizacijske, fizične in tehnične ukrepe ter postopke za varovanje tajnih podatkov glede na stopnjo tajnosti in oceno ogroženosti, določi sekretar Državnega sveta z načrtom varovanja.

Z organizacijskimi ukrepi se določijo splošni varnostni ukrepi, varovanje oseb, ki imajo dostop do tajnih podatkov, ravnanja pri pripravi, dajanju, dostopu in uničenju tajnih podatkov, s fizičnimi in tehničnimi ukrepi pa se določi način varovanja ter tehnične in druge naprave za varovanje prostorov, kjer se hranijo tajni podatki.

14. člen

Za notranji nadzor nad izvajanjem tega sklepa je odgovoren sekretar Državnega sveta.

Za druge strokovne in tehnične naloge glede določanja stopnje tajnosti podatkov ter vodenja in izvajanja postopkov v zvezi s tajnimi podatki sekretar pooblasti uslužbenca (enega ali več) Državnega sveta.

15. člen

Ta sklep začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Finančni načrt Državnega sveta za leti 2012 - 2013 in Kadrovski načrt službe Državnega sveta za leti 2012 - 2013

Državni svet Republike Slovenije je na 40. seji 14. 9. 2011, na podlagi 67. člena Poslovnika Državnega sveta (PoDS-1; Ur. l. RS, št. 70/2008 in 73/2009) na predlog kolegija Državnega sveta določil besedilo finančnega načrta Državnega sveta za leti 2012 - 2013 in besedilo kadrovskega načrta službe Državnega sveta za leti 2012 -2013.

Mag. Blaž Kavčič, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Letnemu poročilu Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 59. seji 5. 9. 2011 obravnavala Letno poročilo Zavoda za invalidsko in pokojninsko zavarovanje Slovenije za leto 2010, ki ga je v obravnavo predložil Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: Zavod).

Komisija se je seznanila s ključnimi poudarki poročila, ki jih je članom komisije predstavil generalni direktor Zavoda Marijan Papež, ter izrekla pohvalo tako kvalitetno in pregledno pripravljenemu poročilu kot tudi organizacijsko in izvedbeno učinkovitemu informacijskemu sistemu zavoda, ki v

praksi dobro deluje. Komisija prav tako izraža podporo nenehni nadgradnji informacijskega sistema Zavoda in vlaganja v informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Na podlagi predstavljenih ključnih trendov posameznih elementov sistema izvajanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja komisija ugotavlja, da so med njimi najbolj zaskrbljujoči trend znižanja razmerja med povprečnimi pokojninami ter povprečnimi plačami (v letu 2010 večje odstopanje kot posledica dodatnega omejevanja skladnosti pokojnin z gibanji plač na podlagi 151. člena ZPIZ-1 ter usklajevanje pokojnin po posebnem interventnem zakonu, ki sta obseg možnih uskladitev prepolovila) ter nižanje razmerja med zavarovanci in upokojenci iz obveznega zavarovanja (iz 1,66 v letu 2009 na 1,60 v letu 2010). Nižanje števila zavarovancev zadnji dve leti (leta 2009 894.886, leta 2010 881.992) pomeni za Zavod bistveno manjši obseg prihodkov iz naslova prispevkov zavarovancev, hkrati pa je opaziti tudi neugodno spreminjanje strukture zavarovancev (povečevanje deleža brezposelnih zavarovancev, ki se sicer beležijo kot zavarovanci, a v osnovi predstavljajo dodatno finančno obremenitev za gospodarstvo) in s tem virov prispevkov.

Komisija Zavodu predlaga, da se v prihodnjih letih poleg analize razmerja med zavarovanci in upokojenci kot prejemniki iz pokojninske blagajne, izvede tudi analiza razmerja med zavarovanci, zaposlenimi v realnem sektorju, ter ostalimi subjekti - zavarovanci, zaposlenimi v javnem sektorju in katerih prejemki so vezani na proračun, ostalimi prejemniki sredstev iz proračuna, ki se prav tako beležijo kot zavarovanci, ter prejemniki sredstev iz pokojninske blagajne skupaj. Takšna analiza bi lahko ponudila bolj jasno sliko deleža prejetih prispevkov, odvisnega zgolj od storilnosti realnega sektorja ter čez čas pokazala ali gre prav tako za zaskrbljujoč trend čedalje večjega obremenjevanja realnega sektorja.

Komisija je bila seznanjena tudi s spreminjanjem strukture prihodkov Zavoda, saj se v zadnjih dveh letih delež prihodkov od prispevkov v celotnih prihodkih niža. Medtem ko je od leta 2003 do 2008 rasel in dosegel 72,6 % v letu 2008, je v zadnjih dveh letih padel na 69,4 % v letu 2010, po ocenah Zavoda pa se bo v prihodnje ta trend padanja še nadaljeval. Posledično se je povečal delež t.i. transfernih prihodkov s strani državnega proračuna na 29,9 % v letu 2010 (28,7 % v letu 2009), katerega povečanje se pričakuje tudi v letu 2011. V omenjenem deležu je sicer zajetih 17,5 % prihodkov, ki niso zagotovljeni od prispevne stopnje in predstavljajo dodatne obveznosti države, 9,2 % pa predstavljajo obveznosti države po posebnih predpisih.

Komisija ugotavlja, da je, navkljub povečanemu vlaganju zahtevkov za uveljavitev pravice do starostne pokojnine, dokupa pokojninske dobe ter informativnih izračunov datuma upokojitve v drugi polovici leta 2010, Zavod uspel čas trajanja postopkov obravnave posameznih zahtevkov na prvi stopnji ohraniti nespremenjen ter presešel realizacijo načrtovanega števila rešenih zadev za 5,9 odstotka.

Poslovno leto je zavod zaključil uspešno, z izravnanimi prihodki in odhodki v višini 4.804.911.446 evrov, brez likvidnostnih težav in potreb po najemanju kreditov, zaradi dobro delujočega sistema, vzpostavljenega z zakonodajo leta 2005, ko je država prevzela primanjkljaj iz preteklosti. Komisija se strinja s predlagateljem poročila, da je v trenutnih kriznih razmerah za državo to pozitiven pokazatelj, da pa bo vendarle v prihodnje potrebno z zakonskimi spremembami zagotoviti še boljše podlage za ohranjanje takšnega stanja.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Poročilo Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi prvega odstavka 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) kot zainteresirano delovno telo sprejela naslednje Poročilo k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 45. seji 5. septembra 2011 kot zainteresirano delovno telo obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih, ki ga je Državnemu zboru predložila Vlada po nujnem postopku.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Predlagatelji predloga zakona so poudarili, da bodo predlagani ukrepi omogočili, da se javnofinančni primanjkljaj v letih 2011-2012 ne bo še povečal, temveč se ohranjajo izdatki na ravni leta 2010. Ukrepi ne posegajo v že pridobljene pravice, temveč le določajo obveznosti vseh subjektov v javnem sektorju, da omejijo zaposlovanje tako, da bo ostalo ob uveljavitvi tega zakona na ravni decembra 2010. Omejitev velja tudi za sklepanje avtorskih in podjemnih pogodb z zaposlenimi v javnem sektorju in za izdatke za sofinanciranje investicij občin.

Komisija opozarja, da se še nikoli v javnem sektorju niso obnesli podobni varčevalni ukrepi, ki skušajo linearno zmanjšati določene izdatke, ne da bi upoštevali specifične značilnosti posameznih področij, ki jih omejujejo. Podobni ukrepi, ki so skušali zamrzniti zdaj to, zdaj drugo obliko javne porabe, niso dali pozitivnih rezultatov niti v prejšnji državi.

Komisija je v razpravi podprla mnenje sindikatov javnega sektorja, da Vlada želi z intervencijskim zakonom ustaviti zaposlovanje v javnem sektorju (izjeme so le posebna soglasja tistim, ki imajo denar za plače), ne glede na veljavne standarde oz. normative za posamezne dejavnosti. Člani komisije so menili, da takšni administrativni ukrepi državi bolj škodujejo kot koristijo, saj ne upoštevajo, da je kadrovanje v javnem sektorju zelo specifično glede na posamezno dejavnost (npr. vrtci so letos zaposlili več vzgojiteljic zaradi sproščenih pogojev sprejema otrok ob nespremenjenih prostorskih normativih).

V razpravi je komisija izpostavila tudi omejitev izdatkov za sofinanciranje investicij občin in podpira Združenje občin Slovenije, ki letošnjemu zmanjšanju sredstev za investicije nasprotuje, saj bi to pomenilo ustavitev posameznih evropskih projektov, s tem pa tudi razvoja posameznega območja. Zato je komisija menila, da je rešitve za stabilnost javnih financ v obdobju finančne krize treba iskati v soglasju s sindikati javnega sektorja in z njihovo pomočjo izboljšati strukturo zaposlenih v javnem sektorju. Iz navedenih razlogov komisija podpira prizadevanje konfederacije sindikatov, ki meni, naj Vlada predlog zakona umakne iz zakonodajnega postopka, saj blokada zaposlovanja javnemu sektorju ne prinaša nobene koristi.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Poročilo Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na podlagi prvega odstavka 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) kot

zainteresirano delovno telo sprejela naslednje Poročilo k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih (ZIU-A) – nujni postopek.

interventnih ukrepih v zakonodajno Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 59. seji 5. septembra 2011 kot zainteresirano delovno telo obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o interventnih ukrepih, ki ga je v zakonodajno proceduro vložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Komisija se je seznanila z razlogi predlagatelja za vložitev predlagane novele Zakona o proceduro in glede na obstoječe gospodarske in finančne razmere prepoznava njihov cilj, vendar ob tem izraža dvom v ustreznost izbranega pristopa.

Zakon, katerega namen je s parcialnim ukrepom poizkusiti vsaj delno ustaviti trend obremenjevanja državnega proračuna z izdatki za zaposlovanje, brez jasno podanih predvidenih učinkov njegove implementacije, komisija ocenjuje kot neučinkovitega. K vprašanju vse večjih potreb po zaposlovanju v javni upravi bi bilo potrebno pristopiti na bolj kompleksen način, na podlagi vključevanja primerjalne analize poslovanja, to je kazalnikov kakovosti in ocen o racionalnosti delovanja posameznih proračunskih porabnikov ter kvalitete zaposlenega kadra.

Hkrati komisija opozarja, da bodo predlagani ukrepi zajeli zelo različne segmente javne uprave, z zelo različnimi značilnostmi delovanja ter pogojev zaposlovanja, zaradi česar bi jih bilo potrebno prilagoditi na način, da bi se upoštevale posebnosti posameznega področja javne uprave.

Komisija opozarja, da je ugotovljena povečanja zaposlovanja v posameznih segmentih javne uprave potrebno analizirati in ocenjevati ob upoštevanju splošnih družbenih trendov ter kot posledice sprejemanja posameznih zakonskih aktov (številne ustanovljene agencije in uradi) ter smernic delovanja. Tako na primer daljšanje življenjske dobe in večanje števila oseb, ki potrebujejo domsko oskrbo, spodbuja gradnjo novih domov za ostarele, hkrati pa povečuje potrebe po zaposlenih v teh domovih, prav tako skokovito naraščajo potrebe po zdravstvenih storitvah in specifičnih oblikah zaposlovanja, z namenom sledenja posameznim ciljem razvoja zdravstvenega sistema.

Komisija posebej opozarja na področje zdravstva, na katerem Slovenija zaostaja za primerljivim povprečnim številom zaposlenih v ostalih evropskih državah, hkrati pa se sooča s pomanjkanjem strokovnjakov na določenih področjih, zato je potrebno za pokritje povečanih potreb po zdravstvenih storitvah težave reševati ali z dodatnimi zaposlitvami ali s povečanjem obremenitve obstoječih zaposlenih, kar se je v zadnjih letih reševalo v veliki meri s podjemnimi pogodbami. Na podlagi podjemnih pogodb se v slovenskih bolnišnicah, med drugim, opravlja tudi delo izven rednega delovnega časa v dispanzerjih za ženske, za okrog 70.000 pacientk. Trenutno pa teče tudi projekt zaposlitve 150 zdravnikov iz tujine. Vse to bo v primeru sprejema zakona neizvedljivo.

Komisija se je seznanila tudi s pripombami Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije, ki opozarja na neusklajenost z novelo predlaganih omejitev zaposlovanja s smernicami Ministrstva za zdravje glede razvoja zdravstvenega sistema in povečanja njegove učinkovitosti, saj bodo ti ukrepi negativno vplivali tako na čakalne dobe kot na obseg izpolnjevanja kot tudi učinkovitost izvajanja posameznih programov. Moč je pričakovati, da se bo trend skrajševanja čakalnih dob, v primeru uveljavitve zakona, zaradi predlaganega omejevanja zaposlovanja ponovno obrnil v negativno smer.

Tudi zaradi specifičnih oblik dela, velikega obsega opravljenega dela izven rednega delovnega časa, vrednotenja dela preko cene zdravstvenih storitev in načina financiranja, ki ni vezano neposredno na proračun, neobstoječih normativov in standardov, je zaposlovanje na področju zdravstva težje urejati na način, kot ga predlaga zakonska novela. Prav tako bo zahteva po pridobitvi soglasij na primarni zdravstveni ravni v praksi neizvedljiva v tistih javnih zdravstvenih zavodih, ki svoje naloge opravljajo za več občin hkrati. Ker bodo potrebovali vsa soglasja, bo to

pomenilo tudi več administrativnega dela, usklajevanj in s tem še dodatnih nepotrebnih procesnih obremenitev. Na vseh segmentih javne uprave pa bodo predvideni nadzori nad zaposlovanjem in izdanimi soglasji povzročili dodatne stroške.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvi Stanovanjskega zakona (SZ-1B) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvi Stanovanjskega zakona (SZ-1B) – skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 74. seji 7. septembra 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvi Stanovanjskega zakona, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev (prvopodpisani Miran Potrč).

Komisija podpira Predlog zakona.

Po mnenju predlagatelja naj bi Predlog zakona popravil krivico, ki se je zgodila v procesu lastninskega preoblikovanja družbenega premoženja v letih po osamosvojitvi prejšnjim imetnikom stanovanjske pravice v denacionaliziranih stanovanjih in najemnikom hišniških stanovanj (tako imetnikom stanovanjske pravice v hišniških stanovanjih kot imetnikom začasne pravice uporabe hišniških stanovanj). Stanovanjski zakon iz leta 1991 namreč obema skupinama prizadetih ni priznal pravice do ugodnega odkupa stanovanja, ki je bila priznana imetnikom stanovanjske pravice v stanovanjih v družbeni lasti. Za najemnike hišniških stanovanj zakon niti ni predvidel zavarovanja najemnega razmerja in neprofitne najemnine, temveč je hišniško stanovanje obravnaval kot službeno stanovanje, vezano na čas opravljanja hišniških del, ki je postalo solastnina etažnih lastnikov stanovanj. Najemniki hišniških stanovanj, ki niso več opravljali hišniških del tudi v primeru nekrivdnih razlogov, so bili dolžni izprazniti hišniško stanovanje v roku enega leta brez kakršnihkoli pravic.

Stanovanjski zakon iz leta 2003 je prejšnjim imetnikom stanovanjske pravice v denacionaliziranih stanovanjih priznal pravico do ugodnega odkupa stanovanj, v katerih prebivajo, če se lastnik s tem strinja, bodisi do nakupa drugega stanovanja ali gradnje hiše, v roku petih let od uveljavitve zakona oziroma pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji, če postopek denacionalizacije še ni pravnomočno končan. S spremembami se je deloma uredil tudi položaj prejšnjih imetnikov stanovanjske pravice v hišniških stanovanjih, ne pa tudi položaj prejšnjih imetnikov začasne pravice uporabe hišniških stanovanj. Predlagatelj se sklicuje na mnenje Inštituta za nepremičninsko pravo iz Maribora iz leta 2005 in zastopa stališče, da zakon neupravičeno razlikuje med imetniki stanovanjske pravice v hišniških stanovanjih, ki so jo ti pridobili po zakonu iz leta 1974, in imetniki začasne pravice uporabe hišniških stanovanj po zakonu iz leta 1982, pri čemer prvim zagotavlja podobne pravice kot najemnikom v denacionaliziranih stanovanjih, drugim pa ne. Takega razlikovanja pred tem v praksi ni bilo, saj sta bili dejansko obe pravici po svoji vsebini enaki. Predlagatelj zakona predlaga, da se prejšnjim imetnikom začasne pravice uporabe hišniških stanovanj zagotovijo enake pravice, kot jih zakon predvideva za najemnike denacionaliziranih stanovanj. Po podatkih predlagatelja naj bi bilo primerov neurejenih razmerij, ki bi še reševala na tak način, približno sto petdeset, pravice pa bi imeli možnost uveljaviti v roku petih let, ki se s Predlogom zakona ponovno odpira, v primeru nekrivdnih razlogov za prenehanje opravljanja hišniških del.

Po besedah predstavnika predlagatelja se na ta način poskuša zagotoviti zakonske pogoje za reševanje problematike najemnikov v denacionaliziranih stanovanjih, ki jo je v letnem poročilu 2010

izpostavila tudi varuhinja človekovih pravic. Leta 2009 je namreč Evropski odbor za socialne pravice pri Svetu Evrope sprejel odločitev, da Slovenija omenjeni skupini ljudi krši človekove pravice, ki izhajajo iz Evropske socialne listine, in sicer pravico do stanovanja, pravico do varstva družine in prepoved diskriminacije. Zaradi navedenih kršitev mora Slovenija v razumnem roku zagotoviti finančne in zakonske pogoje za odpravo teh kršitev. V to skupino po mnenju predlagatelja sodijo tudi najemniki hišniških stanovanj.

Člani komisije so bili ustno seznanjeni s stališčem Ministrstva za okolje in prostor, ki Predlogu zakona ne nasprotuje, vendar bo Vladi predlagalo, da se besedilo Predloga zakona bistveno spremeni z amandmaji na predlagani 175.a člen, in sicer v delu, ki določa pravice najemnikov hišniških stanovanj. Po zagotovilih predstavnika bo ministrstvo predlagalo, da se črtata točki a) in d) predlaganega 175.a člena. T.i. nadomestna privatizacija (točka a)) za ministrstvo ni sprejemljiva, ker bi pomenila preveliko finančno obremenitev za državo, zagotovitev primerne neprofitnega stanovanja oziroma kritje razlike do vrednosti tržne najemnine (točka d)) pa je že sistemsko urejeno z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki je kroven zakon za vse socialne transferje. Ministrstvo bo predlagalo tudi sprejem amandmaja, s katerim bo določeno, katero dokumentacijo bo moral najemnik hišniškega stanovanja predložiti, da bo dokazal upravičenost reševanja stanovanjskega problema na način, določen s Predlogom zakona. Pristojno ministrstvo še opozarja, da odločitev Evropskega odbora za socialne pravice pri Svetu Evrope v nobeni točki ne govori o kršitvah pravic najemnikom hišniških stanovanj, ampak zgolj najemnikom v denacionaliziranih stanovanj, v zvezi s kršitvami pravic slednjim pa je sprejel pojasnila ministrstva o tem, kako naj bi se te v prihodnje odpravile.

Komisija podpira prizadevanja predlagatelja, da se neurejena razmerja v hišniških stanovanjih rešijo čim prej. Pri tem komisija poudarja, da je treba problematiko v večji meri reševati na način, da bi najemniki hišniških stanovanj lahko uveljavljali predkupno pravico, če se etažni lastniki odločijo za prodajo stanovanja (točka b) novega 175.a člena) in tako, da bi imeli pravico zahtevati, da se jim, če se odločijo, da bi si zagotovili drugo lastniško stanovanje ali stanovanjsko hišo, za vrednost hišniškega stanovanja zagotovijo nadomestila (točka b) novega 175.a člena). Obenem izpostavlja mnenje komisije prejšnjega mandata Državnega sveta, ki je obravnavala predlog zakona s podobno vsebino že leta 2007 in izrazila skrb, da bi nadomestna privatizacija hišniških stanovanj lahko povzročila zahteve po privatizaciji ostalih stanovanj, ki so bila pred letom 1991 opredeljena kot službena, s tem pa bi lahko prišlo do novih finančnih obremenitev države. Komisija se zavzema, da se najemnikom hišniških stanovanj, ki so običajno tudi socialno ogroženi, zagotovi pravica do trdnjega najema in pravica do subvencionirane najemnine, ki že izhaja iz dopolnitve Stanovanjskega zakona leta 2008.

Komisija se je seznanila z oceno finančnih posledic najema ali nadomestne privatizacije hišniških oziroma nadomestnih stanovanj. V ta namen bi bilo potrebno po navedbah predlagatelja zagotoviti 13-15 milijonov evrov, pri čemer je višina zneska odvisna od tega, katero od predlaganih pravic bi najemniki hišniških stanovanj uveljavljali v večji meri, finančno obveznost pa bi prevzela Slovenska odškodninska družba. Po oceni Ministrstva za okolje in prostor bi bila finančna obveznost države v primeru nakupa nadomestnih stanovanj bistveno višja (26,3 milijona evrov). Komisija je opozorila je na dejstvo, da utegne biti finančno breme še višje, saj Predlog zakona ne upošteva finančnih posledic, ki bi nastale v naslednjih petih letih v primeru uveljavljanja pravice najemnikov do odkupa denacionaliziranih stanovanj.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1) - druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS-1) - druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 74. seji 7. septembra 2011 obravnavala Predlog zakona o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save, ki ga Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev (prvopodpisani mag. Andrej Vizjak).

Komisija Predlog zakona podpira.

Leta 2000 je bil sprejet Zakon o pogojih koncesije za izkoriščanje energetskega potenciala Spodnje Save (ZPKEPS; Ur.l. RS, št. 20/04-UPB in 91/07), namen katerega je bil zagotoviti izgradnjo elektrarn na spodnji Savi, uresničitev nekaterih zahtev po poplavni ureditvi, sprostitev prostorskih rezervacij, ki so zavirale urejanje infrastrukture in gospodarski razvoj ter strateških usmeritev glede oskrbe Slovenije z električno energijo iz hidroelektrarn. Na podlagi tega zakona sta bili že dokončani hidroelektrarni (v nadaljevanju: HE) Boštanj in Blanca, gradi se HE Krško, na izgradnjo pa še čakata HE Brežice in Mokrice. Uspešnost projekta se je pokazala tudi ob zadnjih večjih poplavah, saj so bili kraji ob že dokončanih HE precej manj prizadeti, kot bi bili, v kolikor ZPKEPS ne bi nalagal tudi protipoplavne ureditve v okolici HE.

Za realizacijo investicij so predvidena proračunska sredstva in posojila z jamstvom Republike Slovenije, proračunska sredstva pa z relativno visokimi koncesijskimi dajatvami in vodnim povračilom zagotavljajo slovenske elektrarne, ki tudi financirajo energetski del izgradnje verige HE na Spodnji Savi.

Težava, ki se je pojavila pri realizaciji projekta, je ta, da Republika Slovenija ni več sposobna financirati vodno-okoljskega dela, saj je Sklad za vode vse bolj obremenjen zaradi porasta pogostosti in intenzivnosti neurij ter poplav, kar ima za posledico tudi zaostanke v izvedbi projekta. Ključna naloga Predloga zakona je torej zagotoviti nemoteno financiranje preostalega dela verige HE na Spodnji Savi z določitvijo novega stabilnega vira financiranja, in sicer iz Sklada za podnebne spremembe, ki se financira s prodajo emisijskih kuponov. Poleg navedenega je cilj zakona tudi usklajevanje z ugotovitvami Računskega sodišča glede začetka izvajanja in plačevanja koncesijske dajatve.

Predlog zakona je bil v zakonodajni postopek vložen po daljših usklajevanjih z vsemi vpletenimi partnerji, zato večjih pomislekov glede njegovega sprejema ni.

Člani komisije so v razpravi poudarili pomen dokončanja projekta. Glede na to, da po navedbah predlagatelja trenutno ni v pripravi projektov, ki bi se prav tako financirali iz Sklada za podnebne spremembe, so menili, da bo nov način financiranja vzdržen, vendar pa so ministrstvo, pristojno za okolje, pozvali, naj preveri, ali bodo v začetnem obdobju sredstva Sklada zadostovala za nadaljevanje projekta. Iz tega sklada se bo namreč financirala izvedba objektov vodne in energetske infrastrukture HE Brežice in Mokrice, sredstva pa bi se dodelila v obdobju 2013 – 2016 za vsako proračunsko obdobje posebej.

Komisija je opozorila na pomen projekta tudi za domače gospodarstvo, saj je 90 odstotkov izvedbe v rokah domačih podjetij. Predloga zakona podaljšuje rok izgradnje oziroma izvedbe ureditve do leta 2016, kar lahko pozitivno vpliva na slovensko gospodarstvo, predvsem pa na gradbeni sektor, ki je trenutno v težkem položaju.

Predlog zakona omejuje najvišji možni seštevek vseh dajatev in nadomestil, ki jih koncesionar plača, na največ 14 odstotkov njegovega prihodka iz prodaje električne energije, pri čemer v skupni seštevek vključuje koncesijo, vodno povračilo, nadomestek za uporabo stavbnega zemljišča. Člani komisije so opozorili na vprašanje, česa koncesionar ne bi bil dolžan plačati, v kolikor bi skupni znesek presegel 14 odstotkov. Predlog zakona namreč ni dovolj jasen v tem delu, na kakšen način bi se v tem primeru zmanjšale dajatve koncesionarja. Komisija je opozorila tudi na različne pravne podlage in način določanja posameznih dajatev. Tako je koncesijska dajatev in vodno povračilo predmet urejanja v koncesijskem aktu in koncesijski pogodbi, medtem ko je odmera nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v pristojnosti lokalne skupnosti. V razpravi je bilo povedano, da so se vpletene strani že dogovorile, da je predmet tega predloga zakona le določanje višine koncesnine in izračun parametrov vodnega nadomestila, ostale postavke pa so predmet drugih zakonov in občinskih aktov.

Člani komisije so se strinjali, da je pomembno, da se koncesionarju zagotovi pravno varstvo s tem, da se določi najvišja stopnja dajatev, saj je to pomembno za načrtovanje dela koncesionarja ter za ekonomsko oceno poslovanja, saj po navedbah predstavnikov koncesionarja ne gre za visoko donosen projekt. V nasprotnem primeru se lahko ob uvedbi kakšne nove dajatve (kot npr. davek na nepremičnine) ali bistvenega povečanja obstoječih dajatev ogrozi rentabilnost poslovanja koncesionarja in posledično izvajanja celotnega projekta, v kolikor zgornje omejitve ne bi bilo.

Komisija je opozorila tudi na pomen čim hitrejših vodnih ureditev okolice elektrarn, saj na področjih, kjer projekt še ni izveden, ob vseh večjih neurjih okoli 250 družin ogrožajo poplave. V nasprotju z njimi pa področja, kjer je projekt že dokončan, ob večjih neurjih utrpijo precej manjšo škodo, kot bi jo sicer. Z novim način financiranja bi se sprostila tudi sredstva Sklada za vode, s katerimi bi se financirala samo še gradnja in ureditev objektov vodne infrastrukture, vključno z nakupom za to potrebnih zemljišč, ostala sredstva pa bi se namenila za ostale projekte, ki bi pomenili preprečevanje ali zmanjšanje posledic neurij in poplav, ki so v zadnjih časih precej velike.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma (BUSIPST)

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 43. seji 7. 9. 2010 sprejela naslednje mnenje k Predlogu zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma (BUSIPST).

Komisija je obravnavala Predlog zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma, ki ga je Vlada RS posredovala Državnemu zboru v obravnavo in sprejem.

Komisija predloga zakona o ratifikaciji ne podpira.

Na seji so sodelovali predstavniki ministrstev za notranje zadeve in za zunanje zadeve.

Predstavnik Ministrstva za notranje zadeve je člane komisije seznanil z namenom sporazuma, ki je v izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma za pravočasno identifikacijo oseb, ki so znani ali osumljeni teroristi s ciljem, da se zagotovi zaščita prebivalstva in pomembne infrastrukture držav pogodbenic. Kot pomembne je izpostavil opredelitve, ki se nanašajo na izraz znani terorist ter izraz osumljeni terorist. Sporazum ureja glavna načela pri uporabi in varstvu podatkov. Načelo varovanja

podatkov določa, da vsaka pogodbenica uporabi ustrezne elektronske in fizične varnostne ukrepe za nadzor dostopa do podatkov. Opozoril je na vlogo informacijskega pooblaščenca, ki lahko izvaja nadzor nad zakonitostjo obdelave podatkov o spremljanju terorizma, ki jih zagotavlja Slovenija pod določbah sporazuma.

V razpravi so bila izpostavljena naslednja vprašanja:

- ali je sporazum po vsebini primerljiv z bilateralnimi sporazumi, ki so jih posamezne države članice sklenile z ZDA o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma;
- učinki sporazuma na izročitev teroristov;
- ali obstaja hipotetična možnost, da se v ZDA obravnava oseba kot terorist, kljub temu, da ni na Interpolovem seznamu;
- odnos obravnavanega sporazuma do statusa pripadnikov Talibanov in Al Kaide, zaprtih v vojaškem oporišču Guantanamo na Kubi.

Kljub podanim pojasnilom predstavnikov predlagatelja, dvomi o obveznostih Slovenije glede varstva osebnih podatkov, niso bili odpravljeni. Zato so člani komisije menili, da so bile v razpravi izpostavljene dileme, ki zahtevajo pisni odgovor predlagateljev na zastavljena vprašanja. Znana stališča do ravnanja s posamezniki iz guantanamskega primera zbujajo skrb glede spoštovanja človekovih pravic. Razumljiva je skrb države zaradi terorizma, vendar ob zagotavljanju spoštovanja človekovih pravic ter v skladu z resničnimi potrebami.

Komisija je glasovala o naslednjih sklepih:

1. Komisija podpira sprejem Predloga zakona o ratifikaciji Sporazuma med Republiko Slovenijo in Združenimi državami Amerike o izmenjavi podatkov o spremljanju terorizma (Glasovanje: 2 za, 4 proti)
2. Komisija zahteva od Ministrstva za notranje zadeve, da ji na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu posreduje pisni odgovor na zgoraj zastavljena vprašanja. (Glasovanje: 8 za)

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 43. seji, 7. 9. 2011, sprejela naslednje Mnenje k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 7. 9. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Predstavnik Ministrstva za gospodarstvo je predstavil poglobitve cilje predloga nove direktive, ki naj bi vplivali na izboljšanje varstva okolja, zagotovili svetovni trg za plovila za rekreacijo in osebna plovila ter preprečili posamične nacionalne rešitve, ki bi pripeljale do drobljenja notranjega trga.

Člani komisije so podprli prizadevanja po zmanjšanju emisij, izpušnih plinov iz pogonskih motorjev plovil za rekreacijo in osebnih plovil. Izrazili so obžalovanje, ker se v javno posvetovanje niso vključili predstavniki slovenskih proizvajalcev plovil za rekreacijo in osebnih plovil ter zainteresirane

javnosti. Podana je bila ugotovitev, da so v obravnavani predlog direktive vključeni zgolj elementi, ki upoštevajo interese evropskih proizvajalcev. Slovenija bi morala zagovarjati slovenske interese in si prizadevati za upoštevanje posebnosti slovenskega sektorja, ki proizvaja navedena plovila, s čimer bi omogočili konkurenčne prednosti slovenskim gospodarskim subjektom.

Po končani razpravi je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga direktive Evropskega parlamenta in Sveta o plovilih za rekreacijo in osebnih plovilih.

S ciljem, da bi prispevali k izboljšanju konkurenčnosti slovenskih gospodarskih subjektov, ki proizvajajo plovila za rekreacijo in osebna plovila, bi morali po mnenju komisije v PRILOGO I.- Bistvene zahteve dodati novo točko, ki bi obravnavala presojo plovil za področje C – osebna plovila in D – plovila v zavetrju:

6. EKOLOŠKI PARAMETRI PLOVILA

1. Moč motorja napram neto nosilnosti

$$EL = MM : NO \times 100$$

EL - ekološka lastnost plovila v kW/ kg

MM - moč motorja z notranjim izgorevanjem vgrajenim v plovilo ali maksimalna moč izvenkrmnega motorja, ki se lahko namesti na plovilo / kW /

NO - neto nosilnost plovila v kg, in je enaka največje dovoljeno število oseb x 85 kg,

Manjši kot je EL boljša je ekološka lastnost plovila in obratno.

Primeri plovil iz prakse:

$$MM = 11 \text{ kW}, NO = 5 \text{ oseb } EP = 11 : (5 \times 85) \times 100 = 11 : 425 \times 100 = 2,500$$

$$MM = 20 \text{ kW}, NO = 5 \text{ oseb } EP = 20 : (5 \times 85) \times 100 = 20 : 425 \times 100 = 4,705$$

$$MM = 50 \text{ kW}, NO = 5 \text{ oseb } EP = 50 : (5 \times 85) \times 100 = 50 : 425 \times 100 = 11,764$$

2. Obnovljivi viri energije plovila napram motorju/em z notranjim izgorevanjem

Z uvajanjem pogona z elektriko in napajanjem iz sončnih celic je potrebno uvesti stimulativni ekološki parameter za taka plovila.

$$RE = (PEM : VEM) : (PFM : VFM) \times 100$$

RE - razmerje vrste energije

PEM - moč elektromotorja /kW/

VEM - največja hitrost plovila pri pogonu z elektro motorjem

PFM - moč motorja z notranjim izgorevanjem /kW/

VFM - največja hitrost plovila pri pogonu z motorjem z notranjim izgorevanjem

$$TP = TE : 12$$

TP - čas plovnosti

TE - čas plovbe z elektromotorjem

$$IOR = RE \times TP$$

IOR - indeks obnovljive energije

Manjši kot je IOR boljša je ekološka lastnost plovila in obratno.

Primeri plovila iz prakse:

Moč motorja z notranjim izgorevanjem: 110 kW, največja hitrost: 14 vozlov

Moč elektro motorja: 7 kW, največja hitrost: 5 vozlov

Čas plovbe z elektromotorjem pri maksimalni moči: 1 h

$RE = (7 : 5) : (110 : 14) \times 100 = 1,4 : 7,857 \times 100 = 17,8$

$TP = 1 : 12 = 0,083$

$IEP = 17,8 : 0,083 : 100 = 2,144$

Moč motorja z notranjim izgorevanjem: 110 kW, največja hitrost: 14 vozlov

Moč elektro motorja: 7 kW, največja hitrost: 5 vozlov

Čas plovbe z elektromotorjem pri maksimalni moči: 2 h

$RE = (7 : 5) : (110 : 14) \times 100 = 1,4 : 7,857 \times 100 = 17,8$

$TP = 2 : 12 = 0,166$

$IEP = 17,8 : 0,166 : 100 = 1,072$

Moč motorja z notranjim izgorevanjem: 110 kW, največja hitrost: 14 vozlov

Moč elektro motorja: 14 kW, največja hitrost: 5 vozlov

Čas plovbe z elektromotorjem pri maksimalni moči: 1 h

$RE = (14 : 5) : (110 : 14) \times 100 = 2,8 : 7,857 \times 100 = 35,6$

$TP = 1 : 12$

$35,6 : 0,083 : 100 = 4,289$

Oznake iz formul naj ostanejo enake tudi v angleškem tekstu.

Oba parametra EL in OIR naj bosta osnova za ekološko kategorijo plovila – enako kot so pri električnih aparatih oznake A,B,C.

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 43. seji, 7. 9. 2011, sprejela naslednje Mnenje k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 7. 9. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Predstavnik Ministrstva za gospodarstvo je pojasnil, da se bosta s predlagano uredbo izboljšala učinkovitost in delovanje evropske standardizacije, kar bo prispevalo k boljšemu delovanju

notranjega trga, pospeševanju gospodarske rasti in inovacij ter spodbujanju konkurenčnosti malih in srednje velikih podjetij.

Člani komisije podpirajo cilje obravnavanega predpisa ter učinke, ki naj bi jih standardi in standardizacija doprinesli evropskemu in posledično tudi slovenskemu gospodarstvu.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je sprejela mnenje, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropski standardizaciji in spremembi direktiv Sveta 89/686/EGS in 93/15/EGS ter direktiv 94/9/ES, 94/25/ES, 95/16/ES, 97/23/ES, 98/34/ES, 2004/22/ES, 2007/23/ES, 2009/105/ES in 2009/23/EC Evropskega parlamenta in Sveta.

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki (ZPHeIR-A) – skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 49. seji 6. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o posojilu Helenski republiki, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Vse večje nezaupanje kapitalskih trgov zahteva tudi uskladitev ročnosti posojil Grčiji s posojili, ki jih zagotavlja vzpostavljen mehanizem, t.i. Evropski instrument za finančno stabilnost, ki naj bi deloval tudi kot preventivni ukrep za preprečitev finančnih težav članic evrskega območja in proti širjenju dolžniških težav. Dostop do finančnih trgov bi bil po oceni ministrov Evrske skupine Grčiji omogočen le pod pogojem podaljšanja ročnosti že obstoječih tranš. To pa je možno s spremembo posojilne pogodbe tako, da vsi posojilodajalci potrdijo dodatke k tem pogodbam, ki določajo znižanje obrestne mere in podaljšanje ročnosti posojila Grčiji. Ob novih pogojih bi se v primeru črpanja celotnega slovenskega dela posojila Grčiji, ki znaša 387,8 mio EUR, prihodki državnega proračuna zmanjšali za 15,9 mio EUR na račun znižane obrestne mere, medtem ko bi učinek podaljšanja ročnosti posojila celotni znesek obresti, brez upoštevanja stroškov zadolžitve Republike Slovenije na finančnem trgu, povečal za 83 mio EUR glede na trenutno krajšo ročnost.

V razpravi, ki je sledila predstavitvi zakonskega predloga so člani komisije opozorili na nekatera odprta vprašanja, ki zahtevajo dodatno proučitev in temeljit razmislek vseh odgovornih deležnikov.

Po informacijah, ki so na voljo naj bi se Finska dogovarjala z Grčijo o vplačilu posojila na finski državni račun da bi s tem zavarovala svoj prispevek v okviru dodatne pomoči. Zastavlja se vprašanje, zakaj tudi Slovenija ne pogojuje svojega dela pomoči s podobnim zavarovanjem. Pojasnjeno je bilo, da potekajo pogovori o možnih oblikah zavarovanj, uveljavljeno pa naj bi bilo načelo, da morajo biti zavarovanja dostopna vsem, brez možnosti bilateralnih dogovorov. Zavarovanje svojega dela posojila naj bi Slovenija torej uveljavila v skupnem okviru.

Komisija izraža upanje, da se slovenska država za podeljena posojila Grčiji zadolžuje na tujih finančnih trgih pod ugodnejšimi pogoji, kot jih z določeno obrestno mero zagotavlja predlagani zakon in da velja načelo po katerem posamezna članica – posojilodajalka ne sme utrpeti izgube zaradi dražjega zadolževanja na finančnih trgih.

Komisija ugotavlja, da so države članice evrskega območja glede izpostavljenosti grškemu javnemu dolgu v različno težkem položaju, zato so tudi interesi posameznih držav različni. Nemški in francoski finančni sektor je v preteklih letih veliko investiral v Grčiji, zato je njihova izpostavljenost in interes, da se Grčiji pomaga, toliko večji. Tako se zdi, da gre v procesu dogovarjanja in nujenja pomoči bolj za podporo bančnemu zasebnemu sektorju v nekaterih evropskih državah, ki je nasedel z naložbami v Grčiji, kot pa za finančno pomoč sami Grčiji. Po mnenju komisije je povsem neustrezno sporočilo, ki izhaja iz dodeljene pomoči, da je namreč finančno špekuliranje lahko tudi nagrajeno, saj je možno rizike, ki izhajajo iz finančnega poslovanja tudi socializirati. Namesto pomoči zasebnemu bančnemu sektorju, bi morali uveljaviti mehanizem, ki bi take banke prisilil v sofinanciranje in sodelovanje pri refinanciranju dolgov, tiste države, v katerih je bančni sektor zelo zaščiten pa naj ne bi zahtevale takšne varščine, kot naj bi jo bile deležne druge države.

Komisiji se zastavlja tudi vprašanje, kakšne posledice utegne Slovenija utrpeti, če zakona v tej obliki ne bo podprla. Glede na to, da se čedalje pogosteje špekulira, da Grčiji posojila tudi ob spremenjenih pogojih ne bo uspelo vrniti, je po mnenju komisije upravičen dvom o smiselnosti reševanja problema na predlagan način. Evropska politika bi si morala odgovoriti na vprašanje ali je Grčija v takšni kondiciji, da lahko servisira dolg in z zahtevo po sprejemu zakona ne pošiljati signala državam članicam, da brezpogojno potrjujejo dvomljive rešitve.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS-E) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS-E) – skrajšani postopek.

Komisija za državno ureditev je na 103. seji 6. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije (ZDRS-E), ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev s prvopodpisanim Antonom Anderličem. Komisija je obravnavala predlog zakona v odsotnosti predstavnika predlagateljev.

Komisija podpira predlog zakona.

Člani komisije so bili seznanjeni z Mnenjem Vlade Republike Slovenije o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državljanstvu Republike Slovenije.

Predstavnici Ministrstva za notranje zadeve sta obrazložili predlagano rešitev, ki bi izjemoma omogočila pridobitev državljanstva Republike Slovenije osebi, ki ne živi na območju Republike Slovenije in nima urejenega statusa tujca, če bi s tem soglašala Vlada Republike Slovenije ob predhodni pridobitvi mnenja pristojnega resornega organa o tem, ali so kljub življenju v tujini izpolnjeni kriteriji. Vlada Republike Slovenije podpira predlog zakona.

Komisija za državno ureditev ni imela pripomb na predlagano rešitev.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja (ZOPOKD-C) – skrajšani postopek.

Komisija za državno ureditev je na 103. seji 6. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja – skrajšani postopek, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Uvodoma je predstavница predlagatelja zakona poudarila, da predlagana novela zakona ureja odgovornost pravnih oseb za kazniva dejanja, za katera lahko odgovarjajo pravne osebe.

Zaradi povezave s kazenskopravno materijo, predlog zakona uporablja povezave na konkretne določbe predloga Kazenskega zakonika in predstavlja uskladitev. Predlog zakona predvideva spremembi stranskih kazni, s katerima bo sodišče lahko pravni osebi prepovedalo udeležbo na javnih razpisih – izločitev iz postopka javnega naročanja in prepoved razpolaganja z vrednostnimi papirji, katerih imetnica je pravna oseba. Predlog pomeni večjo možnost prilagajanja pri kaznovanju glede na storjeno kaznivo dejanje in zaostrovanje odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja.

Komisija ugotavlja, da Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja sodi v paket nove kazenskopravne zakonodaje in sledi Priporočilu Sveta Evrope o odgovornosti pravnih oseb za kazniva dejanja, storjena pri izvrševanju gospodarske dejavnosti.

Komisija na predlagane rešitve ni imela pripomb.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in sport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (ZViS-H) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) pripravila naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu (ZViS-H) – skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 44. seji 5. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija navedeni predlog zakona podpira.

Pristojni minister je uvodoma pojasnil, da je novela zakona nujna zaradi vzpostavitve nove pravne podlage za centralni evidenčni in analitski informacijski sistem visokega šolstva (izvajanje Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev). Poleg evidenc, ki jih že doslej vodijo visokošolski zavodi, bodo te dopolnjene z novimi podatki o visokošolskih zavodih, študijskih programih, študentih in

izvajalci visokošolske dejavnosti, saj je računsko sodišče priporočilo pristojnemu ministrstvu, da vzpostavi centralno informacijsko mesto, na katerem bodo dostopni podatki, ki jih potrebujejo bodoči študenti za odločitve o študiju.

Komisija je v razpravi opozorila, da je obveščanje o možnostih študija treba centralno urediti, prav tako uveljavljanje pravic študentov do študija, ki ga financira država, kot tudi uveljavljanje pravice do finančnih pomoči za študij, saj doslej kakovost podatkov iz visokošolskih zavodov ni bila vedno zanesljiva. Komisija je še opozorila na hkratno zbiranje enotne matične številke občana in davčne številke, kar je odveč, saj za identifikacijo zadostuje že eden od teh podatkov (opozorilo Zakonodajno pravne službe DZ).

Komisija je menila, da naj predlagatelj kljub trditvi, da novela rešuje manj zahtevne dopolnitve veljavnega zakona, ki predvidevajo zbiranje podatkov o študentih visokega šolstva zaradi vzpostavitve enotne evidence visokega šolstva, še razmisli o povezavi teh evidenc z višješolskim in srednješolskim sistemom.

Za poročevalca je bil določen član komisije prof. dr. Jože Mencinger, predstavnik univerz, visokih in višjih šol.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Poročilo Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je kot zainteresirano delovno telo, na podlagi prvega odstavka 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10), sprejela naslednje Poročilo k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010.

Komisija Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 60. seji 21. septembra 2011 kot zainteresirano delovno telo obravnavala Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh).

Komisija se je seznanila s poročilom in Varuhu izreka pohvalo za pregledno in metodološko dobro zasnovano poročilo.

Komisija ugotavlja, da sodelovanje med Varuhom in Državnim svetom iz leta v leto postaja intenzivnejše in kvalitetnejše, bodisi na podlagi posvetov, ki jih organa so-organizirata (na primer nedavni posvet o Vlogi invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov ter posvet o revščini in človekovih pravicah iz leta 2008), bodisi preko sodelovanja Varuha z mnenji in pripombami na sejah delovnih teles Državnega sveta. Državni svet kot dom, v katerem ima pomemben glas civilna družba, lahko predstavlja pravega sogovornika Varuhu na številnih področjih družbenih problematik, zato komisija daje pobudo Varuhu za še aktivnejše sodelovanje v prihodnje.

Komisija je bila seznanjena s povečanjem pobud, naslovljenih na Varuha, s področja socialnega varstva za približno 15 odstotkov in izraža skrb nad tem trendom. Komisija v zvezi s tem opozarja na posledice gospodarske in finančne krize, ki se odražata v čedalje večjih stiskah ljudi, tako finančnih kot duševnih.

Komisija ugotavlja, da se velik del opozoril Varuha v poročilu nanaša na področje zagotavljanja vsaj osnovnih standardov socialne države in pri tem kot enega od perečih problemov izpostavlja

visoko stopnjo t.i. prikrite revščine, ki pa jo je, zlasti v lokalnem okolju, čedalje težje prikriti. Število posameznikov in družin, ki sicer po nobenih uradnih statistikah niso zabeleženi kot ogroženi, a kljub temu nujno potrebujejo pomoč, se očitno povečuje. Napovedan novi cikel gospodarske krize bo po mnenju komisije obstoječi prag revščine predvidoma potisnil še nižje. Prav zato bi, poleg že tako obremenjenih humanitarnih organizacij, ki že sedaj rešujejo velik del omenjenih problemov, bilo potrebno ponovno oživeti civilne iniciative na lokalni ravni za pomoč ogroženim družinam in posameznikom, kot smo jih že poznali v preteklosti (posebne civilne socialne komisije). Del skrbi za preživetje posameznika, ki ga država ni več zmožna ali željna prevzeti nase, bo očitno morala prevzeti civilna družba. Pri tem komisija opozarja na umikanje države s področij, ki bi jih morala kakovostno voditi in zanja prevzemati odgovornost, ter na drugi strani na njeno formalno in neformalno vrinjanje v civilno družbo ali podrejanje slednje, kar je nesprejemljivo.

Komisija poudarja, da je urejena in učinkovita socialna politika temelj razvoja, tako družbenega kot gospodarskega, zato izraža zaskrbljenost nad velikim številom primerov kršenja delovnopravne zakonodaje in pravic delavcev, ki tudi po pet ali šest mesecev ostajajo brez dohodkov. Na pobudo in v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije zato Državni svet pripravlja predlog novele Zakona o jamstvenem in preživninskem skladu, ki bo omogočil delavcem, da bodo uveljavili pravice tudi če bodo še v delovnem razmerju pri insolventnem delodajalcu in delavcem zagotovil, da jim bodo poplačane terjatve do delodajalca v veliko krajšem času kot sedaj.

Komisija meni, da bi se številni primeri izčrpavanja družb v državni lasti (Mura, Industrija usnja Vrhnika itd.), ki so imeli za posledico izgube delovnih mest in kršitve pravic zaposlenih, lahko končali drugače, če bi država pravočasno ukrepala ter namenila potrebna finančna sredstva za ohranjanje delovnih mest in proizvodnih zmogljivosti. Zadnje čase smo namreč priča številnim odlivom iz državnega proračuna, ki so neprimerljivo večji od zneskov, ki bi bili potrebni za prestrukturiranje ali finančno sanacijo omenjenih družb, a se utemeljujejo kot upravičeni (pomoč Helenski republiki, dokapitalizacija NLB).

Komisija zaznava tudi pojav nove vrste nasilja v družbi, to je politično nasilje, ki je prav tako kot revščina v večini primerov prikrto, se pa v gospodarstvu kaže v ohromitvi ustvarjalne moči srednjega managementa in s tem zaviranju razvojnih možnosti ter dviga produktivnosti, v javni upravi pa v omejevanju možnosti vplivanja stroke na vsebino javnih politik.

Komisija v zvezi z delom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide meni, da je bilo med področji v njegovi pristojnosti v zadnjih letih precej zanemarjeno področje invalidske politike in s tem povezanih pravic invalidov, navkljub sprejetemu Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov. Zakon sicer ponuja nekatere ustrezne rešitve, a se je njegova vsebina tekom zakonodajnega postopka tako spremenila, da ni več primerljiva z vsebino zakonodajnega predloga, usklajenega med Vlado kot predlagateljem in invalidskimi organizacijami kot zainteresirano javnostjo.

Primerov, ko se predlagatelj, najsi bo Vlada ali poslanci Državnega zbora, že v osnovi ne posvetujejo z zainteresirano javnostjo ali pa jo vključijo le formalno, dejansko pa se mnenj in predlogov ne upoštevajo, je komisija pri svojem delu zaznala kar nekaj. V zvezi s takšnimi primeri komisija opozarja na leta 2009 sprejeto Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), ki med drugim govori tudi o tem, da je pri oblikovanju in pripravi predpisov potrebno upoštevati načelo transparentnosti, ki »predpostavlja predstavljanje politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša; najavo, pripravo in sprejemanje predpisov po rednih zakonodajnih postopkih, ki omogočajo kakovostno seznanjanje ter odzive in vplive zainteresirane javnosti«.

Komisija v zvezi z zaščito pravic državljanov in delom Komisije za preprečevanje korupcije meni, da bi se morala poleg zaščite prijaviteljev domnevnih koruptivnih ravnanj ter obveze obveščanja javnosti o delu komisije, ki sta zakonsko urejeni, zagotoviti tudi zaščita in obveščanje fizičnih in pravnih oseb, proti katerim so takšne prijave podane. Do sedaj se je namreč pogosto dogajalo, da so osebe, proti katerim je Komisija za preprečevanje korupcije vodila postopke v skladu z njenimi pristojnostmi, to izvedele iz medijev, kar je nedopustno. Na slednje je opozoril Državni svet v svojem mnenju k Letnemu poročilu o delu Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2010.

Komisija kot zainteresirano delovno telo predlaga pristojni komisiji Državnega sveta, da izražena stališča povzame v njenem mnenju.

Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisij Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport in Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide sta na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje skupno Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije (ZLPLS-D) – skrajšani postopek.

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport je kot pristojna komisija na 46. seji, 21. 9. 2011, skupaj s Komisijo za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide kot zainteresiranim delovnim telesom, ki je zasedala na 60. seji, obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lastninskem preoblikovanju Loterije Slovenije. Predlog zakona je v zakonodajno proceduro vložila skupina poslancev s prvopodpisanim Francom Jurijem.

Komisiji predloga zakona ne podpirata.

Komisiji sta se seznanili z razlogi predlagatelja za predložitev novele in z dopisoma Urada predsednika Republike Slovenije in Varuha človekovih pravic, stališčem Sveta Vlade Republike Slovenije za invalide ter sklepom Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (Svet FIHO) v zvezi s predloženo novelo.

Komisiji ugotavljata, da je v dokumentih, navedenih v prejšnjih odstavkih bilo opozorjeno na nujnost zagotavljanja aktivnega sodelovanja invalidov pri oblikovanju kakršnihkoli sprememb na področju invalidskega varstva, na podlagi gesla »nič o invalidih brez invalidov« ter določb Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov, ki jo je ratificirala tudi Slovenija. Prav tako obveznost posvetovanja z invalidskimi organizacijami glede oblikovanja nacionalnih politik in ukrepov za zagotavljanje enakih možnosti in enake obravnave invalidov določa tudi 4. člen Zakona o invalidskih organizacijah (Uradni list RS, št. 108/2002 in 61/2006), Resolucija o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009) pa pripravljavce zakonodajnih aktov napotuje na upoštevanje načela transparentnosti, v smislu predstavljanja politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša. Hkrati pa omogočanje zainteresirani javnosti, da se s predlogi predpisov kakovostno seznani, nanje odzovejo in tudi vplivajo.

V primeru obravnavane novele postopek posvetovanja ni bil opravljen z večinskim delom organizacij, ki bi bile s tem zakonom prizadete, hkrati pa ni jasno navedeno katere organizacije naj se s sedanjim sistemom prerasdelitve namenskih sredstev naj ne bi strinjale. Zaradi napačnega postopka priprave predloga zakona, iz katerega je bila izločen zelo občutljiv del populacije, je po mnenju komisij morebitno vprašanje ustreznosti ali neustreznosti predlaganih sprememb sestave Sveta FIHO postranskega pomena.

Komisiji prav tako izražata dvom v utemeljenost obravnave predloga zakona po skrajšanem postopku, saj na podlagi podanih pripomb zainteresirane javnosti ugotavljata, da ne gre za manj zahtevne spremembe, temveč za spremembe, ki bodo posledično vplivale na višino deleža sredstev, namenjenega invalidskim in humanitarnih organizacijam. Hkrati komisiji opozarjata, da

predlog zakona ni skladen s 115. členom Poslovnika Državnega zbora v delu, ki govori o nujnosti prikaza ureditve v drugih pravnih sistemih v uvodu k predlogu zakona. V obravnavani noveli je namreč pod podnaslovom 4. Prikaz ureditev v drugih pravnih sistemih in prilagojenost pravni ureditvi Evropske unije, navedena zgolj ureditev področja iger na srečo v posamezni predstavljeni članici EU, ne pa ureditev načina razpolaganja s finančnimi sredstvi iz tega naslova oziroma način delovanja primerljivih organov v primerjanih državah, kar bi bilo skladno z vsebino predlaganih sprememb in dopolnitev v noveli. Predlog zakona prav tako ne upošteva napotil Resolucije o normativni dejavnosti iz njenega VI. poglavja, ki govori o namenu izdelave in uporabe presoje posledic predpisov in ki od predlagatelja akta med drugim terja tudi navedbe o sodelovanju z zainteresirano javnostjo.

Komisiji sta s strani predstavnika Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve dobili pojasnilo, da Vlada sicer še ni uradno sprejela stališča do predloga zakona, da pa naj bi mnenje vsebovalo pripombo na postopek, v katerem je bilo kršeno načelo »nič o invalidih brez invalidov«, na kar je opozorila tudi varuhinja človekovih pravic.

Komisiji menita, da predlagateljevi argumenti, da na podlagi trenutne sestave FIHO »lahko« pride do konflikta interesov, brez podkrepljenih dejstev ne morejo biti relevanten razlog za predlagane spremembe. Hkrati komisiji opozarjata, da je država v zadnjih letih, prav na podlagi argumenta preprečevanja konflikta interesov, za katerega je v relativno majhni državi kot je Slovenija vprašljivo ali ga je v praksi sploh moč preprečiti, vzpostavila številne nove organe nadzora, ki predstavljajo neke umetno vgrajene vmesnike, ki pa pogosto bolj zamegljujejo transparentnost delovanja posameznih organov, ki naj bi jih nadzirali, kot pa razrešujejo težave. V ozadju dogajanja namreč še vedno ostajajo enaki, na tak način celo skriti interesi, namesto da bi se organom odločanja oziroma odgovornim osebam dopustilo avtonomnost delovanja, z ustreznim nadzorom in posledično jasnim prevzemanjem njihove odgovornosti za posamezne odločitve.

Kar se tiče namena doseganja večje transparentnosti delovanja Sveta FIHO s predlaganimi spremembami njegove sestave, komisiji dvomita o pravilnosti pristopa k razrešitvi domnevnih težav. Tako razpis za pridobitev sredstev FIHO kot prijavljanje posameznih organizacij za omenjena sredstva sta namreč javna, ocenjevanje je komisijsko, sklep FIHO s poimensko navedenimi organizacijami, ki prejmejo sredstva, je prav tako javno objavljen. Razdelitev denarja in porabo slednjega nadzirajo na podlagi svojih pristojnosti tako FIHO kot Računsko sodišče ter davčna uprava. Vsi podatki o poslovanju pa so javno dostopni.

Komisiji ugotavljata, da je po mnenju uporabnikov v Republiki Sloveniji sistem financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij, v katerem se deloma zagotavljajo sredstva za delovanje nekaterih invalidskih organizacij iz državnega proračuna, večinoma pa se ureja financiranje preko FIHO, dobro urejen.

Komisiji menita, da se s parcialnimi rešitvami, kot so predlagane v noveli in ki temeljijo na pripombah manjšega števila vzorčno ne-reprezentativnih invalidskih organizacij glede na število članov v zvezi z načinom razdeljevanja namenskih finančnih sredstev Loterije Slovenije, ne more celostno rešiti temeljnega problema, to je splošnega pomanjkanja zadostnih finančnih sredstev za zagotovitev financiranja delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v meri, kot bi si vsaka od njih želela.

Komisiji ugotavljata, da je FIHO v letošnjem letu razdelil sredstva v višini nekaj čez 22 milijonov evrov 25 invalidskim organizacijam (na državni ravni jih je registriranih približno 220) in 67 humanitarnim organizacijam (registriranih jih je nekaj čez 90) na državni ravni, s tem da so bili prihodki nižji od pričakovanih, zaradi splošnega znižanja prihodkov Loterije Slovenije. S predlagano spremembo glede sestave FIHO bi torej prišlo do prerazporeditve sredstev v korist humanitarnih organizacij, pri čemer bi se po vsej verjetnosti doseglo le to, da bi se do sedaj izražena nesoglasja glede ustreznosti razporejanja finančnih sredstev posameznih invalidskih organizacij prenesla na stran humanitarnih organizacij.

Komisiji zato podpirata razmišljanja predstavnika ministrstva, da bi bilo potrebno v prihodnje pripraviti strategijo razvoja tega področja in na osnovi tega pripraviti celovite spremembe Zakona o prirejanju iger na srečo na temo stabilnega in trajnega financiranja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji. Zaradi pomanjkanja in obremenjenosti proračunskih sredstev bo namreč nujno začeti razmišljati o načinu zagotovitve dodatnih finančnih sredstev za pomoč najbolj ranljivim skupinam prebivalstva, katerim invalidske in humanitarne organizacije nudijo programe (neodvisno življenje, preprečevanje revščine in osamljenosti ter drugih stisk, s katerimi se soočajo) in za katere so raziskave pokazale, da so njihovi koristniki z njimi zadovoljni ter da so programi ustrezno izbrani in izvedeni.

Komisiji ugotavljata, da je Državni svet marca 2011 sprejel odločilni veto na predlagano novelo istega zakona, s katero je Vlada na novo določila sestavo Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji. Veto je bil sprejet na podlagi pripomb zainteresirane javnosti, ki je bila mnenja, da ni potrebe po spremembi sestave Sveta Fundacije za financiranje športnih organizacij v Republiki Sloveniji (FŠO) ter zaradi mnenja o nesprejemljivem nadomeščanju članov sveta, ki so jih do tedaj lahko predlagale različne športne organizacije, s člani, ki jih predlaga Svet Vlade RS za šport. S tem je v Svetu FŠO, tako kot se predlaga s trenutno novelo, država povečala svoj vpliv na odločanje o delitvi namenskih sredstev, namesto da bi se spodbudilo avtonomnost odločanja s strani zainteresiranih subjektov.

V zvezi z večkrat omenjenimi mnenji Računskega sodišča Republike Slovenije in dokumentacije Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije komisiji opozarjata, da je za celovito oceno dejanskega stanja potrebno upoštevati tudi po-revizijska poročila Računskega sodišča iz leta 2004 in 2010, iz katerih izhaja, da je FIHO s popravljivimi ukrepi zadovoljivo odgovoril na vse izpostavljene nepravilnosti. Ugotovljeni konflikt interesov v letu 2004 med Svetom FIHO kot razdeljevalcem sredstev ter Nadzornim odborom FIHO, torej ne v zvezi s Svetom FIHO samim po sebi, je bil razrešen tudi z zakonsko novelo v letu 2007. V letu 2010 izdano po-revizijsko poročilo navaja časovnico do kdaj naj FIHO pripravi spremembe in dopolnitve Pravilnika o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, da bo lahko razpis leta 2013 potekal po novih pravilih. Tudi zato je po mnenju komisij nepotrebno predčasno uvajati zakonske spremembe, saj čas za izvedbo omenjenih navodil še ni potekel.

Komisiji ne oporekata zakonskim pristojnostim Komisije za preprečevanje korupcije Republike Slovenije glede omejevanja in preprečevanja korupcije ter nadzora nad nezdržljivostjo funkcij z drugimi funkcijami in dejavnostmi, vendar menita, da bi bilo potrebno področje urejanja državne invalidske in socialne politike distancirati od teh vprašanj v smislu razumevanja slednjega kot avtonomnega področja v pristojnosti Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Komisiji opozarjata, da je mnenje Komisije za preprečevanje korupcije postavljeno na zgrešeni predpostavki, da FIHO razporeja svoja sredstva tudi posameznim fizičnim osebam, kar ne drži, saj se sredstva razporejajo samo pravnim osebam, to je invalidskim in humanitarnim organizacijam.

Komisiji sta bili seznanjeni, da presežek prihodkov nad odhodki v FIHO, za katerega se predlaga sprememba v 3. členu novele, nikoli ni bil namenjen za kaj drugega kot sofinanciranje posebnih socialnih programov, delovanje organizacij ter razvojne investicije. So pa bile izoblikovane rezervacije v obdobju boljših let, da so se lahko pokrivali nižji prilivi iz naslova koncesij iz iger na srečo v slabših letih. Tako so omenjena sredstva iz naslova rezervacij ravno v letošnjem letu omogočila izvajanje programov, namenjenih okrog 145.000 ljudem, v polni meri, navkljub nižjim prejetim sredstvom iz naslova koncesij od načrtovanih (januarja 2011 v višini 90 % predvidenih sredstev, februarja 2011 76 % in marca 2011 v 63,5 %).

Komisiji na podlagi navedenih zgoraj navedenih stališč menita, da se s predlagano novelo na način, ki ni skladen ne z načeli Konvencije o pravicah invalidov, ne z Zakonom o invalidskih organizacijah in ne z Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), posega v sestavo Sveta Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji in na parcialen način rešuje zelo kompleksno vprašanje – vprašanje zagotavljanja

ustrezne višine finančnih sredstev za financiranje delovanja invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji.

Komisija za socialno varstvo,
delo, zdravstvo in invalide
Boris Šuštaršič, l. r.
predsednik

Komisija za kulturo,
znanost, šolstvo in šport
dr. Zoltan Jan, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Poročilu o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 44. seji 28. 9. 2011 obravnavala Poročilo o stanju kmetijstva, živilstva in gozdarstva v letu 2010, ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Člani komisije so bili seznanjeni s pisnimi ugotovitvami in pripombami državnega svetnika Draga Ščernjaviča.

Komisija se je s poročilom seznanila in ga podpira.

Komisija se je seznanila s ključnimi poudarki poročila, ki jih je članom komisije izčrpno predstavil dr. Miroslav Rednak, Kmetijski inštitut Slovenije, ter izrekla pohvalo tako kvalitetno in pregledno pripravljenemu poročilu.

Poročilo ugotavlja, da je bilo leto 2010 tudi za kmetijstvo ugodnejše od predhodnega. Obseg proizvodnje se je nekoliko povečal (+1 %). V letu 2010 je pri večini rastlinskih in živalskih proizvodov zabeležena manjša poraba za prehrano kot v letu prej. Višja stopnja samooskrbe je bila dosežena pri pšenici, rži, ječmenu ter krompirju. Trend zmanjševanja samooskrbe z zelenjavo se je nadaljeval. Pri večini živalskih proizvodov se je stopnja samooskrbe povečala ali ostala na podobni ravni kot leta 2009. Ponovno se je zmanjšala le stopnja samooskrbe s prašičjim mesom. S strukturnimi spremembami v slovenskem kmetijstvu ne moremo biti zadovoljni. Proces koncentracije sicer poteka, vendar se je zlasti pri kmetijski zemlji močno upočasnili.

Cene kmetijskih proizvodov so bile na povprečni letni ravni 2,1 % (realno 0,2 %), višje kot v letu 2009. V letu 2010 so nominalno porasle tudi cene proizvodnih vložkov za kmetijstvo, med njimi najbolj cene energije, vendar je bilo to povečanje na agregatni ravni manj izrazito (+1,5 %) kot pri cenah kmetijskih proizvodov. Sicer neugodna cenovno-stroškovna razmerja so se zato v letu 2010 malenkostno izboljšala. Zaradi nekoliko večjega obsega proizvodnje in dviga odkupnih cen (predvsem rastlinskih pridelkov) so se po dveh letih poslabševanja ekonomski rezultati kmetijstva na agregatni ravni v letu 2010 nekoliko izboljšali. Po začasnih podatkih ekonomskih računov je bila bruto dodana vrednost realno za 4 % višja kot v letu prej, faktorski dohodek kmetijstva pa se je realno povečal za 5 %.

Obseg proizvodnje v živilski industriji se je nekoliko povečal le pri proizvodnji živil (+1,6 %), pri proizvodnji pijač pa je bil ponovno manjši kot v letu prej (-4,4 %). Kljub razmeroma neugodnim trendom v obsegu proizvodnje so se proizvodni rezultati slovenske živilskopredelovalne industrije na agregatni ravni v letu 2010 nekoliko izboljšali. V večini živilskopredelovalnih dejavnosti se je izvozna usmerjenost povečala. V povprečju je bilo z izvozom ustvarjeno 20,2 % prihodkov, kar je

največ doslej. V primerjavi z letom 2009 pa je posek lesa ostal na enaki ravni in je dosegel 63 % možnega poseka po gozdnogospodarskih načrtih.

Komisija meni, da je z vidika samooskrbe potrebno ugotoviti, ali Republika Slovenija lahko proizvede zadostne količine hrane in zadosti potrebam po proizvodih v primeru nezmožnosti uvoza iz tujine; v tem primeru je potrebno posebno pozornost usmeriti v promocijo in v označevanje slovenskega porekla hrane. Iz poročila sledi, da se je v okviru združevanja kmetij povečalo število večjih kmetij na račun manjših. Slednje pa so za slovensko kmetijstvo in samooskrbo prav tako pomembne, predvsem v dejavnosti zelenjadarstva, ki je tipičen primer dejavnosti, v kateri bi lahko zaposlili večje število ljudi. V tem smislu je potrebno pregledati, kam se usmerja ta struktura zemlje, saj je slovensko kmetijstvo odvisno tudi od manjših oziroma malih kmetov. Zato bodo v določenih predelih Slovenije male kmetije našle pomembno vlogo.

Komisija ugotavlja, da se povečuje trend izvoza okroglega lesa (kot surovine), zato je potrebno spodbuditi večjo porabo lesa doma, predvsem njegovo uporabo v gradbeništvu. Najbolj šibka je poleg gozdarske tudi živilskopredelovalna industrija, kjer primanjkuje predvsem dodane vrednosti. Če nimamo predelovalne industrije, iz tega veje potreba po ureditvi in razvoju teh predelovalnih dejavnosti, s čimer bi lahko zaposlili precejšnje število delavcev. Iz tega poročila je potrebno izluščiti neko napotilo, kaj je potrebno narediti, prerez potrebnih ukrepov, kako izboljšati samoorganiziranje v agroverigi, kakšno povezovanje je nujno v agroživilski predelovalni in lesnopredelovalni industriji. Sami kmetje bodo morali v okviru Zadružne zveze Slovenije iti v povezovanje v teh dejavnostih ter vzpostaviti tržni red in medsebojno razčistiti, kaj je potrebno ukreniti.

Komisija opozarja, da je poročilo pomembno in hkrati bolj zaskrbljujoče, kot si lahko mislimo, saj sta hrana in energija izredno pomembna vira za gospodarstvo države. Primanjkuje nam obvladovanja proizvodnega procesa in industrijskega oblikovanja, zato izgubljammo na dodani vrednosti, uvažamo vse več stopenj visoke obdelave, izvažamo pa vse več surovinskih izdelkov. Glede presežkov hrane bi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano moralo dati napotilo vsem subjektom, da se poveča uporaba hrane v vzgojno-izobraževalnih institucijah, ter podati predlog sprememb zakona o javnih naročilih, da ob presežkih hrane te ustanove odkupijo hrano od domačih kmetov.

Komisija poudarja, da gre za problem učinkovitosti živilskopredelovalne industrije, pri čemer resen problem v Republiki Sloveniji predstavlja organiziranost. Problem je zlasti pri primarnih proizvajalcih (npr. zelenjadarstvo), ki se ne želijo organizirati, glede črpanja evropskih sredstev pa je potrebno omeniti, da ni ustreznih programov in projektov, zato je treba spodbuditi inovativnost. Pri določenih ukrepih je omejena tudi država, saj kot člani Evropske unije ne smemo prepovedati uvoza tujega blaga, sama zakonodaja pa ni toliko problematična kot neorganiziranost proizvajalcev.

Komisija predlaga in pričakuje, da bo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na osnovi poročila ter opozoril in predlogov izdelalo učinkovit prioritetni program z vsemi aktivnostmi, ki bodo služile vsem ukrepom, ki jih ministrstvo pripravlja v okviru Resolucije razvoja kmetijstva do leta 2020, saj resolucija prav v tem trenutku dobiva konkretne operative programe po posameznih sklopih oziroma dejavnostih, ki bodo podlaga za finančni načrt Evropske unije s področja kmetijstva za obdobje 2013-2020. Določen premik je nujno doseči tudi v gozdarstvu s ciljem večjega poseka lesa v zasebnih in predvsem državnih gozdovih ter večjo porabo lesa v višje oblike dodelave in uporabe lesa v gradbeništvu.

Cvetko Zupančič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Proračunu za strategijo Evropa 2020, Predlogi Evropske komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2014 - 2020

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 44. seji 28. 9. 2011 sprejela naslednje Mnenje k Proračunu za strategijo Evropa 2020, Predlogi Evropske komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2014 – 2020.

Komisija je obravnavala Proračun za strategijo Evropa 2020, Predlogi Evropske komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2014 - 2020, ki ga je Evropska komisija objavila 29. 6. 2011. Dokument je osnova za pričetek pogajanj o večletnem finančnem okviru EU po letu 2013.

Vsebino dokumenta je predstavil Andrej Beloglavec, v. d. vodje Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji. Najprej je opozoril na poročilo o stanju EU, ki ga je predsednik Evropske komisije Barroso, v sredo, 28. 9. 2011, podal na zasedanju Evropskega parlamenta. Med drugim je dejal, da močna rast v Evropi ni utopija. Tisti, ki še imajo proračunske zmožnosti, jih morajo izkoristiti, in sicer na trajnosten način, poleg tega si morajo vse države članice prizadevati za strukturne reforme. Evropi moramo dati nov zagon in jo prenoviti. V nadaljevanju je predstavil večletni finančni okvir EU oziroma t. i. finančno perspektivo, ki je dogovor o ključnih prednostnih nalogah: okvirih proračunskih odhodkov EU za večletno obdobje. Obravnavani dokument določa temeljni okvir za evropske politike v naslednjih letih in osnovo za sprejemanje letnih proračunov EU. Poudaril je, da bi njegovo končno sprejetje bilo izjemnega pomena za delovanje EU. Predstavljalo bi močno politično sporočilo v težavnem obdobju evropskega združevanja.

Državna sekretarka v Službi Vlade RS za razvoj in evropske zadeve, mag. Andreja Jerina, je izpostavila okoliščine, ki spremljajo pogajanja obravnavanega dokumenta, časovni okvir pogajanj ter stališča Vlade RS do predlogov Evropske komisije. Glede na dane gospodarske in finančne razmere se ocenjuje, da je navedeni predlog realen in dobra podlaga za začetek pogajanj. Predlog izpolnjuje pričakovanja Slovenije, da prihodnji proračun EU podpira izvajanje ciljev nove razvojne strategije Unije Evropa 2020. V okviru kohezijske politike EU, ki je eno ključnih orodij za izvajanje strategije Evropa 2020, Slovenija podpira predlagano ohranitev deleža sredstev, namenjenega kohezijski politiki. Slovenija tudi zagovarja stališče, da se vsem regijam, ki bodo izgubile polno upravičenost do kohezijskih sredstev, zagotovi postopno zmanjšanje obsega pomoči in se s tem omogoči postopen prehod med razvitejše regije. Glede na pomen in vlogo politike razvoja podeželja v okviru skupne kmetijske politike, želi Slovenija večji obseg sredstev zato, da bi lahko kmetije nadaljevale s prestrukturiranjem. Slovenija se strinja s predlogom poenostavitve sistema lastnih virov in ukinitvijo dosedanjega sistema rabatov ter ad hoc popravkov. Ostaja pa še naprej odprta glede razprave o novih virih.

V razpravi so člani komisije načelno podprli stališča Vlade RS do finančne perspektive za obdobje 2014 – 2020. Razprava pa je postavila v ospredje naslednja vprašanja:

- Ker razmere niso naklonjene razvoju niti na ravni EU, niti na ravni posameznih držav članic, se zastavlja vprašanje prispevka EU k povečanju njene konkurenčnosti v svetu. Glede predloga uvedbe novih virov financiranja proračuna EU so bili izraženi pomisleki, da ne bodo spodbudno vplivali na nadaljnji razvoj konkurenčnosti evropskega gospodarstva.
- Izziv je omogočiti ustvarjalni socialni dialog na evropski ravni s ciljem izenačitve delovnih pogojev zaposlenih. Izraženo je bilo mnenje, da socialni dialog, ki je sestavni del evropskega socialnega modela, doslej ni zadoščal vsem interesom udeležencev v pogajanjih.
- Izraženi so bili zadržki do predloga uvedbe dveh novih lastnih virov EU: davka na finančne transakcije ter DDV.
- Izražena je bila zaskrbljenost, ker iz okvirnega seznama predlaganih infrastrukturnih projektov ter energetskih koridorjev, niso razvidni interesi Slovenije.

- Glede na obstoječo finančno krizo, se pričakuje restriktivnejše stališče Vlade RS do racionalizacije in zmanjševanja sredstev na področju uprave.
- Glede na višjo stopnjo razvitosti, bi bili za Slovenijo pomembni ukrepi za izboljšanje pravil črpanja kohezijskih sredstev, ki bi ustrezali slovenskim interesom.
- Glede vprašanja o višini DDV, ki ga prispeva Slovenija v proračun EU, je bilo dogovorjeno, da bo komisiji naknadno posredovan pisni odgovor Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve.

Komisija je sprejela s k l e p: Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve se je seznanila s Proračunom za strategijo Evropa 2020, Predlogi Evropske komisije za večletni finančni okvir za obdobje 2014 – 2020.

Vincenc Otoničar, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena (ZIDSP) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena (ZIDSP) – druga obravnava.

Komisija za državno ureditev je na 104. seji 27. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena (ZIDSP), ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo Vlada Republike Slovenije.

Komisija ne podpira predloga zakona.

Člani komisije so bili seznanjeni s poročilom Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport in Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k osnutku zakona z dne 14. 3. 2011, stališčem in predlogi Skupnosti občin Slovenije k predlogu zakona z dne 4. 5. 2011 in 5. 5. 2011, stališčem Sindikata državnih organov Slovenije, Sindikata kulture in narave Slovenije, Sindikata poklicnega gasilstva Slovenije, Sindikata zdravstva in socialnega skrbstva Slovenije, Sindikata Ministrstva za obrambo z dne 14. 6. 2011.

Predstavnica predlagatelja je uvodoma poudarila cilj zakona - urediti dejavnost splošnega pomena tako, da bo zagotovljeno izvajanje primerne in kakovostne javne dobrine, zagotovljene in dostopne vsem uporabnikom pod enakimi pogoji. Predlog določa systemske podlage in vzpostavlja splošni okvir ter enotna izhodišča pri opredeljevanju, normiranju in izvajanju ter nadzoru, ureja statusno obliko zavoda ter vsebino in postopek podeljevanja koncesij. Predlog zakona omogoča optimiziranje poslovanja in razpoložljivih materialnih in kadrovskih virov. V prvi obravnavi je bil predlog sprejet na seji Državnega zbora. Žal predlog zakona na javni predstavitvi mnenj 13. 9. 2011, morda tudi zaradi nerazumevanja, ni dobil podpore, navkljub upoštevanju prispelih pripomb v največji možni meri. V prihodnje bo nujno potrebna reforma. Po mnenju predlagatelja predlog zakona z enovitim sistemskim pristopom omogoča ustrezne podlage za sprejemljive rešitve.

Predstavniki Sindikata državnih organov Slovenije je poudaril, da so od leta 2009 aktivno sodelovali v smeri sooblikovanja ustreznih rešitev. Stališča in pogledi na statusni dualizem, so različna. Ni sprejemljivo, da se v javnih zavodih omogoča in spodbuja hkratno opravljanje dejavnosti splošnega pomena in drugih dejavnosti, komercialnih oziroma pridobitnih, kar se je v praksi že izkazalo za škodljivo. Predlaganim rešitvam nasprotujejo v osnovi tako glede pristopa kot glede koncepta. Predlog zakona ne zagotavlja varoval, da ne bi prišlo do odtujevanja premoženja, razprodaje

javnega sektorja ter privatizacije. Po mnenju sogovornika predlog zakona pomeni korak nazaj v prizadevanjih za ustrežnejše rešitve.

Delovna telesa Državnega sveta so sodelovala že v predhodni fazi priprave predloga zakona. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport ter Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj so kot zainteresirane komisije na skupni seji 9. 3. 2011 obravnavale Osnutek zakona o opravljanju dejavnosti splošnega pomena na področju negospodarskega sektorja in oblikovale stališča in pripombe.

Rešitve Predloga zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena so bile v prvi obravnavi podprte na 29. seji Državnega zbora 22. 6. 2011. V Državnem zboru je 13. 9. 2011 potekala javna predstavitev mnenj. Namen javne predstavitve je bil pridobiti mnenja in stališča strokovne in širše javnosti k Predlogu zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena, ki bodo podlaga za nadaljnjo obravnavo.

Komisija poudarja, da je potrebno rešitve iz leta 1991 sprejetega Zakona o zavodih posodobiti. Nove rešitve, ki bodo urejale področje sedaj obstoječih zavodov so potrebne. Za sodoben sistemski zakon si je potrebno vzeti dovolj časa, tehten premislek, predvsem pa je potrebno rešitve preveriti pri vseh deležnikih, pristojnih za posamezna področja. Predlog zakona ne upošteva specifičnosti, s katerimi se zavodi v realnosti soočajo in v njih živijo.

V zvezi s predlogom zakona obstajajo temeljni pomisleki glede najprimernejšega pristopa oziroma koncepta predloga. Praksa kaže na nekatere škodljive pojave dopolnilne dejavnosti v javnem sektorju na račun temeljne dejavnosti. Vzpostaviti je potrebno jasne ločnice med opravljanjem temeljne in dopolnilne dejavnosti. Koncept zakona nima jasne zaveze, da so javni zavodi zgolj nepridobitni. Javni interes mora biti zavarovan tudi zaradi tega, ker ga državljani uresničujejo s plačilom prispevnih stopenj. Zato bi kazalo razmisliti o prizadevanjih, ki bi bila usmerjena h krepitvi temeljne dejavnosti. Dopolnilno dejavnost bi morda kazalo urediti v posebnem zakonu. Možnost dualne ureditve je že sedaj povzročila škodo javnemu interesu (npr. lekarne). Zato je zaskrbljujoča možnost privatizacije na področju družbenih dejavnosti. Porajajo se resni pomisleki in zavračanje morebitne možnosti nadaljnega odtujevanja lastnine lokalne skupnosti, saj predlog ne zagotavlja ustreznih varoval.

Pogledi na ustreznost predlagane povečane avtonomije javnih zavodov na podlagi prenosa premoženja v njihovo last so zelo različni. Predpostavka, da bi javni zavodi na podlagi večje avtonomije dosegali boljše rezultate dela, je sicer teoretično lahko sprejemljiva, a ne nujno uresničljiva v praksi. Predlog zakona predvideva, da bi se javnim zavodom avtonomija povečala zgolj na podlagi prenosa premoženja v njihovo last. Ob tem ne gre spregledati dejstva, da je bilo mnogo objektov uresničenih na podlagi samoprispevkov občanov. Glede na to, da se poslanstvo javnih zavodov bistveno razlikuje od poslanstva gospodarskih družb, bi tako prenesena lastnina lahko za javni zavod predstavljala bolj breme kot rešitev in verjetno zasenčila prepotreben razvoj strokovnosti in kvalitete izvajanja storitev v javnem interesu.

Z uvajanjem tržnih konceptov v delovanje zavodov se na nek način rušijo temeljni razlogi za ustanavljanje in obstoj zavodov kot specifičnih oblik izvajanja javne službe. Vsebina predloga zakona tako daje možnosti in poti za izstop številnih dejavnosti in poklicnih skupin iz javnega sektorja in s tem tudi iz plačnega sistema.

V zvezi s prenosom premoženja kaže opozoriti, da je Geodetska uprava Republike Slovenije izvedla popis premoženja in poseduje podatke o parcelaciji in objektih javnega sektorja. Podatki so vezani na velike vrednosti (parcel in objektov) in za nekatera področja obstajajo razni interesi (športne parcele – interes za privatizacijo, gradbene parcele – interes za prodajo). Evidenca upravljavcev je nepopolna. Večina upravljavcev uradno ni evidentirana. Na podlagi podatkov Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (zavodi, zemljišča objekti) bi lahko dobili oceno vrednosti stvarnega premoženja. Ta bi lahko služila kot osnova za oceno razsežnosti o morebitnem prenosu premoženja in za nadaljnje usmeritve urejanja.

Posebej velja opozoriti, da bi uveljavitev predlaganih rešitev imela finančne posledice za lokalne skupnosti, saj bo dvig cen javnih storitev povzročil povečanje sredstev za zavode. Finančne posledice bi se odrazile tudi v proračunu Republike Slovenije.

V primeru morebitnega prenosa premoženja bi kazalo nujno določiti jasne kriterije financiranja dejavnosti. Eno šibkejših določb zakona predstavlja zahteva po uveljavitvi standardov in normativov storitev. Dejstvo je, da se na področju zdravstva pripravljajo standardi in normativi že petnajst let, na področju kulture deset let, a še danes niso določeni. Na področju otroškega varstva in šolstva so normativi in standardi uresničeni v praksi. Predlog zakon ne predvideva sankcij za primer, da po uveljavitvi zakona standardi in normativi še vedno ne bodo določeni. V tem primeru zakon ne bo dosegel pričakovanih učinkov.

Določbe Predloga zakona o izvajanju dejavnosti splošnega pomena terjajo v prihodnje tudi spremembe in dopolnitve Zakona o javnih financah. Komisija ob tem opozarja, da vsak morebitni predlog za naknaden poseg v Zakon o javnih financah pomeni veliko spremembo in tudi tveganje za sprejem.

Glede na to, da predlog predvideva celovite sistemske spremembe na področju javnega sektorja in je vezan na spremembe in dopolnitve Zakona o javnih financah, člani komisije menijo, da je izrednega pomena soglasje in uveljavitev državljanske participacije. Obdobje krize ni najbolj primerno za tako korenite spremembe, zato kaže ponovno pretehtati možnosti o najboljših rešitvah.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Letnemu poročilu Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 104. seji 27. 9. 2011 obravnavala Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložil Varuh človekovih pravic Republike Slovenije.

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je bila seznanjena s poročilom Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010 kot zainteresirano delovno telo obravnavala na 60. seji 21. 9. 2011 in ga povzema.

Letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010 je pregledno in metodološko dobro zasnovano poročilo. Odlikujejo ga številne aktivnosti, ki so znotraj poročila strukturirane, vsebinsko obrazložene, podana opozorila in predlogi ter v tabelah ponazorjeni podatki.

Komisija ugotavlja, da sodelovanje med Varuhom in Državnim svetom iz leta v leto postaja intenzivnejše in kvalitetnejše, bodisi na podlagi posvetov, ki jih organa so-organizirata (na primer nedavni posvet o Vlogi invalidov in države pri spremljanju uresničevanja Konvencije o pravicah invalidov ter posvet o revščini in človekovih pravicah iz leta 2008), bodisi preko sodelovanja Varuha z mnenji in pripombami na sejah delovnih teles Državnega sveta. Državni svet kot dom, v katerem ima pomemben glas civilna družba, lahko predstavlja pravega sogovornika Varuhu na

številnih področjih družbenih problematik, zato komisija daje pobudo Varuhu za še aktivnejše sodelovanje v prihodnje.

Komisija je bila seznanjena s povečanjem pobud, naslovljenih na Varuha, s področja socialnega varstva za približno 15 odstotkov in izraža skrb nad tem trendom. Komisija v zvezi s tem opozarja na posledice gospodarske in finančne krize, ki se odražata v čedalje večjih stiskah ljudi, tako finančnih kot duševnih.

Komisija ugotavlja, da se velik del opozoril Varuha v poročilu nanaša na področje zagotavljanja vsaj osnovnih standardov socialne države in pri tem kot enega od perečih problemov izpostavlja visoko stopnjo t.i. prikrite revščine, ki pa jo je, zlasti v lokalnem okolju, čedalje težje prikriti. Število posameznikov in družin, ki sicer po nobenih uradnih statistikah niso zabeleženi kot ogroženi, a kljub temu nujno potrebujejo pomoč, se očitno povečuje. Napovedan novi cikel gospodarske krize bo po mnenju komisije obstoječi prag revščine predvidoma potisnil še nižje. Prav zato bi, poleg že tako obremenjenih humanitarnih organizacij, ki že sedaj rešujejo velik del omenjenih problemov, bilo potrebno ponovno oživeti civilne iniciative na lokalni ravni za pomoč ogroženim družinam in posameznikom, kot smo jih že poznali v preteklosti (posebne civilne socialne komisije). Del skrbi za preživetje posameznika, ki ga država ni več zmožna ali željna prevzeti nase, bo očitno morala prevzeti civilna družba. Pri tem komisija opozarja na umikanje države s področij, ki bi jih morala kakovostno voditi in zanje prevzemati odgovornost, ter na drugi strani na njeno formalno in neformalno vrinjenje v civilno družbo ali podrejanje slednje, kar je nesprejemljivo.

Komisija poudarja, da je urejena in učinkovita socialna politika temelj razvoja, tako družbenega kot gospodarskega, zato izraža zaskrbljenost nad velikim številom primerov kršenja delovnopravne zakonodaje in pravic delavcev, ki tudi po pet ali šest mesecev ostajajo brez dohodkov. Na pobudo in v sodelovanju z Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije zato Državni svet pripravlja predlog novele Zakona o jamstvenem in preživninskem skladu, ki bo omogočil delavcem, da bodo uveljavili pravice tudi če bodo še v delovnem razmerju pri insolventnem delodajalcu in delavcem zagotovil, da jim bodo poplačane terjatve do delodajalca v veliko krajšem času kot sedaj.

Komisija meni, da bi se številni primeri izčrpavanja družb v državni lasti (Mura, Industrija usnja Vrhnika itd.), ki so imeli za posledico izgube delovnih mest in kršitve pravic zaposlenih, lahko končali drugače, če bi država pravočasno ukrepala ter namenila potrebna finančna sredstva za ohranjanje delovnih mest in proizvodnih zmogljivosti. Zadnje čase smo namreč priča številnim odlivom iz državnega proračuna, ki so neprimerljivo večji od zneskov, ki bi bili potrebni za prestrukturiranje ali finančno sanacijo omenjenih družb, a se utemeljujejo kot upravičeni (pomoč Helenski republiki, dokapitalizacija NLB).

Komisija zaznava tudi pojav nove vrste nasilja v družbi, to je politično nasilje, ki je prav tako kot revščina v večini primerov prikrita, se pa v gospodarstvu kaže v ohromitvi ustvarjalne moči srednjega managementa in s tem zaviranju razvojnih možnosti ter dviga produktivnosti, v javni upravi pa v omejevanju možnosti vplivanja stroke na vsebino javnih politik.

Komisija v zvezi z delom Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in invalide meni, da je bilo med področji v njegovi pristojnosti v zadnjih letih precej zanemarjeno področje invalidske politike in s tem povezanih pravic invalidov, navkljub sprejetemu Zakonu o izenačevanju možnosti invalidov. Zakon sicer ponuja nekatere ustrezne rešitve, a se je njegova vsebina tekom zakonodajnega postopka tako spremenila, da ni več primerljiva z vsebino zakonodajnega predloga, usklajenega med Vlado kot predlagateljem in invalidskimi organizacijami kot zainteresirano javnostjo.

Primerov, ko se predlagatelj, najsi bo Vlada ali poslanci Državnega zbora, že v osnovi ne posvetujejo z zainteresirano javnostjo ali pa jo vključijo le formalno, dejansko pa se mnenj in predlogov ne upoštevajo, je komisija pri svojem delu zaznala kar nekaj. V zvezi s takšnimi primeri komisija opozarja na leta 2009 sprejeto Resolucijo o normativni dejavnosti (Uradni list RS, št. 95/2009), ki med drugim govori tudi o tem, da je pri oblikovanju in pripravi predpisov potrebno upoštevati načelo transparentnosti, ki »predpostavlja predstavljanje politike urejanja določenega področja čim širši javnosti, posebno pa ciljnim skupinam, na katere se nanaša; najavo, pripravo in

sprejemanje predpisov po rednih zakonodajnih postopkih, ki omogočajo kakovostno seznanjanje ter odzive in vplive zainteresirane javnosti».

Komisija v zvezi z zaščito pravic državljanov in delom Komisije za preprečevanje korupcije meni, da bi se morala poleg zaščite prijaviteljev domnevnih koruptivnih ravnanj ter obveze obveščanja javnosti o delu komisije, ki sta zakonsko urejeni, zagotoviti tudi zaščita in obveščanje fizičnih in pravnih oseb, proti katerim so takšne prijave podane. Do sedaj se je namreč pogosto dogajalo, da so osebe, proti katerim je Komisija za preprečevanje korupcije vodila postopke v skladu z njenimi pristojnostmi, to izvedele iz medijev, kar je nedopustno. Na slednje je opozoril Državni svet v svojem mnenju k Letnemu poročilu o delu Komisije za preprečevanje korupcije za leto 2010.

Po razpravi je Komisija za državno ureditev sprejela naslednje s k l e p e:

1. Komisija Državnega sveta za državo ureditev se je seznanila z Letnim poročilom Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2010.
2. Komisija Državnega sveta za državno ureditev podpira opozorila in predloge za izboljšanje delovanja inšpekcijskih služb.
3. Komisija Državnega sveta za državno ureditev predlaga, da pristojni organ oceni uresničevanje Zakona o inšpekcijskem nadzoru v smeri krepitve medsebojnega sodelovanja znotraj inšpekcijskih služb ter v smislu odzivnosti, sodelovanja ter ukrepanja.

Bogomir Vnučec, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (ZOsn-H) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) pripravila naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (ZOsn-H) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 47. seji 26. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija navedeni predlog zakona podpira.

Komisija je v razpravi podprla spremembo, ki v novelo zakona uvaja zgodnejše poučevanje prvega tujega jezika (že v 2. razredu) in poučevanje drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta že od 4. razreda dalje, ker je z dosedanjim obveznim poučevanjem od 7. razreda dalje imelo precej otrok težave z učenjem dveh tujih jezikov. Zato je predlagatelj z dopolnitvami v tej noveli zakona ponudil večje število neobveznih izbirnih predmetov že v drugem obdobju, da bi s tem ustvarili pogoje za razvijanje specifičnih interesov učencev (npr. za športne dejavnosti in računalništvo), kar je komisija podprla.

Komisija je menila, da se z uvajanjem številčnega ocenjevanja v 3. razred ohranja ravnotežje v pomembnosti posameznih predmetov in upošteva individualne razlike med učenci. Predlagatelj je poudaril, da šola učencu, ki je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen, omogoča vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike skupinske pomoči.

Novela zakona po mnenju komisije kaže, da postopoma opuščamo permissivno vzgojo.

Predlagatelj je uvedel v noveli zakona nacionalno preverjanje znanja ob koncu 3., 6. in 8. razreda, za vse učence obvezno, ob koncu 9. razreda pa prostovoljno, kar je komisija podprla, ker bodo s tem dane možnosti za uporabo rezultatov pri spremljanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela. S predlaganimi ukrepi bodo učencem zagotovljene enake možnosti, da pridobijo temeljno znanje.

Komisija opozarja, da je naš šolski sistem pretirano normiran s preveč predpisi, ki povzročajo njegovo okostenelost.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport k Predlogu zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (ZVPI) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) pripravila naslednje Mnenje k Predlogu zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja (ZVPI) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 47. seji 26. 9. 2011 obravnavala Predlog zakona o vrednotenju in priznavanju izobraževanja, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija navedeni predlog zakona podpira.

Predlagatelj je v uvodu pojasnil, da je novi zakon v skladu s Konvencijo o priznavanju visokošolskih kvalifikacij usmerjen k pravičnejši obravnavi izobraževanja v tujini, brez iskanja enakovrednosti s slovenskim. Novi zakon je odpravil postopkovne ovire za vlagatelje, ker se ne uporablja več upravnega postopka kot doslej, v katerem se je izdala odločba in se je tuje izobraževanje uvrščalo oziroma enačilo s slovenskim izobraževanjem.

Komisija je menila, da novi zakon prehaja od koncepta priznavanja tujega izobraževanja in ugotavljanja enakovrednosti h konceptu sprejemanja izobraževanja z izdajo mnenja o tujem izobraževanju oziroma sprejemanja že pridobljenih pravic z zaključenim izobraževanjem v tujini. To pomeni, da se novi zakon usmerja na izobraževanje v državi izvora in le na morebitno bistveno razliko med izvorno in primerljivo izobrazbo v državi, v kateri prosilec želi uveljaviti svojo izobrazbo.

Pri tem so člani komisije opozorili, da brez iskanja enakovrednosti oz. primerljivosti s slovenskim izobraževanjem, odpade tudi dosedanje načelo recipročnosti obravnave naših diplomantov v tujih državah, kot je bilo možno po veljavnem zakonu. S tem se Republika Slovenija prostovoljno odreka pomembnemu vzvodu v mednarodnih dogovorih pri omogočanju pripadnikom manjšin, da se izobražujejo pri matičnem narodu in jim to znanje priznava večinski narod.

Dr. Zoltan Jan, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-A) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin (ZMVN-A) – skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 50. seji 4. 10. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o množičnem vrednotenju nepremičnin, ki ga je v zakonodajno proceduro po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Komisija opozarja, da s predlaganim skrajšanim zakonodajnim postopkom Vlada ni zagotovila vseh pogojev za obravnavo tako pomembne materije, kot jo predstavlja predlagana novela zakona, na podlagi katere naj bi prišlo do vrednotenja in obdavčitve nepremičnin. Komisija je mnenja, da je pri sprejemanju predloženega zakona in nato uveljavljanju zakonskih določil potrebna postopnost s primernim časovnim zamikom ter dolgoročnost rešitev, ki bodo zagotavljale pravičnost ter dosegale ugoden finančni učinek. Komisija je sicer mnenja, da je živo delo pri nas preveč obdavčeno in da bo potreben premik v smeri večje obdavčitve premoženja, vendar zahtevajo takšne odločitve temeljit razmislek in široko obravnavo, ki pa je v času vlade s trenutnimi pooblastili močno otežena.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-A) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih za financiranje investicij gospodarskih družb (ZPFIGD-A) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 50. seji 4. 10. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o poroštvih za financiranje investicij gospodarskih družb, ki ga je v zakonodajni postopek posredovala Vlada Republike Slovenije.

Komisija predloga zakona ne podpira.

Predlog zakona razširja možnosti podeljevanja poroštev Republike Slovenije tako, da se poročstva ne podeljujejo le za investicije, temveč tudi za financiranje obratnih sredstev s pogojem, da stanje vseh zavarovanih kreditov pri posameznem gospodarskem subjektu ne presega 10 mio EUR, pri obratnih sredstvih pa je višina posameznega kredita limitirana s 300.000 EUR.

Člani komisije so menili, da bi se morala država ob stanju, ki smo mu priča v Sloveniji v čim večji možni meri izogibati zakonskim rešitvam, ki potencialno vodijo v še večjo socializacijo dolgov, dodatnim obremenitvam proračuna in posrednemu prenašanju obveznosti iz zadolženih in neperspektivnih na uspešna podjetja, zato komisija predloženemu zakonskemu predlogu nasprotuje.

Mag. Stojan Binder, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1H) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o dopolnitvah Zakona o prekrških (ZP-1H) – druga obravnava.

Komisija za državno ureditev je na 22. izredni seji 10. 10. 2011 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o prekrških, ki ga je Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Komisija je predlog zakona podprla.

Komisija se je seznanila s spremembami, ki jih prinaša predlog zakona. Njegov cilj je zagotoviti bolj ažurno kaznovanje kršiteljev v cestnem prometu. Predlog zakona določa krajši zastaralni rok za prekrške s področja cestnega prometa, o katerih se odloča po hitrem postopku. Namen je zagotoviti hitrejša in učinkovitejša ukrepanja na področju cestnega prometa, kar pripomore tudi k sami preventivi. Predlog zakona ureja tudi situacijo, ko plačilni nalog zaradi storitve prekrška ni izdan in vročen na samem kraju storitve.

Predstavnica Ministrstva za pravosodje je opozorila, da gre za nedodelan predlog zakona. Ministrstvo je glede predloga zakona izreklo negativno mnenje, ker prinaša nesorazmerne finančne, organizacijske in administrativne stroške. Poleg tega neutemeljeno določa različne zastaralne roke za mladoletne in polnoletne kršitelje, pri čemer za mladoletnike neupravičeno veljajo daljši zastaralni roki. Kritični so tudi do 2. člena zakona, saj je besedilo člena napisano na način, da določa ugodnejšo ureditev za tiste kršitelje, ki se bi vročitvi plačilnega naloga izmikali.

Komisija je menila, da je potrebno ureditev izdajanja plačilnih nalogov bistveno spremeniti. Delo prekrškovnih organov se mora organizirati tako, da je tem bolj učinkovito. Administracijski problemi in pomanjkanje kadra za hitrejša izdajanja in vročanje plačilnih nalogov se bodo morali odpraviti z reorganizacijo znotraj organov. Dejstvo je, da je potrebno plačilne naloge izdajati in vročati hitreje, saj je bistvenega pomena, da se kršitelje kaznuje hitro, le tako bo zagotovljena učinkovita preventiva. Potrebno je spremeniti trenutno prakso, ko kršitelji naenkrat dobijo več kazni za kršitve storjene leto nazaj. Takšno kaznovanje je nesmiselno, poleg tega je država je v takšnih primerih neupravičeno favorizirana, saj je rok za njeno reagiranje proti povzročiteljem prekrškov bistveno predolg, večina kršiteljev pa ne razpolaga več z dokazi, ki bi nakazovali na olajševalne okoliščine in jim nudili učinkovito obrambo.

Bogomir Vnučec, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-A) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-A) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 7. izredni seji 18. oktobra 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega

prometa, ki ga Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Komisija podpira Predlog zakona.

Komisija se je seznanila z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in Vlade.

Uvodoma je predstavnik predlagateljev dodatno obrazložil vsebino novele Zakona o pravilih cestnega prometa, s katero se predlaga, da bi se za prvi storjeni majhen prekršek, s katerim se neposredno ne ogroža varnost cestnega prometa in ne povzroča škodljivih posledic v prometu, namesto globe izrekel opomin. V primeru ponovitve prekrška v obdobju enega leta pa se udeleženec cestnega prometa kaznuje s predpisano globo. Številni dogodki v praksi namreč kažejo, da je kaznovanje kršiteljev pravil cestnega prometa v smislu zagotavljanja večje prometne varnosti bolj »inkasantske« narave oziroma služi polnjenju proračuna. Zato se predlaga omilitev pretirane kaznovalne politike za majhne prekrške, s katerimi se ne ogroža prometna varnost. Prav tako se predlaga, da kršitelj pravil cestnega prometa, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo, plača polovico izrečene globe v roku tridesetih dni namesto v osmih dneh od pravnomočnosti plačilnega naloga, kot določa veljavna zakonodaja. Na ta način bi ljudem omogočili lažje plačilo kazni. Poleg navedenih sprememb Zakona o pravilih cestnega prometa se tudi predlaga, da je vožnja cestnega turističnega vlaka dovoljena na cesti, na kateri je najvišja dovoljena hitrost 90km/h namesto sedanjih 50km/h.

Predstavnik Ministrstva za promet je poudaril, da ne dvomi v dober namen predlagateljev novele zakona in dodal, da že veljavna zakonodaja omogoča izrekanje opozoril s strani pooblaščenih uradnih oseb za storjeni prekršek neznatnega pomena. Izpostavil je mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in Vlade, ki imata formalnopravne pomisleke na predlagane rešitve, saj se z novelo zakona želi urediti vprašanja, ki so predmet Zakona o prekrških. Po njegovem Predlog zakona udeležencem cestnega prometa tudi sporoča, da dokler jih policist za taksativno navedene prekrške v predlaganem novem 97. a členu ne ustavi, jih lahko nekaznovano kršijo, kar z vidika varnosti ni dobro. Poleg tega pa bi morebitni sprejem predlaganega zakona povzročil dodatne obremenitve policistov z administrativnimi zadevami (za vsak opomin bi morali izvesti postopek kot v primeru predloga za kazenske točke s preverjanjem morebitnih predhodno storjenih prekrškov) ter zahteval vzpostavitev novih evidenc, ki jih danes ne vodijo, kar pa je glede na razpoložljive kadre in finančna sredstva trenutno neizvedljivo. Predstavnik Ministrstva za promet je poudaril, da se strinja z opozorili o neustreznem delu policistov, vendar ureditev načina njihovega dela sodi v kodeks ravnanja policistov in ne v zakon. Poudaril je, da je pred leti opravljena strokovna analiza v Nemčiji, ki je vključila več kot 400 raziskav, pokazala, da ima višina kazni in prenehanje veljavnosti voznškega dovoljenja dokazano največji vpliv na upoštevanje pravil v cestnem prometu.

Komisija podpira namen predlagateljev in meni, da je predložitev Predloga zakona predvsem odraz reakcije udeležencev cestnega prometa zaradi neustreznega izvajanja nadzora cestnih pravil s strani pooblaščenih uradnih oseb – policistov in pretirano visokih glob za nekatere prekrške. Komisija se strinja s predlagateljem zakona, da kaznovanje kršiteljev pravil cestnega prometa velikokrat bolj služi polnjenju proračuna kot pa zagotavljanju večje prometne varnosti. Med udeleženci cestnega prometa prevladuje prepričanje, da policisti ne opravljajo svojega dela dovolj dobro. Na to kažejo številni primeri nadzorovanja voznikov (npr. merjenje hitrosti ob vstopu v naselje, čeprav v bližini ni stavb ali ljudi; merjenje hitrosti na cestninskih postajah; itd.), ki so tudi po besedah predstavnikov Ministrstva za promet marsikdaj neustrezni. Komisija ocenjuje, da je tako stanje tudi zaradi nezadostne strokovne usposobljenosti policistov, kar pa je tudi posledica pred leti spremenjenega izobraževalnega programa za pridobitev strokovne izobrazbe policista oziroma ukinjene srednje policijske šole.

V zvezi z možnostjo izrekanja opozoril, ki jih lahko pooblaščen uradne osebe izrekajo v skladu s 53. členom Zakona o prekrških, komisija meni, da policisti danes niso dovolj usposobljeni, da bi znali oceniti težo prekrška in temu ustrezno namesto globe izrekli opozorilo. Po mnenju komisije sankcioniranje kršiteljev cestnoprometnih pravil ne bi smelo biti odvisno od volje policista, ki lahko v skladu z veljavno zakonodajo izreče opozorilo ali pa globo. Komisija zato, kljub pravno formalnim

pomislek, podpira predlog, da se za manjše kazni omilijo sankcije na način, da zakon natančno določi primere prekrškov, s katerimi se ne ogroža varnost v cestnem prometu in za katere se prvič izreče opomin in ne globa.

Komisija opozarja, da sta komisija in Državni svet podprla Predlog zakona o pravilih cestnega prometa in zvišanje glob za najhujše prekrške, vendar sta hkrati opozorila, da višina glob za manjše prekrške ni sorazmerna z njihovo težo, predvsem pa nimamo nobenih raziskav, ki bi dokazovale korelacijo med višino globe in številom nesreč s smrtnimi žrtvami oziroma kako višina globe vpliva na spoštovanje cestnoprometnih pravil. Poleg tega komisija ponovno poudarja, da samo z ukrepom strožjega sankcioniranja storilcev prekrškov ne bomo povečali varnosti v cestnem prometu, ampak bi morali hkrati okrepiti preventivne ukrepe in ukrepe vzgoje in izobraževanja udeležencev v cestnem prometu v okviru vzgojno izobraževalnih ustanov, še posebej otrok, ki so tudi po besedah predstavnikov Ministrstva za promet najbolj ogrožena in ranljiva skupina udeležencev v cestnem prometu. Varnost cestnega prometa pa je odvisna tudi od kvalitete infrastrukture ter objektivno postavljene prometne signalizacije.

Komisija tudi podpira predlog za podaljšanje roka za plačilo polovice izrečene globe iz osmih na trideset dni od pravnomočnosti plačilnega naloga, še posebej v sedanji finančni krizi, in da se omogoči vožnja cestnega turističnega vlaka tudi na cesti, na kateri je najvišja dovoljena hitrost 90km/h, s čimer bi vplivali na turistični razvoj tudi v manjših krajih.

Glede na formalnopravne pomisleke o neskladju predlaganih rešitev z veljavno ureditvijo v Zakonu o prekrških, na kar sta opozorili Vlada in Zakonodajno – pravna služba Državnega zbora, komisija pričakuje, da bo predlagatelj z amandmaji ustrezno razrešil pravno-sistemske pomisleke.

Darko Fras, l.r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano K Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D) – skrajšani postopek.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 45. seji 13. 10. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-D), ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev (prvopodpisani Jože Tanko).

Komisija predloga zakona ne podpira.

Predstavnik predlagatelja zakona je komisijo seznanil s cilji predloga zakona, to je odpravo odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča. S tem bi se pomembno razbremenila gospodarstva in individualni investitorji pri novogradnjah in dvignila konkurenčnost Slovenije kot naložbene destinacije. Predlog temelji na načelu odprave administrativnih in finančnih bremen pri razvoju gospodarstva in individualnih investitorjev. Predlog vsebuje pozitivne finančne posledice na prebivalstvo, saj se s predlogom zakona ukinja mehanizem plačila odškodnine, ki jo morajo ob izdaji gradbenega dovoljenja plačati vsi, ki bodo z gradnjo spremenili namembnost kmetijskega zemljišča. Ocenjeno je, da je povprečna odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča znašala 10 EUR/m². Če upoštevamo povprečno gradbeno parcelo v obsegu 10 arov, pomeni ukinitve odškodnin prihranek v višini 10 000 EUR pri vsaki individualni gradnji.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je podal ustno mnenje, ker s strani Vlade Republike Slovenije do seje komisije stališče še ni bilo pripravljeno oziroma sprejeto. Poudaril je, da se s predlaganimi spremembami ne strinjajo, saj veljavni zakon stoji na resni strokovni podlagi, ki sledi ciljem in problemom, ki jih je na področju prostorskega načrtovanja bilo potrebno urediti. Nismo imeli ustrezne prostorske politike, predvsem pa nismo varovali kmetijskih zemljišč. Na področju ustreznega varstva kmetijskih zemljišč smo izvajali neustrezno prostorsko politiko, saj smo gradili na najboljših kmetijskih zemljiščih. Drugo področje zavzema upravljanje kmetijskih zemljišč in načrtovanje prostorske ureditve, ki ne odgovarja dejanskemu stanju in mora varovati kmetijska zemljišča. Na področju izvajanja ukrepov kmetijske politike nismo imeli ustreznih kmetijskih mehanizmov, zato je odškodnina nadomestilo za izgubo resursa, saj v primeru, da izgubimo zemljo za kmetijsko rabo, predstavlja to nadomestilo vsem ostalim aktivnostim, ki bodo nadomestile to izgubo. Če odškodnine ne bo, odpadejo vse operacije, ki bi vzdrževale ta nivo. Drugi namen teh odškodnin pa je, da se usmerja pozidava na nekmetijska zemljišča, zato bi ukinitve odškodnin obstoječi in veljavni zakon umestil v neoperativnega. Tudi stavbna zemljišča se lahko v vsakem trenutku spremenijo v kmetijska, dokler ni spremenjena raba zemljišča.

Obstajale so dileme, ali odškodnino določiti od celotne parcele, ali samo od območja parcele, kjer se bo gradilo, saj je obstal namen, da se opredeli gradbena parcela, kar pa ni bilo mogoče zagotoviti, saj niso našli ustreznih rešitev. Pri plačilu odškodnin ni nikakršnih prioritet ali izjem, sedaj pa se ukvarjajo z implementacijo tega zakona, pri čemer gre usmeritev v smeri poskusa gradnje tudi v naseljih, če je sredi naselja kmetijsko zemljišče. Ukvarjajo se z zelo konkretnimi primeri, kjer nekaterim pobudam lahko ugodijo, sistemski poseg, ki bi odpravil odškodnine pa bi veljavni zakon postavil na nično točko in bi postal neuporaben. Pripravljene so se pogovarjati in dogovoriti o ključnih rešitvah, ki bi pomagale pri implementacijah tega zakona.

Predstavnik Kmetijsko gozdarske zbornice pa je dejal, da se s predlaganimi spremembami ne strinjajo, saj je menil, da je sedanji zakon dober, omejevan pa je pri investicijah, zato velja razmisliti, ali in kje je potrebno velike apetite po gradnji zajezi, saj je fond kmetijskih zemljišč utrpel škodo v času neplačila odškodnine (od leta 2002), ki pa mora biti izključno usmerjena v izboljšanje kmetijskih zemljišč.

Komisija ocenjuje, da sta oba predloga zakona o spremembi Zakona o kmetijskih zemljiščih vložena v zakonodajni postopek ob nepravem času – predvolilnem, saj zakon zahteva temeljito preučitev. Že ob sprejemanju zakona je komisija opozarjala, da bo pri mladih družinah zakon pri graditvi povzročil občutno podražitev, še večja podražitev pa bo pri podjetnikih, kjer je že zazidalno stavbno zemljišče, kjer je odškodnina še višja. S tem ukrepom še poslabšujemo konkurenčni položaj, ne upamo pa si uporabiti tistega vira, ki bi lahko veliko doprinesel, to je davek na nepremičnine.

Komisija je zagovarjala zaščito kmetijskih zemljišč, zakon je v veliki meri z optimizmom podprla, vsebuje veliko pozitivnih stvari, zato je potrebno proučiti, ali je določene zadeve možno rešiti na drugačen način, saj se pri prizadetih investitorjih dogaja problem pobiranja sredstev iz enega resorja in prenos v drugega. Velja poudariti, da zakon poleg odškodnin zajema tudi kazni za neobdelana in zaraščena kmetijska zemljišča.

Komisija opozarja na predlog prehitre spremembe zakona, saj je bil sprejet pred tremi meseci, zato velja zakon temeljito preučiti ter uskladiti s strokovno in zainteresirano javnostjo ter predlog zakona še formalno uskladiti v dogovoru med pristojnimi ministrstvi na vladni ravni.

Cvetko Zupančič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano K Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E) – prva obravnava

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E) – prva obravnava.

Komisija Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je na 45. seji 13. 10. 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih (ZKZ-E), ki ga je Državnemu zboru predložila v obravnavo skupina poslancev (prvopodpisani Jakob Presečnik).

Komisija predlog zakona podpira.

Komisijo je prvopodpisani predlagatelj Jakob Presečnik seznanil s cilji predloga zakona, to je bistveno znižanje odškodnin zaradi spremembe namembnosti, kar bo pripomoglo k ponovnemu zagonu investicij, predvsem zasebnih. S tem se bo preprečilo tudi izseljevanje mladih s podežolja v mesta, saj se bodo le-ti zaradi nižjih stroškov prekvalifikacij zemljišč odločali za gradnjo v okoljih, iz katerih prihajajo, kar pa bo nenazadnje pripomoglo tudi k ohranjanju podeželske krajine in znižalo stopnjo urbanizacije v Sloveniji.

Cilj predlaganega zakona je tudi okrepiti investicije v gradnjo kmetijskih objektov, objektov, načrtovanih z državnimi prostorskimi načrti ter objektov s področja športa, zdravstva, šolstva, socialnega varstva, znanosti, kulture, prometne, energetske, komunalne in vodne infrastrukture, ne glede na to, ali je investitor država oziroma lokalna skupnost ali zasebnik. Cilj predlaganega zakona je tudi okrepitev investicij v poslovno-industrijskih conah. Prav tako se predlaga tudi sprememba pogojev za načrtovanje v prostorskih aktih lokalnih skupnosti na območjih trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, za katere ni potrebna sprememba namenske rabe kmetijskih zemljišč.

Predstavnik Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je poudaril, da se s predlaganimi spremembami zakona ne strinjajo iz istih razlogov, kot jih je navedel pri obravnavi predloga zakona o spremembah zakona o kmetijskih zemljiščih pri točki 2 dnevnega reda komisije, ki ga je vložila skupina poslank in poslancev (prvopodpisani Jože Tanko).

Komisija ocenjuje, da je glede na to, da sta v zakonsko proceduro vložena dva predloga zakona o spremembah Zakona o kmetijskih zemljiščih dveh poslanskih skupin, očitno, da je odškodnina zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč problem, ki ga je potrebno videti kot dodatno obdavčitev. Predlagana sprememba zakona odškodnine v celoti ne ukinja, temveč jo le znižuje, zato komisija meni, da je v nadaljevalni fazi zakonodajnega postopka možno nadomestilo kot samo enega od ukrepov zaščite kmetijskih zemljišč potrebno temeljito proučiti in pripraviti dogovorjene in usklajene rešitve.

Cvetko Zupančič, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za državno ureditev k Dvajsetemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) sprejela naslednje Mnenje k Dvajsetemu poročilu o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti.

Komisija za državno ureditev je na 105. seji 4. 10. 2011 obravnavala Dvajseto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije.

V uvodni obrazložitvi je predstavnica Ministrstva za pravosodje poudarila, da je poročilo pripravljeno na podlagi določil 11. člena Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, obravnava obdobje od 1. 1. 2011 do 30. 6. 2011 in vsebuje seznam 36 meritornih izdanih odločb, od tega 35 hrvaškim fizičnim osebam in 1 hrvaški pravni osebi. Nadalje je bila v istem obdobju izdana 1 meritorna odločba o ugotavljanju vzajemnosti makedonski pravni osebi (skupaj 37).

Predstavnica predlagatelja je člane komisije seznanila, da obstajajo možnosti nakupa nepremičnin tako s članic EU, OECD, Avstralije, Amerike, Kitajske ter drugih držav. Zanimanje za nakup se kaže tudi s strani ruskih državljanov. Koncentracije lastninske pravice tujcev je izkazana na področju Prekmurja in Primorske.

Komisija ugotavlja, da Devetnajsto poročilo o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti uresničuje določbe 11. člena Zakona o ugotavljanju vzajemnosti, na podlagi katerih Vlada Republike Slovenije dostavi Državnemu zboru Republike Slovenije dvakrat letno seznam odločb o obstoju vzajemnosti.

Podatki iz Poročil o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti npr. za pretekli dve leti (v letu 2009 je bilo izdanih 47 meritornih odločb, v letu 2010 je bilo izdanih 64, v prvi polovici letošnjega leta 37) kažejo na trend rasti pridobivanja lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji, ne dajo pa celovite informacije in vpogleda v problematiko.

14. člen Zakona o ugotavljanju vzajemnosti določa, da evidenco o obstoju vzajemnosti po posameznih državah in o lastninski pravici tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji vodi ministrstvo. Komisija je že ob obravnavi predhodnih poročil o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti opozorila na povečan trend nakupov oz. lastninske pravice tujcev na nepremičninah v Republiki Sloveniji in želela celovito informacijo.

Komisija je izrazila zaskrbljenost nad informacijo o povečanem interesu za nakup nepremičnin Republike Slovenije. Trendom globalizacije se ni mogoče izogniti. Kaže pa posebej opozoriti na morebitne probleme povečanega naseljevanja npr. angleško govorečih priseljencev ali italijansko govoreči priseljencev, ki lahko vplivajo na spremembo etnične podobe določenega področja Slovenije ter lahko povzročijo potencialno nestrpnost.

Komisija opozarja na pomanjkanje informacij, saj npr. ob obravnavi različnih poročil za področje kmetijstva ni bilo moč dobiti podatka o razsežnosti prodanih kmetijskih zemljišč ali gozdov. Potencialna nevarnost obstaja tudi zaradi tega, ker so nekateri tujci vešči naših postopkov izvršbe, po katerih je možen poceni nakup nepremičnine.

Po razpravi je komisija sprejela naslednja s k l e p a:

1. Komisija Državnega sveta za državno ureditev se je seznanila z Dvajsetim poročilom o izvajanju Zakona o ugotavljanju vzajemnosti.
2. Komisija Državnega sveta za državno ureditev na podlagi 56. člena Zakona o državnem svetu zaprosi Ministrstvo za pravosodje za seznanitev s podatki – celovito informacijo o nakupih, lastninski pravici in posesti tujcev na nepremičninah Republike Slovenije.

Jože Mihelčič, l. r.
podpredsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve K Predlogu stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 45. seji, 13. 10. 2011, sprejela naslednje Mnenje k Predlogu stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 13. 10. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 5. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije. Pristojna odbora v Državnem zboru sta predlog stališča obravnavala 7. 10. 2011 in ga podprla. Državnemu zboru predlagata, da na 32. seji sprejme obravnavani predlog v predloženem besedilu.

Člani komisije so bili seznanjeni, da je Hrvaška zaključila pristopna pogajanja 30. 6. 2011. Celotno besedilo pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k EU temelji na besedilih skupnih stališč EU za začasno zaprtje posameznih poglavij, s katerimi je v notranjem postopku sprejemanja in potrjevanja stališč Republike Slovenije do osnutkov skupnih stališč EU soglašal Državni zbor. Odbor stalnih predstavnikov pri Svetu je angleško različico besedila pogodbe potrdil 14. 9. 2011, končne različice v vseh uradnih jezikih EU pa bodo po izvedenem postopku jezikovne in pravne redakcije predvidoma potrjene konec oktobra 2011. Zagotovljeno je, da končna slovenska različica besedila ne bo vsebinsko odstopala od besedila, potrjenega na Odboru stalnih predstavnikov, vključene bodo le redakcijske spremembe. Evropski parlament bo pogodbo obravnaval predvidoma na plenarnem zasedanju 1. 12. 2011. Svet za splošne zadeve 5. 12. 2011, pogodba o pristopu pa bo predvidoma podpisana 10. 12. 2011 ob robu zasedanja Evropskega sveta.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je obravnavala posamezne predloge stališč RS do odprtja kot tudi zaprtja posameznih pogajalskih poglavij pred potrditvijo stališč RS do osnutkov skupnih stališč EU v Državnem zboru. Pri obravnavi stališč RS do teh dokumentov komisija ni vedno soglašala s stališči RS, saj je menila, da v pogajalskem procesu niso ustrezno obravnavani interesi Slovenije. Tako komisija ni podprla stališč RS do začasnega zaprtja poglavij: 5 - javno naročanje, 11 – kmetijstvo in razvoj podeželja, 13 - ribištvo, 14 – transport, 23 – pravosodje in temeljne pravice in 31 – zunanja, varnostna in obrambna politika. Sprejeta mnenja komisije so bila posredovana pristojnemu odboru v Državnem zboru. Pristojni odbor Državnega zbora je obravnaval vsako stališče RS do osnutka skupnega stališča EU za odprtje oziroma začasno zaprtje posameznega poglavja in jih je podprl oziroma je z njimi soglašal.

Član komisije Peter Požun je izpostavil poglavje 2: prost pretok delavcev, kjer bi Slovenija morala uveljaviti omejitve na trgu dela za medicinske sestre. Svoje izvajanje je utemeljil z naslednjim:

S prostim gibanjem oseb in delavcev je povezano tudi vprašanje priznavanja poklicnih kvalifikacij. Ovire pri prostem pretoku oseb so lahko različna nacionalna pravila pri priznavanju kvalifikacij za opravljanje poklicev.

V Sloveniji se za priznavanje poklicnih kvalifikacij uporablja Zakon o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij državljanov držav članic EU, EGS in Švicarske konfederacije za opravljanje reguliranih poklicev oziroma dejavnosti v RS, s katerim se je v slovenski pravni red prenesla Direktiva 2005/36 o priznavanju poklicnih kvalifikacij.

V Sloveniji strogo formalno gledano medicinske sestre (še) niso reguliran poklic, ker RS še ni sprejela zakona, ki bi urejal zdravstveno nego, kar lahko zadeve še poslabša. V kolikor imamo zakon, ki določen poklic ureja, se lahko v njem določijo različni standardi – kompetence, poklicna kvalifikacija pa se nato priznava po posebnem postopku.

Direktiva 2005/36 o priznavanju poklicnih kvalifikacij za medicinske sestre določa minimalne pogoje usposobljenosti medicinskih sester. Za sprejem v usposabljanje medicinskih sester za splošno zdravstveno nego se zahteva zaključeno 10-letno splošno izobraževanje, usposabljanje pa mora zajemati vsaj 3 leta študija ali 4600 ur teoretičnega in kliničnega usposabljanja, program pa mora obsegati področja, ki so navedena v točki 2.2.1. priloge V. te direktive.

Na 3. izredni seji KMOEZ (22. 9. 2009) je državni svetnik Peter Požun predstavnikom Ministrstva za zdravje zastavil vprašanje, kako bo RS ravnala v primeru hrvaških medicinskih sester, katere pričnejo opravljati poklic po krajši izobraževalni dobi, z vstopom v EU pa bodo izenačene z našimi medicinskimi sestrami. Predstavnica Ministrstva za zdravje je dejala, da ekspertna skupina Ministrstva za zdravje ni obvestila, da bi bile tu težave ter da bodo preverili. Odgovora Državni svet ni prejel.

Ugotovitve:

- I. V kolikor primerjamo program izobraževanja medicinskih sester na Hrvaškem s programom izobraževanja v Sloveniji, je razvidno, da hrvaške medicinske sestre izpolnijo minimalne 'evropske pogoje' po končani srednji šoli, medtem ko se v RS zahteva zaključena visoka strokovna šola oz. univerza.

V skladu z navedeno Direktivo bodo hrvaške medicinske sestre s končano srednjo šolo izenačene s slovenskimi medicinskimi sestrami, za katere se zahteva visoka šola ali univerza. Prav tako se za slovenske medicinske sestre zahteva izpolnjevanje pogojev akta Poklicne aktivnosti in kompetence medicinskih sester, babic in tehnikov, kjer je določeno, kakšno izobrazbo morajo ti zdravstveni delavci doseči, da se jim zaupa določene naloge v zdravstvu.

- II. Hrvaška dovoljuje specializacijo po končani srednji šoli, medtem ko je v Sloveniji možno opravljati specializacijo po končani visoki šoli.
- III. Hrvaška je poklicno kvalifikacijo, skladno z direktivo, priznala vsem srednjim medicinskim sestram in ne samo tistim, ki se bodo izobraževale po novem programu.

Zaskrbljenost nad tem so izrazile tudi hrvaške medicinske sestre preko Evropske zveze medicinskih sester (EFN), ki je v svojem pismu aprila 2011, o tem seznanila vse pristojne institucije EU in v državah članicah.

Prost pretok delavcev spada pod svoboščino prostega pretoka oseb. S pristopno pogodbo k EU se lahko določi prehodno obdobje, v katerem se lahko za državljane novih držav članic omeji sprostitev prostega pretoka delavcev.

Tudi za Hrvaško je določeno tako obdobje, in sicer v enakem trajanju, kot je veljalo ob vstopu Slovenije v EU (2+3+2). To je zapisano v Pogodbi o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji. Ta namreč določa nekatere prehodne ukrepe, ki so zapisani v Prilogi V k temu aktu. Poglavje 2 te priloge določa prehodne ukrepe glede prostega gibanja oseb, in sicer 2 odstavek tega poglavja določa, da bodo sedanje države članice do konca 2-letnega obdobja od dneva pristopa Hrvaške k EU uporabljale nacionalne ukrepe ali ukrepe iz dvostranskih sporazumov, ki urejajo dostop hrvaških državljanov na njihove trge dela, torej za njih ne velja Uredba (EU) 492/2011 o prostem gibanju delavcev v Uniji. (te ukrepe lahko uporablja še do konca 5-letnega obdobja in v primeru resnih motenj na svojem trgu dela ali groženj le-teh podaljša še za 2 leti). Slovenija takih ukrepov (na področju zdravstva) ni sprejela.

Trenutno je na zavodu za zaposlovanje prijavljenih 82 diplomiranih medicinskih sester ter 840 zdravstvenih tehnikov/srednjih medicinskih sester.

Slovenija se je odločila za visoko raven strokovnosti tisti, ki so vključeni v zdravstveno obravnavo, saj vidi v tem prednosti za paciente, dolgoročno pa tudi za vzdržnost sistema zdravstvenega varstva. Prav zaradi tega so zahteve za DS in za specializacijo višje od minimalnih, ki jih

opredeljuje skupna direktiva. V Sloveniji je diplomiranih medicinskih sester dovolj in potrebno poskrbeti da bodo dobro usposobljene diplomirane medicinske sestre lahko delale v okviru zdravstvene dejavnosti. V primeru, da bi takoj ob priključitvi Hrvaške EU prišlo do prostega pretoka delavcev, obstaja velika verjetnost, da bodo v Sloveniji izobražene diplomirane medicinske sestre izpodrinile tiste iz Hrvaške, ki bodo morale, glede na skromno izobrazbo, pristati na nižje plačilo. S tem bi bila narejena dvojna škoda. Prva je vezana na slabšo zdravstveno oskrbo pacientov, druga pa bo nastala zaradi brezposelnosti, verjetno pa tudi odliva v Sloveniji izobraženih diplomiranih medicinskih sester.

Predlagamo (najdaljše) prehodno obdobje.

Z dnem vstopa Hrvaške v EU bodo torej za državljane Hrvaške veljala pravila prostega gibanja delavcev. Nemčija in Avstrija sta tak ukrep napovedali, Avstrija tudi za področje opravljanja storitev nege na domu.

UKREP:

Vlada RS bi morala sprejeti sklep, da na določenem ali vseh področjih za državljane Hrvaške velja slovenska zakonodaja in ne prost pretok delavcev. Slovenija to lahko do konca dveletnega obdobja stori tako, da Vlada RS sprejme zgoraj navedeni sklep in o tem obvesti Evropsko komisijo.

Podpredsednik komisije Drago Bahun je poudaril interes gospodarstva, ki ga je potrebno upoštevati tako pri vstopu Hrvaške v EU kot tudi pri nadaljnjih širitvah EU.

Komisija je sprejela naslednja s k l e p a:

1. Komisija se je seznanila s Predlogom stališča Republike Slovenije do Pogodbe o pristopu Republike Hrvaške k Evropski uniji (sklep je bil sprejet soglasno).
2. Komisija ugotavlja, da iz predloga stališča ni razvidno, da bi bile upoštevane njene pripombe in opozorila (glasovanje: 7 ZA, 1 PROTI).

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve kPredlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014-2020

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 45. seji, 13. 10. 2011, sprejela naslednje Mnenje k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014-2020.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na seji dne 13. 10. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014-2020, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Predstavnik Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve Andrej Engelman je predstavil vsebino stališča RS ter poglobitve rešitve in cilje predlagane uredbe.

Za Slovenijo je pomembno, da ostaja kohezijska politika pomembna postavka evropskega proračuna tudi v naslednjem obdobju. Za učinek na Slovenijo je pomemben potrjen paket zakonodajnih predlogov Evropske komisije, ki bodo začrtali obseg kohezijskih sredstev EU in

pogoje njihovega koriščenja v obdobju 2014-2020. Ob tem Slovenija zagovarja stališče, da je za uspešno pripravo na izvajanje programov v obdobju 2014-2020 ključno, da se pogajanja pravočasno zaključijo.

V razpravi komisija ni oblikovala konkretnih pripomb k predlogu obravnavanega stališča.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je sprejela mnenje, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga uredbe Sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2014-2020.

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene

Na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo in 95/09 – odl. US) je Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve na 45. seji, 13. 10. 2011, sprejela naslednje Mnenje k Predlogu stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je na 45. seji dne, 13. 10. 2011 obravnavala Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene, ki ga je Državnemu zboru na podlagi prvega odstavka 4. člena Zakona o sodelovanju med Državnim zborom in Vlado Republike Slovenije v zadevah Evropske unije posredovala Vlada Republike Slovenije.

Dopolnilno obrazložitev je podala Mojca Gobec, iz Ministrstva za zdravje, ki je predstavila razloge, zaradi katerih Republika Slovenija podpira predlog Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene. Obravnavani predlog poenostavlja in posodablja enotno zakonodajno ureditev področja živil za posebne prehranske namene, zagovarja rešitve, s katerimi se v celotni EU enotno urejajo kategorije živil, ki so posebej namenjene dojenčkom in majhnim otrokom, ukinja pojem dietetičnih živil ter se strinja, da se za živila brez glutena ohrani posebna zakonodajna ureditev. Republika Slovenija pa meni, da ni potrebna posebna ureditev področja živil, namenjenih osebam z motnjami v presnovi ogljikovih hidratov.

V razpravi je bilo zastavljeno vprašanje, ali bo s ciljem boljše pravne ureditve in poenostavitve, rešeno vprašanje označevanja kategorije živil za posebne prehranske namene, ki bi prineslo večjo jasnost in varnost zainteresiranim osebam. Pojasnjeno je bilo, da je splošna ureditev te materije v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Na tem področju se predvideva sprejetje novega predpisa na ravni EU, ki bo določil obvezne elemente deklariranja in označevanja aditivov.

V nadaljevanju je bilo tudi zastavljeno vprašanje, ali je namen predloga vplivanje na zniževanje cen kategorij živil, ki so namenjena dojenčkom in majhnim otrokom. Znano je, da so cene te kategorije živil visoke. Vedno večje socialne razlike vplivajo na njihov nakup in dostopnost. Pojasnjeno je bilo, da na nivoju EU ni predvidenih socialnih korektorjev, ki bi lahko vplivali na višino cene, je pa to možno na nacionalni ravni.

V razpravi komisija ni oblikovala konkretnih pripomb k predlogu obravnavanega stališča.

Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve je sprejela m n e n j e, da podpira Predlog stališča Republike Slovenije do Predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o živilih, namenjenih dojenčkom in majhnim otrokom, in živilih za posebne zdravstvene namene.

Vincenc Otoničar, l. r.
predsednik

Mnenje Komisije Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-A) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05- UPB1 in 95/09 - odl. US) sprejela naslednje Mnenje k Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa (ZPrCP-A) – druga obravnava.

Komisija Državnega sveta za lokalno samoupravo in regionalni razvoj je na 7. izredni seji 18. oktobra 2011 obravnavala Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o pravilih cestnega prometa, ki ga Državnemu zboru v obravnavo predložila skupina poslancev s prvopodpisanim Jožetom Tankom.

Komisija podpira Predlog zakona.

Komisija se je seznanila z mnenjem Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in Vlade.

Uvodoma je predstavnik predlagateljev dodatno obrazložil vsebino novele Zakona o pravilih cestnega prometa, s katero se predlaga, da bi se za prvi storjeni majhen prekršek, s katerim se neposredno ne ogroža varnost cestnega prometa in ne povzroča škodljivih posledic v prometu, namesto globe izrekel opomin. V primeru ponovitve prekrška v obdobju enega leta pa se udeleženec cestnega prometa kaznuje s predpisano globo. Številni dogodki v praksi namreč kažejo, da je kaznovanje kršiteljev pravil cestnega prometa v smislu zagotavljanja večje prometne varnosti bolj »inkasantske« narave oziroma služi polnjenju proračuna. Zato se predlaga omilitev pretirane kaznovalne politike za majhne prekrške, s katerimi se ne ogroža prometna varnost. Prav tako se predlaga, da kršitelj pravil cestnega prometa, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo, plača polovico izrečene globe v roku tridesetih dni namesto v osmih dneh od pravnomočnosti plačilnega naloga, kot določa veljavna zakonodaja. Na ta način bi ljudem omogočili lažje plačilo kazni. Poleg navedenih sprememb Zakona o pravilih cestnega prometa se tudi predlaga, da je vožnja cestnega turističnega vlaka dovoljena na cesti, na kateri je najvišja dovoljena hitrost 90km/h namesto sedanjih 50km/h.

Predstavnik Ministrstva za promet je poudaril, da ne dvomi v dober namen predlagateljev novele zakona in dodal, da že veljavna zakonodaja omogoča izrekanje opozoril s strani pooblaščenih uradnih oseb za storjeni prekršek neznatnega pomena. Izpostavil je mnenje Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora in Vlade, ki imata formalnopravne pomisleke na predlagane rešitve, saj se z novelo zakona želi urediti vprašanja, ki so predmet Zakona o prekrških. Po njegovem Predlog zakona udeležencem cestnega prometa tudi sporoča, da dokler jih policist za taksativno navedene prekrške v predlaganem novem 97. a členu ne ustavi, jih lahko nekaznovano kršijo, kar z vidika varnosti ni dobro. Poleg tega pa bi morebitni sprejem predlaganega zakona povzročil dodatne obremenitve policistov z administrativnimi zadevami (za vsak opomin bi morali izvesti postopek kot v primeru predloga za kazenske točke s preverjanjem morebitnih predhodno storjenih prekrškov) ter zahteval vzpostavitev novih evidenc, ki jih danes ne vodijo, kar pa je glede na razpoložljive kadre in finančna sredstva trenutno neizvedljivo. Predstavnik Ministrstva za promet je poudaril, da se strinja z opozorili o neustreznem delu policistov, vendar ureditev načina njihovega dela sodi v kodeks ravnanja policistov in ne v zakon. Poudaril je, da je pred leti opravljena strokovna analiza v

Nemčiji, ki je vključila več kot 400 raziskav, pokazala, da ima višina kazni in prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja dokazano največji vpliv na upoštevanje pravil v cestnem prometu.

Komisija podpira namen predlagateljev in meni, da je predložitev Predloga zakona predvsem odraz reakcije udeležencev cestnega prometa zaradi neustreznega izvajanja nadzora cestnih pravih s strani pooblaščenih uradnih oseb – policistov in pretirano visokih glob za nekatere prekrške. Komisija se strinja s predlagateljem zakona, da kaznovanje kršiteljev pravil cestnega prometa velikokrat bolj služi polnjenju proračuna kot pa zagotavljanju večje prometne varnosti. Med udeleženci cestnega prometa prevladuje prepričanje, da policisti ne opravljajo svojega dela dovolj dobro. Na to kažejo številni primeri nadzorovanja voznikov (npr. merjenje hitrosti ob vstopu v naselje, čeprav v bližini ni stavb ali ljudi; merjenje hitrosti na cestninskih postajah; itd.), ki so tudi po besedah predstavnikov Ministrstva za promet marsikdaj neustrezni. Komisija ocenjuje, da je tako stanje tudi zaradi nezadostne strokovne usposobljenosti policistov, kar pa je tudi posledica pred leti spremenjenega izobraževalnega programa za pridobitev strokovne izobrazbe policista oziroma ukinjene srednje policijske šole.

V zvezi z možnostjo izrekanja opozoril, ki jih lahko pooblaščene uradne osebe izrekajo v skladu s 53. členom Zakona o prekrških, komisija meni, da policisti danes niso dovolj usposobljeni, da bi znali oceniti težo prekrška in temu ustrezno namesto globe izrekli opozorilo. Po mnenju komisije sankcioniranje kršiteljev cestnoprometnih pravil ne bi smelo biti odvisno od volje policista, ki lahko v skladu z veljavno zakonodajo izreče opozorilo ali pa globo. Komisija zato, kljub pravno formalnim pomislekom, podpira predlog, da se za manjše kazni omilijo sankcije na način, da zakon natančno določi primere prekrškov, s katerimi se ne ogroža varnost v cestnem prometu in za katere se prvič izreče opomin in ne globa.

Komisija opozarja, da sta komisija in Državni svet podprla Predlog zakona o pravilih cestnega prometa in zvišanje glob za najhujše prekrške, vendar sta hkrati opozorila, da višina glob za manjše prekrške ni sorazmerna z njihovo težo, predvsem pa nimamo nobenih raziskav, ki bi dokazovale korelacijo med višino globe in številom nesreč s smrtnimi žrtvami oziroma kako višina globe vpliva na spoštovanje cestnoprometnih pravil. Poleg tega komisija ponovno poudarja, da samo z ukrepom strožjega sankcioniranja storilcev prekrškov ne bomo povečali varnosti v cestnem prometu, ampak bi morali hkrati okrepiti preventivne ukrepe in ukrepe vzgoje in izobraževanja udeležencev v cestnem prometu v okviru vzgojno izobraževalnih ustanov, še posebej otrok, ki so tudi po besedah predstavnikov Ministrstva za promet najbolj ogrožena in ranljiva skupina udeležencev v cestnem prometu. Varnost cestnega prometa pa je odvisna tudi od kvalitete infrastrukture ter objektivno postavljene prometne signalizacije.

Komisija tudi podpira predlog za podaljšanje roka za plačilo polovice izrečene globe iz osmih na trideset dni od pravnomočnosti plačilnega naloga, še posebej v sedanji finančni krizi, in da se omogoči vožnja cestnega turističnega vlaka tudi na cesti, na kateri je najvišja dovoljena hitrost 90km/h, s čimer bi vplivali na turistični razvoj tudi v manjših krajih.

Glede na formalnopravne pomisleke o neskladju predlaganih rešitev z veljavno ureditvijo v Zakonu o prekrških, na kar sta opozorili Vlada in Zakonodajno – pravna služba Državnega zbora, komisija pričakuje, da bo predlagatelj z amandmaji ustrezno razrešil pravno-sistemske pomisleke.

Darko Fras, l.r.
predsednik